

ဟာရယ် မော်လာနာ ဂိယစ်ဒ် ဘေလာလ် အပ်ဒွန်ဟိုင်ယ်
(ဟစနီ၊ နဒ်ဝီ) ရေးသားပြုစုသော

ပြန့်ပွားစေမည် ဟဒီးဆ်ရောင်ခြည်

ဘာသာပြန်ဆိုသူ

ဗွတ်ဖ်နီ မိုဟမ္မဒ် အာစ္စဒ်

နဒ်ဝီ၊ မဏ္ဍာဟေရီ၊ အဗ္ဗလ်ဟစနီ

ဟရေသ် မောင်လာနာ မိုဟမ္မဒ် စိုင်းယက်ဒ် ဘေလာလ် အမ်ဒွလ်ဟိုင်းယ်
(ဟစနီ၊ နဒ်ဝီ) ရေးသားပြုစုသော

ပြန့်ပွားစေမည် ဟဒီးဆ်ရောင်ခြည်

ဘာသာပြန်ဆိုသူ
မွတ်ဖ်သီ မိုဟမ္မဒ် အာစွင်းမ်
(နဒ်ဝီ၊ မဇ္ဈဟေရီ၊ အဗ္ဗလ်ဟစနီ)

بسم الله الرحمن الرحيم

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏ အမှာစာ	3
၂	မူရင်းကျမ်းရှင်၏ အမှာစာ	5
၃	အဗူဟိုရိုင်ရဟ် ﷺ သခင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ	12
၄	(၁) တစ်ပါးတည်းသော အရှင်ကိုသာ ယုံကြည်ခြင်း	13
၅	(၂) စိတ်စေတနာဖြူစင်ခြင်း	16
၆	(၃) ချစ်နမီ ﷺ အပေါ် ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်း၏အကျိုးကျေးဇူး	19
၇	(၄) သာသနာ့ပညာ၏ အရေးကြီး မြင့်မြတ်မှု	22
၈	(၅) အလ္လာဟ်အချစ်တော်များအား ရန်ငြိုးထားသူတို့၏ ပျက်စီးမှု	26
၉	(၆) မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးအား သိက္ခာချခြင်း၏ ဆိုးကျိုး	29
၁၀	(၇) မကောင်းထင်မြင် သင်္ကာမကင်းဖြစ်ခြင်း	32
၁၁	(၈) ကူညီရိုင်းပင်းခြင်း၏ အစား	34
၁၂	(၉) မွတ်စ်လင်မ် ဂုဏ်ရည်	37
၁၃	(၁၀) အကြင်နာတရား ရင်မှာထားလိုသည့် စိတ်ဓါတ်	40
၁၄	(၁၁) ဆွေမျိုးများအား အဆက်ထား	42
၁၅	(၁၂) ဂုဏ်ပေးလေးစား အိမ်နီးနားချင်းအား	44
၁၆	(၁၃) ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်း	46
၁၇	(၁၄) မြင့်မားတည်ကြည် အစွလာမ့် ဂုဏ်ရည်	49
၁၈	(၁၅) ချိုမြိန်သော စကားဆိုခြင်းသည်ပင် အလှူဒါန	51

၁၉	(၁၆) မွန်ရည်သော စာရိတ္တများ	53
၂၀	(၁၇) အရှင်မြတ်လမ်းတော်တွင် ထွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး	56
၂၁	(၁၈) အလွှာဟုံလမ်းတော်တွင် ထွက်ခြင်း၏ အစား	59
၂၂	(၁၉) သတ္တလောက၏ ဓမ္မစစ် သဘောတရား	60
၂၃	(၂၀) စမ်းသပ်ခန်းဖြစ်သော လောက	63
၂၄	(၂၁) သေခြင်းတရားအား သတိရခြင်း	66
၂၅	(၂၂) နိဗ္ဗာန် - အရေခြုံအယောင်ဆောင် မွတ်စလင်မ်၏ ကျန်အင်လက္ခဏာများ	69
၂၆	(၂၃) အဝတ်အစားကို ခြေမျက်စေ့ဖုံး ဝတ်ဆင်သူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်	72
၂၇	(၂၄) မုတ်ဆိတ်ထားပြီး နှုတ်ခမ်းမွေးညှပ်ခြင်း	75
၂၈	(၂၅) စလာမ် မေတ္တာ၏ ပတ်ဝန်းကျင် တည်ထောင်ခြင်း	78
၂၉	(၂၆) နှာချေသူသည် အရှင်မြတ်ကို ချီးမွမ်းရန်	81
၃၀	(၂၇) ရိုကျိုးခြင်း	83
၃၁	(၂၈) အရှက်သိက္ခာ	85
၃၂	(၂၉) မိတ်ဆွေ ဖွဲ့တတ်ပါစေ	88
၃၃	(၃၀) ကေယာမသ်နေ့တွင် လင်းလင်နေမည့် ဝိုဏ်း အဆစ်အပိုင်းများ	92
၃၄	(၃၁) မိစ်ဝါးက် (တံပူစားခြင်း)၏ အကျိုးကျေးဇူး	95
၃၅	(၃၂) နမားဇ်၏ အရေးကြီးပုံ	98
၃၆	(၃၃) သဟဂျ်ဂျွဒ် နမားဇ်	101

၃၇	(၃၄) သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဗလီများနှင့် အကျည်းတန်သော ဈေးများ	104
၃၈	(၃၅) ဂျမာအသ်ဖြင့် ဝတ်ပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး	107
၃၉	(၃၆) ပထမလိုင်းတွင် နမားဇ်ဝတ်ပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး	109
၄၀	(၃၇) ဒိုအာ၏ အရေးကြီးပုံ	111
၄၁	(၃၈) ရိုဇာဥပုသ် စောင့်ထိန်းခြင်း	116
၄၂	(၃၉) အရှင့်လမ်းတော်တွင် သုံးစွဲခြင်း အရေးပါပုံ	119
၄၃	(၄၀) ဟဂျ်ပြုခြင်း	123

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏ အမှာစာ

လေးစားအပ်သော စာရှုသူသို့ ....

စာရှုသူလက်ဝယ်ရှိ ဤကျမ်းငယ်သည် ကျွန်ုပ်၏ကျေးဇူးရှင် ဆရာသခင် ဟဇရတ် မော်လာနာ စိုင်ယစ်ဒ် ဘောလားလ်အဗ်ဒွလ်ဟိုင်ယ် (ဟစနီ၊ နဒီဝီ) ရေးသားပြုစုခဲ့သည့် **حدیث كوش** အမည်ရှိ မင်္ဂလာရှိ လှသောကျမ်းဖြစ်သည်။ ထိုကျမ်းကို အကြောင်းခံပြီး အစွလာမ့် ရင်သွေးငယ်ပေါင်းများစွာ ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်ကို နှုတ်တိုက်ကျက်မှတ်ခွင့်ရရှိနေဆဲ၊ ရနေမြဲဖြစ်သည်။

ရှင်းလင်းချက်များ၊ အကျိုးကျေးဇူး ထုတ်နှုတ်မှုများသည်လည်း အလွန်ပင်ထိရောက်လှသဖြင့် လူကြီး၊ လူလတ်အားလုံးအတွက်ပါ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။

ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်ကျက်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်တော့်အတွက် အချစ်သက်သေထူလိုသူများအတွက် အကောင်းဆုံးကျမ်းငယ်တစ်စောင်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးအပ်ပါသည်။

မူရင်းကျမ်းရှင်ဆရာသခင်ကြီး၏ ရေးသားချက်များတွင် စာအုပ်အကြောင်း အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသောကြောင့် ဤနေရာတွင် စာအုပ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တစ်စုံတရာမဖော်ပြတော့ပါ။

ကျွန်ုပ်သည် ဤကျမ်းငယ်ကို လွန်ခဲ့သည့်(၁၀)နှစ်ခန့်က ဘာသာပြန်ဆိုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ထုတ်ဝေခွင့်မရရှိခဲ့

ပါ။ ယခုအရှင်မြတ်၏ကျေးဇူးတော်၊ အချို့သောမိတ်ဆွေများ၏ အားပေးမှုတို့ကြောင့် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါပြီ။

ဟဒီးဆ်တော်များအား နှုတ်တိုက်ကျက်မှတ်လိုသူများသည် ဤကျမ်းကို လေ့လာကျက်မှတ်သင့်ပါသည်။ ထိုနည်းတူ အစ္စလာမ့်မက္ကသမ်(အခြေခံကျောင်း)တာဝန်ခံများသည်လည်း မိမိတို့၏သင်ရိုးတွင် ဤကျမ်းကို ထည့်သွင်းရန်အကြံပြုလိုပါသည်။

ဤကျမ်းမြောက်စေရန် အကျိုးအကြောင်းညီညွတ်စေတော်မူသော အရှင်မြတ်ကို ဦးစွာကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။ တဖန်ဤကျမ်းပြုစုခဲ့သော ဆရာသခင် ဟဇရသ်မော်လာနာ ဗိုင်ယစ်ဒ် ဘောလားလ် (ဟစနီ)၊ ဤတာသာပြန်ကျမ်းအစပိုင်းမှ ဟဒီးဆ်တော်အချို့ကို စိစစ်ပြီး အကောင်းဆုံးအကြံပြုချက်များချီးမြှင့်ပေးခဲ့သည့် ကွယ်လွန်သူ မိခင်မွန်(ချမ်းမြေ့ကြည်သာ-သာစည်)၊ အမှာစာချီးမြှင့်ပေးသော ကျေးဇူးရှင် ဆရာသခင် ဟဇရသ်မော်လာနာ ဟေ့ရှားမန်ဒီဝီ၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းများနှင့်လိုအပ်သည်များကို ထပ်မံစိစစ်ပေးခဲ့သော ဆရာဇကရီယာ၊ စာအုပ်ကိုတင့်တင့်တယ်တယ် အလှချယ်ပေးခဲ့သော ချစ်မိတ်ဆွေ မုဖ်သီ အဗ်ဒုလ်ဂနီ(နဒီဝီ၊ မဇ္ဈဟေ့ရီ)တို့နှင့် ဤနေရာတွင် အမည်ဖော်ပြရန်ကျန်ရှိနေသည့် ကျေးဇူးရှင်များအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း .....။

မုဟမ္မဒ် အာစွင်းမ် (နဒီဝီ၊ အဗ္ဗလ်ဟစနီ၊ မဇ္ဈဟေ့ရီ)

ရဗီအွတ်ဆ်ဆာနီ (၁၁) ရက်၊ (၁၄၄၁) ဟစ်ဂျရီ

ဒီဇင်ဘာ(၉) ရက်၊ (၂၀၁၉) ခု၊ တနင်္လာနေ့

بسم الله الرحمن الرحيم

မူရင်းကျမ်းရှင်၏အမှာစာ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيد المرسلين، سيدنا ومولانا
محمد وآله وصحبه أجمعين. أما بعد.

ဤအွမ္မသ်၏ထူးခြားချက် ဤအွမ္မသ်၏ ပေါ်လွင်ထင်ရှားဆုံး
ထူးခြားမှုများအနက်မှ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (ﷺ)
၏ ဘဝရှုထောင့်အဖုံဖုံအား စုံလင်စွာ အသေးစိတ်အရေးတယူ
ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
(ﷺ) ရွှေနှုတ်တော်မှ ထွက်ပေါ်လာသည့် မိန့်မြွတ်ချက်များကိုလည်း
လိုတိုးပိုလျှော့မပြုဘဲ အခြားအွမ္မသ်များနှင့်မတူ တမူထူး၍ ထိန်းသိမ်း
ထားနိုင်ခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်၏နောက်ကွယ်တွင် မြင့်မြတ်
တော်မူသောအရှင်မြတ်၏ တန်းခိုးတော်သည်လည်း ဖုံးကွယ်လျက်ရှိ
နေပေသည်။ ထိုအရှင်မြတ်က ဤသာသနာတော်အား ကေယာမသ်
ကမ္ဘာပျက်မည့်နေ့တိုင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သွားမည်ဟု ကတိ
တော်ပြုထားပေသည်။

ဟဒီးဆ်တော်များထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ဟဒီးဆ်ဆင့်ပြန်သူများ

အချုပ်ဆိုရသော် ဤအွမ္မသ်၏ဟဒီးဆ်တော်များအားထိန်းသိမ်းရေး
တွင် အပတ်တကုတ်ကြိုးပမ်းမှုပုံရိပ်များမှာလည်း ဂန္ထဝင်တွင် စံတင်
ထိုက်ပေသည်။ ဤကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုမှာ ဟဒီးဆ်တော်များအား
ထိန်းသိမ်းရေးတွင်သာမက ယင်းဟဒီးဆ်တော်များအား ဆင့်ပြန်ရာ

တွင် ပါဝင်လျက်ရှိသည့် သိန်းပေါင်းများစွာသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန်ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ၏ထေရုပ္ပတ္တိများအား လေ့လာရန် “فن الرجال” ဟူသည့်ဘာသာရပ်တစ်ခုအား သမိုင်းတွင်မော်ကွန်းဝင်စေခဲ့သည်။

ဟဒီးဆ်ပညာရှင်များအတွက် အားဆေးတစ်ခွက်

အခြားတစ်ဘက်၌ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ၏ဟဒီးဆ်တော်များဖြင့် မွေ့လျော်သူများအားချီးမြှင့်ခဲ့သောဒိုအာသည်လည်း ၎င်းတို့ဘဝတွင် ရောင်ပြန်ဟပ်လျက်ရှိနေပေသည်။ ယင်းဒိုအာမှာ ....

“نضر الله امرأ سمع مقالتي فوعاها فأداها كما سمعها”

"မြင့်မြတ်တော်မူသောအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ငါကိုယ်တော်၏ မိန့်ခွန်းတော်များကိုကြားနာပြီး ကျက်မှတ်နားလည်ထိန်းသိမ်းကာ မိမိကြားသိထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည်ပို့ချပေးသူတို့၏ဘဝအား စိုပြေရွှင်ပြစွာထားတော်မူပါ။ ၎င်းတို့၏(ဘဝအား) သာယာဝပြောစေပါ။"။ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

သမိုင်းတစ်လျှောက်ထွန်းတောက်ခဲ့သည့် ဟဒီးဆ်ကျမ်းဂန်များ

ပထမရာစုနှစ်မှစ၍ ယနေ့တိုင် မင်္ဂလာအပေါင်း ခညောင်းသော ဤပညာရပ်တွင် ရှုထောင့်ပေါင်းစုံတို့မှ ကြိုးပမ်းမှုများရှိနေခဲ့ပေသည်။ ယင်းကြိုးပမ်းမှုများတွင် ပါဝင်ခွင့်ရရှိသော သုခမိန့်ကြီးများမှာလည်း မိမိတို့အတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာအရည်အချင်းတရပ်အဖြစ် မှတ်ယူလေ့ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့၏အာရုံစိုက်ကြိုးပမ်းမှုတို့ကြောင့်ပင် ဤပညာနှင့်

ပတ်သက်ဆက်နွယ်နေသည့် အခြားသော(ဟဒီးဆ်းဦးကာဖွင့်ပညာ၊ ဟဒီးဆ်တော်များမှထုတ်နှုတ်ထားသည့် ဥပဒေများအားလေ့လာသော ပညာ၊ ဟဒီးဆ်၏ရသအနှစ်သာရများအား ထုတ်ဖော်ပေးသောပညာ အစရှိသည့်)ပညာရပ်များပေါ်ထွန်းခဲ့လေသည်။ ယင်းတို့အား အကျယ် တဝင့်ရှင်းလင်းရန် ဤနေရာတွင် အခွင့်အခါမသာချေ။

ဟဒီးဆ်တော်များ၏ မူရင်းစာသားများကို စုဆောင်းတင်ပြသည့် ကျမ်းများမှာလည်း သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ရှေ့ဝယ် ရောက်ရှိ ခဲ့ပေပြီ။

ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်ဆိုသည်မှာ ...

ယင်းသဏ္ဌာန်များအနက်မှ ပုံစံတစ်ခုမှာ “أربعينات” ခေါ်ဟဒီးဆ် တော် လေးဆယ်ကိုသာ ရွေးချယ်တင်ဆက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စ ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)က အောက်ပါအတိုင်း မိန့် ကြားခဲ့သည် ....

”من حفظ على أمتي أربعين حديثاً في أمر دينها بعثه الله تعالى فقيهاً وكنت له يوم القيامة شافعاً وشهيداً“.

قلت: عن أبي الدرداء قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم. اهـ [أخرجه أبو بكر الشافعي في “الفوائد” الشهير بالغيلانيات: ج: 1، ص: 370، رقم الحديث: 364].

"မည်သူမဆို ငါ၏အမွှာသံအတွက် သာသနာတော်နှင့်ပတ်သက် သည့် ဟဒီးဆ်တော်ပေါင်းလေးဆယ်အား ကျက်မှတ်ထိန်းသိမ်းပေးခဲ့ပါ မူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၎င်းသူအား သာသနာတော်တွင် ဂဗနဏ

ခရီးစေ့တွင်းကျ နားလည်သဘောပေါက်သူအဖြစ်ရှင်ပြန်ထစေမည်။
ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်သည်လည်း ကေယာမသ်ကမ္ဘာတရားခွင်နေ၌ ၎င်း
သူအဖို့ သက်သေခံ၍ အသနားခံပေးမည့်သူအဖြစ်ရှိနေမည်။"

ဤပညာရပ်တွင် မွေ့လျော်သူများသည် ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်
အားရွေးချယ်ရာတွင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံသောနည်းလမ်းများကို လက်ကိုင်
ထားကြသည်။ အချို့မှာ အကြောင်းအရာတစ်ခုမှ ဟဒီးဆ်တော်ပေါင်း
လေးဆယ်ကို စုစည်းကြသည်။ အချို့က ဆင့်ပြန်သူတစ်ဦးတည်း၏
အကြောင်းအရာပေါင်းစုံနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်ကို
ရွေးချယ်ကြသည်။ ထို့အတူ ဆင့်ပြန်သူအများထံမှ အကြောင်းအရာ
ပေါင်းစုံနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်ကို စုစည်းထား
သော ကျမ်းငယ်အသွယ်သွယ်ကိုလည်းတွေ့ရသည်။

ထိုကျမ်းငယ်များတွင် အကျော်ကြားဆုံးနှင့် အများလက်ခံသည့်
ကျမ်းငယ်မှာကား (မွတ်စ်လင်မ်ကျမ်း၏ (ဋီကာ)အကျယ်ပြန့်ဖွင့်ဆိုသူ
رياض الصالحين ကျမ်းရှင်အေမာမ်နဝဝီသခင်၏ကျမ်းငယ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်ထူးဆောင်သုခမိန်ကြီး ဟဇရတ်ရှားဟ်
ဝလီယွလ္လာဟ်ဒေဟ်လဝီသည်လည်း ဟဇရတ်အလီ (عليه السلام) သခင်တစ်ပါး
တည်း၏ ဟဒီးဆ်တော်ပေါင်းလေးဆယ်ကို စုစည်းခဲ့သည်။

ဤ "ဟဒီးဆ်ရောင်ခြည်" ကျမ်းငယ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့အညတရအတွက် ဤမျှမင်္ဂလာရှိသော အစီအစဉ်တွင်
ပါဝင်ရန်ကြိုးစားဖို့သတ္တိ အဘယ်တွင်ရှိအံ့နည်း။ သို့သော်(အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊

ယူပီပြည်နယ်၊ ရိုင်ဗရေလီမြို့၊ မိုင်ဒါန်ပူးရ်အရပ်တွင်တည်ရှိသော) အိသွေယာအုလ်အုလူးမ်ကျောင်းတော်တွင် အဆွရ်နမားဇ်အပြီး ကျောင်းသားများအား ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ် ကျက်မှတ်အာဂုံဆောင်ပေးသည့် အစဉ်အလာကောင်းတစ်ခု ရှိနေခဲ့သည်။ ယင်းအစီအစဉ်အတွက် ဦးစွာပထမ ဟဇရသ်ရှားဟ် ဝလီယွလ္လာဟ်သခင်ကြီး စုဆောင်းတင်ပြသည့် ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်အား တိုတောင်းသည့်အတွက် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ထိုအတိုင်းတစ်နှစ်ကုန်ဆုံးသွားခဲ့သည်။ သို့သော်ဒုက္ခတစ်ခုမှာ ယင်းကျမ်းငယ်တွင်ပါဝင်သည့် ဟဒီးဆ်တော်အများစုမှာ ضعا (ခေါ်) စံချိန်လျော့နည်းနေသည့် ဟဒီးဆ်တော်များ ဖြစ်နေပေသည်။

ဤမတတ်စွမ်းနိုင်သူ၏အရှုတွင်လည်း ဆွဟာဗီတစ်ပါတည်း၏ حاح ခေါ်စံချိန်ပြည့်ပြီး တိုတောင်းသည့်ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်အား စုဆောင်းတင်ပြထားသည့်ကျမ်း၊ အကြောင်းအရာပေါင်းစုံပါဝင်ပြီး ကျောင်းသားများအတွက် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ကျမ်းဟူ၍မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဤမထိုက်တန်သူသည် ဟဇရသ်အဗူဟိုရိုင်ရဟ် (ﷺ) တစ်ပါးတည်းထံမှ ဆင့်ပြန်ချက်လာရှိသည့် ဟဒီးဆ်တော်လေးဆယ်အား အထက်ပါလျော့နည်းနေသည့် ကွက်လပ်များကိုဖြည့်စွက်ကာ ကျောင်းသားများနှင့် အခြားသူများပါ အကျိုးရှိစေရန်ရည်သန်လျက် အဓိပ္ပါယ်နှင့်အတူ ဟဒီးဆ်၏အချို့သောအကျိုးတရားများကိုပါဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

မှီငြမ်းကျမ်းများ

ထိုသို့တင်ပြရာတွင် ဟဇရသ်မော်လာနာမန်ဇူးရ်နုအ်မာနီ (رحمه الله) သခင်၏ معارف الحديث ကျမ်း၊ ကျွန်ုပ်ဘဝ၏ လမ်းပြကြယ်တစ်ပွင့်ဖြစ်သော ကျေးဇူးရှင်ဆရာသခင်ကြီး ဟဇရသ်မော်လာနာ အဗ္ဗလ်ဟစ် အလီ(နဒ်ဝီ) ၏ الأركان الأربعة နှင့် دستور حيات ကျမ်း၊ ရှိုင်ခွလ်ဟဒီးဆ် မော်လာနာဇကရီယာဆပ်၏ أعمالကျမ်းတို့ကို မှီငြမ်း၍ ဟဒီးဆ်ပါ အကျိုးကျေးဇူးများကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဤအတိုင်းအလွှာဟ်အရှင် မြတ်၏ စွမ်းအားပေးမှုသက်သက်ဖြင့် ဤကျမ်းငယ်သည် စာရှုသူများ ရှေ့မောက်သို့ရောက်ရှိခဲ့ပေသည်။ ထို့နည်းတူစွာဤကျမ်းငယ်မှာလည်း စုစည်းသူအတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ ကံကောင်းခြင်းတစ်ခုဖြစ်နေခဲ့သော်လည်း အရဗီဆိုရိုးစကားတစ်ခုမှာ စာရေးသူ၏အခြေအနေအတွက် အကောင်းဆုံးပြယုဂ်တစ်ခုဖြစ်နေသည်။ (သမ္မူ၊ أنا يدرك الضالع شأ الضالع) ဝါနည်းသူမှာ သမ္မုရှိသူ၊ ဝါကြီးသူတို့၏အဆင့်ကို အဘယ်တွင်မှီနိုင်အံ့နည်း။)

နိဂုံးအချုပ်အနေနှင့် ၊ကျမ်းငယ်ဖြစ်မြောက်ရေးတွင် ကဏ္ဍအစုံမှ ပါဝင်ကူညီခဲ့ကြသူတိုင်းအား ကျေးဇူးဥပကာယတင်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်အားထိန်းကျောင်းပဲ့ပြင်ပေးသည့် နောင်တော် စိုင်ယစ်ဒ် အဗ်ဒုလ္လာဟ် ဟစနီသည် စိစစ်ပေးပြီး တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့်အမှာစာတစ်ခု ရေးသားကာဂုဏ်ပြုခဲ့သည်။ ချစ်မိတ်ဆွေ မော်လာနာမုဟမ္မဒ်ဟစ် နဒ်ဝီ၊ ချစ်တပည့် မိုဟမ္မဒ်နဖီစ်ခါးနီ၊ ဒေလ်ရှားဒ်အဟ်မဒ် တို့မှာလည်း စာအုပ်ကို အချောရေးသားပေးခဲ့ကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်အားလုံးကို အကောင်း

ဆုံးသော အစားချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ ထို့နောက် ဤကြိုးပမ်းမှုအား ကျွန်ုပ်မတတ်စွမ်းနိုင်သူအဖို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ရရန် အကြောင်းခံအဖြစ် ပြုပေးသနားတော်မူပါ။ အာမိန်ဆွမ္မအာမိန်

စိုင်းယစ်ဒ် ဘောလားလ် အဗ်ဒွလ်ဟိုင်ယ်

ဟစနီ၊ နဒီဝီ

ကျမ်းပြုစုသည့် ဆရာကြီးသည် ဤကျမ်းတွင် အဗူဟိုရိုင်ရဟ် (رضي الله عنه) ထံမှဆင့်ပြန်ချက်လာရှိသော ဟဒီးဆ်တော်များကိုသာ ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်ရာ သခင်ကြီး၏အကြောင်းကို ဦးစွာလေ့လာကြည့်ကြပါစို့။

အဗူဟိုရိုင်ရဟ် (رضي الله عنه) သခင်အကြောင်း

أبو هريرة သခင်၏ အမည်မှာ عبد الرحمن ဖြစ်သည်။ သခင်သည် ယီမင်နိုင်ငံ ဒေါင်းစ်မျိုးနွယ်ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဟစ်ဂျရီ (၇) ခုနှစ်၊ မုဟရရမ်လမြတ်တွင်အစ္စလာမ်လက်ခံခဲ့သည်။ ကြောင်မလေးကို အလွန်ချစ်တတ်သောကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က သခင့်အား "ကြောင်မလေး၏ဖခင်"ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ၏ အပါးတော်ရှိ ဆွမ်ဖာကျောင်းတွင် အမြဲတစေနေထိုင်ပြီး ဟဒီးဆ်တော်များကိုကြားနာခဲ့သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည်သခင့်အတွက် ဟဒီးဆ်တော်များ ကျက်မှတ်နိုင်ပြီး မေ့မသွားစေရန် အထူးဒီအာပြုပေးခဲ့သည်။ ဆွဟာဗာတို့အနက် ဟဒီးဆ်အများဆုံး ဆင့်ပြန်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ထံမှ ဟဒီးဆ်တော်ပေါင်း (၅၃၇၄) ပုဒ်ဆင့်ပြန်ခဲ့သည်။

သခင်သည် အလွန်ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်သူဖြစ်သည်။ မွတ်ဖ်သီတစ်ပါလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့အတူ နေ့တွင်ရှိဇာထားလေ့ရှိပြီး ညကိုအရှင်မြတ်၏ အေဗာဒ်သံတွင် ကုန်ဆုံးစေသည်။ ဟစ်ဂျရီ (၅၇) ခုနှစ်တွင် အရှင်မြတ်အမိန့်တော်ခံယူခဲ့သည်။

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام الأتمان الأكملان على سيدنا وحبيبنا وشفيعنا ومولانا محمد وآله وصحبه أجمعين.

(၁) တစ်ပါးတည်းသောအရှင်ကိုသာ ယုံကြည်ခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ. قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً، فَأَفْضَلُهَا قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

(رواه مسلم في كتاب الإيمان، باب بيان عدد شعب الإيمان).

“အီမာန်၏အကိုင်အလက်များမှာ (၇၀) ကျော်ရှိသည်။ ယင်းတို့အနက် အမြင့်မြတ်ဆုံးမှာ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ အားရွတ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသည့် အချက်မှာ အကီဒပ်(ယုံကြည်ချက်ပိုင်းဆိုင်ရာ)ကဏ္ဍတွင်အရေးကြီးဆုံးသည် لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ကိုရွတ်ဆိုခြင်းနှင့် နှလုံးသား၏ယုံကြည်ချက်အား ပြုပြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သာမက လုပ်ရပ်အလုံးစုံတို့၏ အုတ်မြစ်မှာ ခိုင်မာသော အီမာန်နှင့် မှန်ကန်သောယုံကြည်ချက်တို့ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် သာသနာတော်၏ ပထမဆုံးထူးခြားချက်၊ ထင်ရှားသောအမှတ်အသားသည် အတွင်းပိုင်းယုံကြည်ချက်အား အလေးပေးပြီး ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဟရေသ်အာဒမ် (ﷺ) သခင်လက်ထက်မှစ၍ နဗီချုပ်ကြီး ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) လက်ထက်ထိ ပွင့်ပေါ်ခဲ့သမျှသော နဗီတမန်တော်များသည်လည်း တစ်ပါးတည်းသော

အရှင်အား ယုံကြည်ခြင်းဘက်ကိုသာ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ အီမာန် ယုံကြည်ချက်မရှိသမျှကာလပတ်လုံး ဘဝ၏အကောင်းဆုံးသော စာရိတ္တများ၊ မြင့်မြတ်ဆုံးသော စွမ်းဆောင်ချက်များမှာ အချိုးအနှီးပင် ဖြစ်သည်ဟု နဗီတမန်တော်အပေါင်းက လက်ခံထားကြပြီး ထိုယုံကြည် ချက်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းမှာ မိမိတို့ဘဝပန်းတိုင်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားကြသည်။

(အစ္စလာမ်သာသနာတော်တွင် မှန်ကန်သော) ယုံကြည်ချက်၏ အရေးကြီးပုံနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်းဆုံးဥပမာပြရလျှင် မက္ကာရွှေမြို့တော်တွင် စူရဟ်ကာဖေရှူးန် ကျရောက်ချိန်သည် မွတ်စ်လင်မ်အင်အား နည်းပါးနေချိန်ဖြစ်ပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာဖြင့်ကာဖိရ်များနှင့် မိတ်ဖက်မပျက်ပေါင်းဖက်ဆောင်ရွက်ရမည့် အချိန်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သောင်ဝ်ဟီးဒ် တရားဟောကြားခြင်းကို အင်အားတောင့်တင်းလာချိန်ထိ နောက်ဆိုင်းထားသင့်သည်ဟု အခြေအနေကတောင်းဆိုနေခဲ့သည်။

ဤအခြေအနေမျိုးတွင်ပင် ကာဖစ်ရ်၊ မွှ်ရစ်က်များနှင့် မွတ်စ်လင်မ်တို့မှာ(ယုံကြည်ချက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင်) လုံးဝမတူညီနိုင်၊ ပေါင်းဖက်မရနိုင်ဟူသော ကြေငြာချက်ထွက်ရှိခဲ့ပေသည်။ ဤအချက်အား (လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်သော်) လူတို့ပြုကျင့်သမျှကောင်းမှုအဝဝသည် မှန်ကန်တိကျသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့်သာ အရှင့်ထံတွင်လက်ခံခြင်းခံရမည်။ အီမာန်နှင့်အကီဒါ တည်တံ့ခိုင်မြဲသွားသူသည် အရှင်မြတ်တစ်ပါးတည်းသည်သာ ကိုးကွယ်ခြင်းခံထိုက်သောအရှင်၊ လိုအပ်ချက်အလုံးစုံတို့ကို

ဖြည့်ဆည်းပေးသူဟူ၍ နားလည်သွားမည်။ ထို့အတူအရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်မပါဘဲ မြူမှုန့်တစ်မှုန့်သည် မိမိနေရာမှမရွေ့လျားနိုင်သကဲ့သို့၊ သစ်ရွက်တစ်ရွက်သည်လည်းမလှုပ်နိုင်။ စင်္ကြာဝဠာတစ်ခုလုံးကို ထိုအရှင်မြတ်တစ်ပါးတည်းကသာ ဖန်ဆင်းထားပြီး ထိုအရှင်မြတ်ကသာ စင်္ကြာဝဠာကြီးအား ဟန်ချက်ညီစွာ လည်ပတ်စေတော်မူသော အရှင်ဖြစ်ကြောင်းယုံကြည်သွားမည်။

ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်တွင်လည်း "ထိုအရှင်မြတ်၏အလုပ်သည် ဖန်ဆင်းခြင်းနှင့်ယင်းဖန်ဆင်းခံများအား စနစ်တကျလည်ပတ်စေခြင်း ဖြစ်သည်" ဟုအမိန့်တော်ရှိထားသည်။

အကွယ်တွင်ရှိသော ဘဏ္ဍာတိုက်များ၏ သေ့ချက်တို့သည် ထိုအရှင်မြတ်ထံပါးဝယ်ရှိတော်မူပြီး ထိုအရှင်မြတ်အလိုတူတော်မူသည့် အတိုင်းစီမံနေကြောင်း လက်ခံသွားမည်။

ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (ﷺ) သည် ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေးကျွန်၊ စေတမန်၊ အချစ်ဆုံး၊ နောက်ဆုံးနဗီ၊ တမန်တော်ချုပ်ဖြစ်တော်မူပြီး၊ ထိုကိုယ်တော်မြတ်၏ သာသနာသည် နောက်ဆုံးသာသနာဖြစ်တော်မူကြောင်းကိုလည်း လက်ခံယုံကြည်မည်။

အကယ်၍ (ဖော်ပြပါ)ယုံကြည်ချက်သည် နှလုံးတွင်းဝယ် အမြစ်တွယ်သွားလျှင် ကောင်းသောကျင့်မှုဆောင်ရွက်ချက်တို့သည်လည်း ရလဒ်ကောင်းများကို ဆောင်ကြဉ်းပေးမည်ဖြစ်သည်။

(၂) စိတ်စေတနာဖြူစင်ခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَادِكُمْ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ».

(رواه مسلم في كتاب البر والصلة، باب تحريم ظلم المسلم).

“မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ ခန္ဓာများနှင့် အသင်တို့၏ရုပ်ရည်များကို ကြည့်တော်မူမည်မဟုတ်ပေ။ သို့ သာမက ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏နှလုံးသားများကိုသာ ကြည့်ရှုတော်မူသည်။”

ရှင်းလင်းချက်

(အလ္လာဟ်တော်ဝင်တော်ပါးတွင်) လူတို့၏လုပ်ရပ်များ လက်ခံမှုရရှိစေ သည့် အခြေခံအုတ်မြစ်မှာ နှလုံးသား၏အခြေအနေသာဖြစ်ကြောင်း ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်က ရှင်းလင်းစွာမီးမောင်းထိုးပြနေသည်။

လုပ်ရပ်တိုင်းမှာ သေးသည်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ခဝပ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ သမရိုးကျ၊ မလုပ်မနေရကိစ္စဖြစ်စေ စိတ်စေတ နာဖြူစင်စွာ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကျေနပ် နှစ်သက်သွားစေလိုသည့် နီ ယသ်(ရည်စူးချက်)ဖြင့်ပြုလုပ်ပါက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုလုပ် ရပ်များအား လက်ခံလိမ့်မည်။ ထိုသို့မဟုတ်ပါက လုပ်ရပ်တိုင်းမှာ အသက်ပါမည်မဟုတ်ပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်တွင်လည်း ထို လုပ်ရပ်သည် စိုးစဉ်းမျှတန်ဖိုးရှိလိမ့်မည်မဟုတ်။

အရှင်မြတ်နှစ်သက်သွားစေလိုသည့်ဆန္ဒ၊ ထိုဆန္ဒအားအမြဲတစေ စိတ်ဝယ်သတိရနေခြင်းအား အိမ်လားစွဲ(ခ)စိတ်စေတနာဖြူစင်ခြင်းဟု ဆိုပေသည်။

အိမ်လားစွဲသည် အလွန်ထက်မြက်သော ဓါးတစ်လက်ဖြစ်သည်။ ထိုဓါးသည် အရှင်သခင်ကျေနပ်နှစ်သက်သွားစေခြင်းတည်းဟူသော မြင့်မားသည့် ရည်ရွယ်ချက်အပြင် အခြားရည်ရွယ်ချက်များအား ကျူပင်ခုတ် ကျူငုတ်မကျန် ဖြတ်တောက်ပစ်ပေသည်။ ထို့နောက်ဒွန္ဒယာ ၏ စည်းစိမ်များအားရယူလိုစိတ်၊ ဤလောကီသက်တမ်း၏ သင်္ခါရပစ္စည်းများကိုပိုင်ဆိုင်လိုသည့်ဆန္ဒ၊ အုပ်ချုပ်လိုစိတ်၊ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လိုစိတ်၊ အမြင့်တွင်နေထိုင်လိုစိတ်၊ ဂုဏ်သိက္ခာအားစုံမက်စိတ်၊ အောင်နိုင်လိုသည့်ရမ္မက်၊ လောကီစည်းစိတ်တွင် ရစ်မှူးလိုသည့်တမ်းတခြင်း၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ပြန်လည်ကလည့်စားချေလိုစိတ် စသည့် ကိလေသာစိတ်ယုတ်များ ပျက်သုဉ်းသွားပေမည်။

ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်ကျေနပ်နှစ်သက်စေရန် စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာ အမိန့်နာခံမှုကို ရှေ့ရှုပြုကျင့်သော ကောင်းမှုများသည် အရှင်မြတ်နှင့်နီးကပ်မှုရစေရန်၊ အီမာန်ယုံကြည်မှု၏ ထိပ်ခေါင်ထိရောက်ရှိစေရန် အကြောင်းခံများဖြစ်ကြသည်။

အလ္လာဟ်လမ်းတော်၌ အသက်စွန့်လှူခြင်းဖြစ်စေ၊ သာသနာအတွက်(ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးသုံးပါးလုံးရင်း၍) ကျိုးပမ်းခြင်းဖြစ်စေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စဖြစ်စေ၊ လောကီစည်းစိမ်

များအားခံယူခြင်းဖြစ်စေ၊ (တရားတော်မြတ်က ခွင့်ပြုထားသော) စိတ်နှလုံးသား၏ တောင်းဆိုချက်များအား ဖြည့်ဆည်းခြင်းဖြစ်စေ၊ (လောကီ၊ လောကုတ္တရာဆိုင်ရာ) ကိစ္စအဝဝတို့သည် (အိမ်လားစွဲဖြင့်ပြုကျင့်ပါက) အဗာဒသ်စာရင်းဝင်သွားပေမည်။

အိမ်လားစွဲမပါဘဲပြုကျင့်သမျှသည် သာသနာ့အတွက်ပင်ဖြစ်လင့်ကစား အကျိုးလက်မဲ့ဖြစ်သွားမည်။ အိမ်လားစွဲမပါသည့်လုပ်ရပ်များသည် နမားဇံဖြစ်စေ၊ သာသနာ့အတွက် မိမိဇာတိမြေ၊ အိုးအိမ်၊ ဆွေမျိုးညာတိများအား စွန့်လွှတ်သည်ဖြစ်စေ၊ သာသနာ့အတွက် သက်စွန့်ဆံဖြားကြိုးပမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ (ဇစ်ကံရံ) ဘာဝနာစီးဖြန်းသည်ဖြစ်စေ၊ စသည့်လုပ်ရပ်ကောင်းများပင်လျှင် ခဲလေသမျှသဲရေကျ၊ သဲထဲရေသွန်ဘိအလား အချိုးအနှီးဖြစ်သွားမည်။

ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (ﷺ) က "အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏ရူပါဇရာများကိုကြည့်မည်မဟုတ်။ ထိုအရှင်မြတ်၏အရှုတော်သည် အသင်တို့၏ စိတ်နှလုံးသားပေါ်တွင်ရှိပေသည်။" ထိုအရှင်ထံပါး၌လက်ခံမှုရရှိခြင်းသည် စိတ်နှလုံး၏အခြေအနေပေါ် မူတည်လျှက်ရှိကြောင်း မိန့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ကြီးမားသော လုပ်ရပ်များကိုပြုကျင့်ခြင်းပင်ဖြစ်လင့်ကစား အိမ်လားစွဲမပါခဲ့ပါက ထိုလုပ်ရပ်များမှာ အကျိုးပေးမည့်အစား အဆိုးပေးမည့်အကြောင်းကောင်းစွာမှတ်သားထားရမည်။

(၃) ချစ်နဗီ (ﷺ) ပေါ်ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်း၏အကျိုးကျေးဇူး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ عَشْرًا».

(رواه مسلم في كتاب الصلاة، باب الصلاة على النبي في التشهد).

“အကြင်မည်သူမဆို ငါကိုယ်တော်မြတ်အပေါ် ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ဒရူးဒ်မေတ္တာ တစ်ကြိမ်ပို့သခဲ့ပါမူ မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ် သည်လည်း ၎င်းအား (၁၀) ကြိမ် ကျေနပ်နှစ်သက်၊ ဂရုဏာသက်တော် မူသည်။”

ရှင်းလင်းချက်

(ချစ်နဗီ (ﷺ) အပေါ်) ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်း သည် အရှင်မြတ်ထံတော်ပါး၌ (ကိုယ်တော့်အတွက်) အကောင်းဆုံး၊ အ မွန်မြတ်ဆုံးတောင်းဆုပဏ္ဏာ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုတောင်းဆုမွန်အား ပြုရခြင်းမှာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးနှင့် မိမိတို့အကြား အီမာန်ဆိုင်ရာ နောင်ကြိုးများ ခိုင်မြဲနေမှု၊ ချစ်နဗီအပေါ်သစ္စာရှိမှုတို့အား ဖော်ကျူးရန် ဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ် ကိုယ်တော်တိုင် ကျွန်ုပ်တို့(လူသား)များအား စူးရှထိရောက်သောပုံစံ ဖြင့် အမိန့်တော်ရှိထားပေသည် ..... يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا [الأحزاب: ၅၆]။

(ဧကန်အမှန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ် ၏ "မလာအိဟ်" ကောင်းကင်တမန်များသည်လည်းကောင်း၊ နဗီ

တမန်တော်မြတ် (ﷺ) အပေါ်ဝယ် ကောင်းချီးမင်္ဂလာပို့သကြကုန်၏။
အို - မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့ ... အသင်တို့သည်
လည်း ထိုနဗီတမန်တော်မြတ်အပေါ်ဝယ် ကောင်းချီးမင်္ဂလာပို့သခြင်း
ကိုလည်းကောင်း၊ လွန်စွာ "စလာမ်"မေတ္တာပို့သခြင်းကိုလည်းကောင်း
ပြုကြလေကုန်။)

ဖော်ပြပါအာယသ်တော်အားလေ့လာကြည့်သော် မြင့်မြတ်တော်မူ
သော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်းသည်
အနှစ်သက်ဆုံး လုပ်ရပ်များတွင်ပါဝင်ပေသည်။ ဤအာယသ်တော်၏
ရှုထောင့်မှ ပညာရှိကဝိမွန်ဖေကဟ်ပါရဂူများ၏ တညီတညွတ်တည်း
ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ "သက်တမ်းတွင် တမန်တော်မြတ် (ﷺ) အပေါ်တစ်
ကြိမ် ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်းမှာ "ဖရ်ဒ်" မလုပ်မနေရတာဝန်ဖြစ်သည်။
ထို့အတူဟဒီးဆ်တော်များတွင် တမန်တော်မြတ် (ﷺ) ၏နာမတော်ကို
ကြားပါလျက် ဒရူးဒ်မေတ္တာမပို့သသောသူသည် ကံဆိုးသူ၊ စေးနဲဆုံး
သောသူဟူ၍လာရှိထားပေသည်။ ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်
တော်မြတ် (ﷺ) ၏မိန့်မြွတ်ချက်များမှာ ခံနိုင်ရည်မရှိအောင်ပင် ပြင်း
ထန်လှပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် မပြင်းထန်ရမည်နည်း၊ ကိုယ်တော်
မြတ် (ﷺ) ၏အမွှာအပေါ်ထားရှိခဲ့သည့် ဖြူစင်လှသောစေတနာ၊
၎င်းတို့အားပြုခဲ့သည့် ကျေးဇူးတရားများမှာ ပြောမကုန်၊ ရေးမဆုံးပင်။

အထက်ဖော်ပြပါ စကားရပ်များအားထောက်ရှု၍ ကောက်ချက်
တစ်ခုချမိသည်မှာ မွတ်စလင်မ်တစ်ဦးအဖို့ ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)အပေါ်

အရှင်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်အား လိုက်နာအကောင်အထည်ဖော်သည့် သဘောမျိုးဖြင့် မေတ္တာပို့သလိုက်ရုံဖြင့် တာဝန်မကျသေးပါ။ သို့သာ မက ၎င်း၏နက်ရှိုင်းလှသော နှလုံးသားထဲမှ ချစ်နဗီကိုလေးစားခြင်း၊ မေတ္တာထားခြင်း၊ ကျေးဇူးသိတတ်ခြင်းတည်းဟူသော စိတ်ဓါတ်များမှာ ၎င်း၏သွေးသားထဲသို့ မိုးရေစက်ပမာ စီးစိမ့်ဝင်ရောက်သွားရပေမည်။

ထို့ပြင်ချစ်နဗီအပေါ် ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ မှာ လွန်စွာများပြားလှပြီး မပို့သသူမှာ ကံကြမ္မာဆိုးသူသာဖြစ်ချေမည်။

အရှင်ဂရုဏာထိုက်သွားခြင်း၊ ကောင်းကင်တမန်တော်များ၏ ဆုမွန်ချွေခြင်း၊ အကုသိုလ်များပလပ်ချမ်းသာခွင့်ရရှိသွားခြင်း၊ အဆင့်အတန်း များမြင့်မားသွားခြင်း၊ ကြားဝင်အသနားခံပေးထိုက်သူဖြစ်သွားခြင်း၊ နှလုံးသားတွင်ငြိတွယ်နေသည့်သံချေးများ သန့်စင်သွားခြင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နီးကပ်မှုရသွားခြင်းဟူသော အကျိုးဆက်များ မှာ ချစ်နဗီအပေါ်ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သခြင်းပေါ် မူတည်နေသည်ဟု မြောက်မြားစွာသော ဟဒီးဆ်တော်များတွင် အတိအလင်းလာရှိထားပေသည်။

يارب صل وسلم دائماً أبداً   على حبيبك خير الخلق كلهم

အို-ကျွန်တော်မျိုးအား မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင် .... အဖန်ဆင်းခံဝေနေယျအပေါင်းတွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်တော်မူသည့် အရှင် ချစ်နဗီပေါ်အမြဲတစေ ကောင်းချီးမင်္ဂလာ စလာမ်မေတ္တာပို့သတော်မူပါ။

(၄) သာသနာ့ပညာ၏ အရေးကြီး မြင့်မြတ်မှု

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَتَّبِعُ فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ».

(رواه مسلم في كتاب الذكر والدعاء، باب فضل الاجتماع على تلاوة القرآن).

“အကြင်မည်သူမဆို သာသနာ့ပညာရှာဖွေဆည်းပူးရန် မည်သည့် လမ်းပေါ်မဆိုလျှောက်လမ်းခဲ့ပါမူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသို့အဖို့ ဂျန္နသ်သွားရာလမ်းအား လွယ်ကူစေတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်မှ သာသနာ့ပညာရှာဖွေရာတွင် မွေ့လျော် လုံးပမ်းနေသောသူများအဖို့ ကြီးကြယ်သော သတင်းကောင်းများရှိ ကြောင်းသိရသည်။ မည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို သာသနာ့ပညာရှာဖွေသူများ သည် ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင်အကျုံးဝင်ပေသည်။ သို့သော်ဂရုပြု ထိုက်သည့်အချက်တစ်ခုမှာ သာသနာတော်မြတ်၏ ဝေါဟာရတွင် အိလ်မ်(သာသနာ့ပညာ)ဆိုသည်မှာ အရှင်မြတ်အား သိရှိစေသည့် အကြောင်းခံပါသောပညာကိုသာခေါ်ဆိုပေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ [فاطر: ၂၈] မိန့်တော်မူသည်မှာ "အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ထိုအရှင်မြတ်၏ကျွန်တို့အနက် "အာလင်မ်" ပညာရှင်များသာလျှင် ကြောက်ရွံ့ကြကုန်၏။" ဆိုလိုသည်မှာ အရှင်အ သိအား ရင်ဝယ်ပိုက်ထားသူများဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချက်ကို စူရဟ် အလတ်က်တွင် ဤသို့မိန့်မြတ်ထားပေသည်။ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ [العلق: ၁]

(အိုနဗီတမန်တော် - အသင်သည် မိမိအရှင်မြတ်၏ နာမတော်ဖြင့်(အစ ပြု၍) ဖတ်ပါလေ။

ဤအာယသ်တော်မြတ်မှ ထင်ရှားစွာသိရသည့်အချက်မှာ အိလ်မ် ပညာသည်အမြဲတစေ အရှင်မြတ်၏နာမတော်ဖြင့်ပူးတွဲနေရမည်။ ထို ပညာသည် အရှင့်အားသိရှိခြင်းဆိုင်ရာ ဗိမ္မာန်အတွက် လှေခါးသဖွယ် ဖြစ်နေရမည်။ အရှင်နာမတော်နှင့် ကင်းဝေးနေသော အသိပညာအား သာသနာ့ပညာဟူ၍မခေါ်ထိုက်ပါ။ သို့သာမက ထိုအသိသည် ထောင် ပေါင်းများစွာသော လမ်းမှားမှုများ၊ အသိဉာဏ်မဲ့မှုများအတွက် အကြောင်းခံဖြစ်စေနိုင်သည်။

အရှင်မြတ်ကို သိရှိစေရန်အကြောင်းခံဖြစ်သော အသိပညာအား ရှာဖွေခြင်းသည် အမွန်မြတ်ဆုံးဖြစ်သည်မှာ မြေကြီးလက်ခပ်မလွဲပါ။ မြောက်မြားစွာသော ဟဒီးဆ်တော်များတွင် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းချီးသတင်းများ လာရှိထားပေသည်။ သို့သာမကသာသနာ့ ပညတ်တော်များနှင့်ပတ်သက်သည့်ပညာ (ထိုပညာရပ်ထဲတွင်ယုံကြည် ချက်များ၊ ခဝပ်မှုဆိုင်ရာကဏ္ဍများ၊ ကျင့်ဆောင်ဖွယ်လုပ်ရပ်များ၊ အစ္စလာမ့်လူနေမှုစနစ်အား ပြသသည့်လမ်းစဉ်များပါဝင်ပေသည်။) အားသင်ယူရန်မှာ မွတ်စ်လင်မ်တိုင်းအပေါ် မသင်မနေရ တာဝန်ဖြစ် သည်။ ထိုပညာရပ်များအားရှာဖွေရန် မိမိတို့အချိန်များအားသစ္စာ နှံထားကြသည့်ကျောင်းသားများသည် အမြဲတစေ မိမိတို့ရည်စူးချက်

သတိရ လေ့လာသုံးသပ်နေပါမူ ကြီးမားသောသတင်းကောင်းများနှင့် ထိုက်သက်သူဖြစ်သွားပေမည်။

၎င်းအတွက် ကောင်းကင်တမန်များသည် မိမိတို့အတောင်များကို ခင်းကျင်းပေးခြင်း၊ အရှင့်ထံမှ စိတ်နှလုံးချမ်းမြေ့ကြည်သာဖွယ်ရာများ နှလုံးသားတွင်းကျရောက်ခြင်း၊ အရှင့်ကရုဏာတော်များ လွှမ်းခြုံ သွားခြင်း စသည့်ကတိတော်များမှာလည်း ဟဒီးဆ်တော်များတွင် များစွာလာရှိထားပေသည်။

သို့သော် အထက်ဖော်ပြပါ ဆုလာဘ်များကိုရရှိရန် သာသနာ့ပညာရှာဖွေသူများ လက်ကိုင်ထားရမည့်ရှိသေသမှုများ၊ ၎င်းတို့၏ ဓလေ့ပညတ်ချက်များကို အမြဲသတိမူနေရမည်။

ထို့ပြင်အရှင့်ကြေနပ်နှစ်သက်မှုအားရယူရန် ပညာဆည်းပူးခြင်းမျိုး ဖြစ်ရမည်။ လောကီသက်တမ်းတွင် အကျိုးအမြတ်တစ်ခုခုခံစားလိုသော မက်ဆန္ဒဖြင့် သာသနာ့ပညာအား ရှာဖွေဆည်းပူးခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရ။ ၎င်းသူများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က အောက်ပါ အတိုင်းမိန့်တော်မူခဲ့သည် .....

لم يجد عرف الجنة يوم القيامة يعني ربحها.

"၎င်းတို့သည် (ဂျန္နသံဝင်ရောက်ရမည်ပင်မဆိုထားနှင့်) ထိုဂျန္နသံ၏ ထုံသင်းသောမွှေးရနံ့ကိုပင် ရရှိလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

မှန်ကန်စစ်မှန်သောနီယသ်ရိုသေသမှုများနှင့် သာသာနာ့ပညာ
ရှာဖွေဆည်းပူးနိုင်စွမ်း ကျွန်ုပ်တို့အား မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ်
ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ (အာမီးန်)

(၅) အလ္လာဟ်အချစ်တော်များအား ရန်ငြိုးထားသူတို့၏ ပျက်စီးမှု

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«مَنْ عَادَى لِي وَلِيًّا فَقَدْ آذَنْتُهُ بِالْحَرْبِ».

(رواه البخاري في كتاب الرقاق، باب التواضع).

“မည်သူမဆို ငါအရှင်မြတ်၏အချစ်တော်တစ်ဦးဦးအား ရန်ငြိုးထား
ခဲ့မှု ငါအရှင်မြတ်သည် ထိုသူ့အားစစ်ကြေညာတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့်ပတ်သက်၍ အရှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် စစ်
ကြေညာလိုက်ပါမူ ထိုသူ့အဖို့အလွန်ပင်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှပါ
သည်။ ထိုသူ့အတွက် အဘယ်တွင်ခိုလှုံရာနေရာ ရှိမည်နည်း။

ထို့အတူ သူတော်စင်ဖြစ်ရန်အတွက် စည်းကမ်းချက်များကိုလည်း
စနစ်တကျ မှတ်သားထားရမည်။ ယင်းတို့အနက် အဓိကအကျဆုံး
အချက်မှာ မှန်ကန်သောယုံကြည်ချက်၊ ထို့နောက်ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)
၏လမ်းစဉ်ပေါ် တသဝေမတိမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းနှင့် များစွာ
အဗာဒသ်ပြုခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ မှန်ကန်သော နီယသ်(ရည်စူးချက်)နှင့်
အမြဲတစေထိုနီယသ်အား သုံးသပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ်အချစ်တော်အားသိနိုင်ရန် အလွယ်ကူဆုံးသောနည်းမှာ
၎င်းထံ ထိုင်လိုက်ရုံဖြင့် အရှင်မြတ်အားသတိရသွားခြင်းဖြစ်သည်။

(ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်နှင့် ဟဒီးဆ်တော်များကို) လေ့လာသုံးသပ်ကြည့်ပါက အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ နှစ်နေရာတွင် စစ်ကြေညာမှုလာရှိထားသည်။ တစ်ခုမှာ အတိုးပေး၊ အတိုးယူလုပ်သောသူများဖြစ်ပြီး၊ အခြားတစ်ခုမှာ အလ္လာဟ်အချစ်တော် သူတော်ကောင်းများအား ရန်ငြိုးထားသူများဖြစ်ကြသည်။

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ဖော်ပြပါအချက်နှစ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အလွန်မေ့လျော့ပေါ့ဆနေကြပေသည်။

လွန်လေပြီးသော သူတော်စင်ကြီးများအား ပြစ်တင်ရှုတ်ချဝေဖန်ခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို သွားပုပ်လေလွင့်ပြောဆိုခြင်းများပြုလုပ်ရာတွင် စိုးရိမ်မှုပင်မဖြစ်တော့ချေ။ ဤကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့အပေါ်တွင် အမှန်ရောင်ဆိုထားသော အမှားကန့်လန့်ကာများ ခြားနားနေသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ပြုလုပ်သူများ ကောင်းစွာ စဉ်းစားထားသင့်သည်မှာ မိမိသည် ဤလုပ်ရပ်ကြောင့် အရှင်မြတ်ဒေါသနှင့် ထိုက်သက်သူဖြစ်သွားပြီလော၊ ပြစ်တင်ဝေဖန်လိုစိတ်ပြင်းပြပြီး မဆိုင်သူကိုရှုတ်ချမှုကြောင့် တမလွန်အရေး ရင်မအေးဖြစ်နေရဘိသလော၊ နောင်တမလွန်တွင် ကုသိုလ်နတ္တိဖြစ်နေပြီလော။

အကယ်၍ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အရှင့်အချစ်တော်သူတော်စင်များကို ချစ်ခင်ပြီး ၎င်းတို့၏ဆောင်ရွက်ချက်များအား ထပ်မံပုံဖော်စင်မြင့်ပေါ်တင်ပေးခဲ့ပါမူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ ထိုသူအတွက် တရားလမ်းမှန်၏တံခါးပေါက်များပွင့်သွားပေမည်။ အရှင့်စွမ်း

အားပေးမှုသည်လည်း အမြဲတစေ၎င်းနှင့်အတူ ထပ်ချပ်မကွာလိုက်ပါ သွားပေမည်။ ၎င်းသည်ကြီးမားသော အကျိုးကျေးဇူးများကိုထိုက်သက် သူဖြစ်သွားပေမည်။ အချို့အခြေအနေမျိုး၌ ကောင်းမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပေါ့လျော့မှုများပင်လျှင် ပလပ်ချမ်းသာ ရသွားတတ်ပေသည်။ (အဘယ့် ကြောင့်ဆိုသော်) လူတိုင်းသည် ကမ္ဘာတရားခွင်နေ၌ ဟရှရ် ကွင်းပြင် တွင် မိမိချစ်ခင်တွယ်တာမြတ်နိုးသူနှင့်အတူရှိပေလိမ့်မည်ဟု ချစ်နဗီ (ﷺ) ကမိန့်တော်မူထားသောကြောင့်ပင်။

“الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ”

قلت: الحديث أخرجه مسلم في “باب المرء مع من أحب”.

(၆) မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးအား သိက္ခာချခြင်း၏ဆိုးကျိုး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«يَحْسِبُ امْرِئٌ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ».

(رواه مسلم في كتاب البر والصلة، باب تحريم ظلم المسلم).

“လူတစ်ယောက်အဖို့ မိမိမွတ်စ်လင်မ်နောင်တော်အား နှိမ့်ချ
အညွန့်ချိုးခြင်းမှာ မကောင်းမှုဖြစ်ထိုက်ရန်လုံလောက်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဖော်ပြပါဟဒီးဆ်တော်မြတ်သည် အလွန်ရှည်လျားသောဟဒီးဆ်
တစ်ပုဒ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုဟဒီးဆ်တော်မြတ်ထဲတွင်
ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ...“မွတ်စ်လင်မ် အချင်း
ချင်းသည် ညီရင်းအစ်ကိုပမာဖြစ်ကြသည်။ မိမိညီနောင်အား မတရား
မပြုထိုက်ပေ။ အကူအညီလိုအပ်နေချိန် မိမိနောင်တော်အား ကျောခိုင်း
မထားသင့်ပေ။ ထို့ပြင်မိမိနောင်တော်အား သိက္ခာ မချရ။ (ဤဟဒီးဆ်
တော်မြတ်အား ဆင့်ပြန်ခဲ့သည့်ဟဇရသ်အဗူဟိုရိုင်ရဟ် (رضي الله عنه) သခင်
အမိန့်ရှိသည်မှာ... ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)သည် ဤဟဒီးဆ်ကို မိန့်ကြား
နေခိုက် မိမိ၏ရွှေရင်တော်သို့ သုံးကြိမ်သုံးခါ လက်ညှိုးညွှန်၍
မိန့်တော်မူခဲ့သည်။)” သက္ကဝါ(ခ)ရှောင်ကျဉ်မှုတရားသည် ရင်တွင်းဝယ်
တည်ရှိပေသည်။ လူတစ်ယောက်အဖို့ မိမိ၏ မွတ်စ်လင်မ် နောင်တော်
အား နှိမ့်ချအညွန့်ချိုးခြင်းမှာ မကောင်းမှုဖြစ်ထိုက်ရန်လုံလောက်
သည်။ မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦး၏ ဥစ္စာပစ္စည်းတိုင်းသည် အခြား

မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးအဖို့ ဂရုပြုထောက်ထားထိုက်သည်သာ။ ၎င်း၏ အသက်ဇီဝန်သည်လည်း ညှာတာထောက်ချင့်ထိုက်သည်။ ၎င်း၏ သိက္ခာသည်လည်း ရိုသေလေးစား ဆင်ခြင်ထောက်ထားအပ်သည်။"

အထက်ဖော်ပြပါဟဒီးဆ်တော်တွင် ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ) သည် မွတ်စ်လင်မ်အချင်းချင်း သိက္ခာချအညွန့်မချိုးရန် အတန်တန်မှာတမ်း ခဲ့ပေသည်။ ထို့အတူ သက္ကဝါတရားဆိုသည်မှာ စိတ်နှလုံး၏ပုံပန်း သဏ္ဌာန် အကျင့်အကြံတို့၏ပုံဆောင်ချက်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မိန့်ကာ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို အသင်သည် ယင်း၏အပေါ်ယံ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် များကိုကြည့်ပြီး သေးသိမ်ယုတ်ညံ့သူ၊ သိက္ခာချခြင်းခံထိုက်သူဟု မှတ် ယူလိုက်မည်။ သို့သော်၎င်း၏နာမ်ပိုင်းတွင် သက္ကဝါတရားများ ကွန့်မြူး နေပြီး အလ္လာဟ်ထံတော်တွင် (ထိုသူသည်ဂုဏ်သရေနှင့်အညီ ကျင့် ဆောင်ကာ စိတ်သဘောမြင့်မြတ်ပြီး သဒ္ဓါတရား ထက်သန်နေသော ကြောင့်) ချီးမြှင့်မြှောက်စားထိုက်သူမျိုးဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် မွတ်စ်လင်မ်မဆို မိမိ၏မွတ်စ်လင်မ်ညီနောင်အား အခြေ အနေတိုင်းတွင် သေးသိမ်စေသောအကြည့်ဖြင့်မကြည့်သင့်ပေ။

ယနေ့ခေတ်တွင် ပြစ်တင်ဝေဖန်ရှုတ်ချမှု၊ နောက်ကွယ်အတင်း ပြောဆိုမှု၊ ထိုထက်ဆိုးရွားသည်မှာ အများသူငှာရှေ့တွင် အခြားသူများ ကိုသိက္ခာချ အညွန့်ချိုးသည့် ဆိုရွားသောအကျင့်များ မင်းမှုနေသည်။

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် ထိုယုတ်ညံ့လှသည့်လုပ်ရပ်များမှ တား မြစ်ထားသည်။ "မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးသည် အခြားမွတ်စ် လင်မ်တစ်ဦး

အား သေးသိမ်သောအရှုဖြင့်လည်းမရှုသင့်ပေ။ ထို့အတူ ၎င်း၏သိက္ခာ တရားကိုလည်း အဖတ်ဆယ်မရအောင် မပြုထိုက်ပေ။" ဟုမိန့်လိုက်ပေ သည်။

လူတိုင်းကို မိမိ၏တအူတုံဆင်း ညီရင်းအစ်ကို ပမာမြင်ရမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မွတ်စ်လင်တစ်ဦးသည်အခြားမွတ်စ်လင်မိတ်စ် ဦးနှင့် သာသနာ့ညီနောင်များဖြစ်ကြသည်။ မိမိအတွက်လိုလားသော အရာများကိုသာလျှင် အခြားမွတ်စ်လင်မိတ်စ်အတွက်လည်း နှစ်သက် ရမည်။ ဤသည်ပင် နှလုံးသားတွင်းရှိအီမာန်၏ တောင်းဆိုချက်ဖြစ် သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) မိန့်တော်မူခဲ့သည်မှာ ....

“لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه”.

قلت: الحديث أخرجه علي المتقي في كنز العمال: باب في المجاز والشعب: ج: 1،

ص: 41).

အသင်တို့အနက် မည်သူမဆို မိမိအတွက်လိုလားနှစ်သက်သော အရာအား မိမိညီနောင်အတွက် မနှစ်သက်ပေးသမျှ ထိုသူသည်ပြည့် ဝသော အီမာန်ရှင်မဖြစ်နိုင်ပေ။

(၇) မကောင်းထင်မြင် သင်္ကာမကင်းဖြစ်ခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ».

(رواه البخاري في كتاب النكاح، "باب لا يخطب على خطبة أخيه". ومسلم في كتاب البر والصلة، "باب تحريم الظن").

“မကောင်းထင်မြင်ခြင်း၊ သင်္ကာမကင်းဖြစ်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်ကြကုန်။

အကြောင်းမှာ မကောင်းထင်မြင်ခြင်းသည် မဟာမုသားဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

မကောင်းထင်မြင်ခြင်းသည် သံသယပေါ်အခြေခံသည့် မုသားတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ဤရောဂါဆိုးဆွဲကပ်နေသောသူသည် တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် သဘောထားချင်းမတိုက်ဆိုင်လေတိုင်း သင်္ကာမကင်းခြင်း၏ ဝဲဂယက်ထဲတဝဲလည်လည်ဖြစ်ကာ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏စေတနာမွန်များသည်ပင် ၎င်းအဖို့ဝေဒနာများဖြစ်ရလေတော့သည်။ ထိုမကောင်းထင်မြင်သင်္ကာမကင်းဖြစ်မှုကြောင့် (မိမိ၏အပြစ်မဲ့သောနောင်တော်) အားမအပ်စပ်သော လုပ်ကြံလိုဆယ်ထားသည့် ကိစ္စရပ်များဖြင့် နှီးနွယ်ပေးတတ်သည်။

အပြင်ပိုင်းဆက်ဆံရေးများသည်လည်း အလိုလိုပြောင်းလာမည်။ ထိုအခါ မကောင်းမြင်ခြင်းခံရသူဘက်မှလည်း ချေပချက်များပေါ်ထွက်လာမည်။ ဤအတိုင်းပင် အချင်းချင်းစိတ်ဝမ်းကွဲပြီး ခင်မင်ရင်းနှီးမှု၏ နှောင်ကြိုးများ ပြတ်တောက်သွားနိုင်သည်။

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် မကောင်းထင်မြင်ခြင်းအား أَكْذَبُ الْحَقِّ (မဟာမုသားစကား) ဟုမိန့်ထားပေသည်။ ယင်း၏အလိုသဘောမှာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နှုတ်လျှာမှ မုသားစကားထွက်သွားခြင်းသည် ဆိုးရွားလှသည့် အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းကို မွတ်စ်လင်မ်တိုင်းသိရှိပေသည်။ သို့သော် မွတ်စ်လင်မ် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မကောင်းထင်မြင်ခြင်းကို (ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်တွင်) မည်သူမှ ဆိုးရွားသောအကုသိုလ်ဟု မယူဆကြပေ။

ထို့ကြောင့်ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က မကောင်းထင်မြင်မှုမှာ ပိုမိုဆိုးရွားလှသော အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း၊ နှလုံးသားတွင်းတည်နေသော အကုသိုလ်မှာ လျှာ၏အကုသိုလ်ထက်မသေးကြောင်း၊ ဤသို့ မကောင်းထင်မြင်တတ်သည့်ရောဂါကြောင့် နှလုံးသားထဲတွင် မုသား၊ ရန်ငြိုးထားခြင်း၊ မလိုမုန်းတရားတို့၏မျိုးစေ့ကျသွားခြင်း၊ အချင်းချင်း ချစ်ခင်မှု၊ စာနာထောက်ထားမှု၊ အေးအတူပူအမျှခံစားတတ်မှုစသည့် ညီရင်းအစ်ကိုစိတ်ဓါတ်များကို ပုံဖော်ပေးမည့် အီမာန်နောင်ကြိုးများသည် ထိုရောဂါဆိုးကြောင့် ပြတ်တောက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။

အရှင်သခင်အားလုံးကို ထိုရောဂါဆိုးမှ ခိုလှုံခွင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ အာမီးနံ

(၈) ကူညီရိုင်းပင်းခြင်း၏အစား

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«اللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ».

(رواه مسلم في كتاب الذكر والدعاء، "باب فضل الاجتماع على تلاوة القرآن") .

“တစ်ဦးတစ်ယောက်သည်မိမိနောင်တော်အား ကူညီနေသမျှကာလ ပတ်လုံး မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်း အားကူညီနေတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

အချင်းချင်းယိုင်းပင်းကူညီခြင်း၊ မိမိတို့အတွင်း ညီရင်းအစ်ကိုစိတ် ဓါတ်များမွေးမြူခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဟဒီးတော်များတွင် အထူးတ လည် မိန့်ချွေချက်များလာရှိထားပေသည်။ မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကလည်း အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူထားသည်

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ. وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ. [المائدة: ၂] .

"ထို့ပြင် အသင်တို့သည် ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုရာ၌လည်းကောင်း၊ မကောင်း မှုဒုစရိုက်မှကြဉ်ရှောင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း ကူညီယိုင်းပင်းကြလေကုန်။ သို့ရာတွင် ပြစ်မှုဒုစရိုက်ကို ပြုကျင့်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ ကျူးကျော်စော်ကားရာတွင်လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်း ယိုင်းပင်းကူညီခြင်းကိုမပြုကြကုန်လင့်။"

ဖော်ပြပါ ဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် အချင်းချင်း ယိုင်းပင်းကူညီခြင်း၏ မပျက်သုဉ်းမည့်အကျိုးတရားများ

ကိုမိန့်မြှတ်ထားပေသည်။ "မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးသည် မိမိနောင်တော် အားကူညီနေသ၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်းအားကူညီ စောင်မနေတော်မူမည်။" ထို့နောက် အစ္စလာမ့်ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုခုနဲ့ တီး တည်ထောင်ရာတွင်လည်း အချင်းချင်းယိုင်းပင်းကူညီမှုသည် အလွန်အရေးကြီးလိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အချင်းချင်းယိုင်း ပင်းကူညီခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို တင်ပြထားပြီး ထိုကိစ္စရပ် အပေါ်တိုက်တွန်းချက်များ လာရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။

မွတ်စ်လင်မ်ကျမ်း၏ ဟဒီးဆ်ကုဒူစီ (အဓိပ္ပါယ်သည် အရှင်မြတ် ဘက်မှဖြစ်ပြီး စာလုံးများမှာ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ဘက်မှဖြစ်သော ဟဒီးဆ်)တွင် အမိန့်တော်ရှိထားသည်... "ကေယာမသ်နေ့တွင် မြင့် မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ်သည် လူသားအားမိန့်တော်မူမည်။ အို- အာဒမ်၏သား... ငါအရှင်မြတ်နာမကျန်းဖြစ်နေချိန် အသင်သည် ငါ့အား အဘယ်ကြောင့်လာရောက် လူမမာမမေးသနည်း။ ထိုအခါ လူသားက လျှောက်ထားလိမ့်မည်။ အို-မွေးမြူဖန်ဆင်းတော်မူသောအရှင်၊ အရှင်မြတ်သည် စကြာဝဠာအပေါင်းကို ပိုင်စိုးတော်မူသည်ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ မည်သည့်ပုံစံဖြင့်အရှင်မြတ်ကို လူမမာမေးရမည်နည်း။

(ထိုအခါ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူ မည်။ ငါအရှင်၏ကျေးကျွန်မည်သူမည်ဝါ နာမကျန်းဖြစ်ခဲ့ရာ အသင် သည် ၎င်းအား လူမမာသွားရောက်မေးဖော်ပင်မရပေ။ အကယ်၍ အသင်သည် ၎င်းအားသွားရောက်မေးမြန်းခဲ့ပါမူ ငါအရှင်မြတ်အား

ထိုသူအနီးအပါးတွင် တွေ့နိုင်အံ့။ ထို့နောက် မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မိန့်တော်မူမည်.... အို-အာဒမ်၏သား...ငါအရှင်မြတ် သည် အသင့်ထံမှ အစားအစာတောင်းခံခဲ့ရာ အသင်သည် ငါအရှင်မြတ် အား မကျွေးခဲ့ပေ။ ထိုအခါ ကျေးကျွန်က အို-ဖန်ဆင်းရှင်.... အရှင်သည် စကြာဝဠာအားလုံးအား ပိုင်စိုးတော်မူရာ ကျွန်ုပ်အဘယ်တွင် အရှင့် အား ကျွေးမွေးနိုင်အံ့နည်း။ ထိုအခါ အရှင်မြတ်အမိန့်တော်ရှိမည်။ အသင်မသိလေသလော ငါ၏ကျေးကျွန်တစ်ယောက်သည် အသင့်ထံမှ အစားအစာတောင်းခံခဲ့ရာ အသင်မကျွေးမွေးခဲ့ပေ။ အသင်၎င်းအား ကျွေးမွေးခဲ့မည်ဆိုပါက ငါအရှင်မြတ်အား ၎င်းအနီးအပါးတွင် တွေ့နိုင် အံ့။ ထိုနည်းအတိုင်း မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ်သည် ရေတိုက် ကျွေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မိန့်တော်မူမည်မှာ.... အကယ်၍အသင်သည် ၎င်းအား ရေတိုက်ကျွေးခဲ့ပါမူ အသင်သည်ငါ့အား ယင်းအနီးတွင်တွေ့ နိုင်အံ့။

ဖော်ပြပါ ဟဒီးဆ်တော်မြတ်အားလေ့လာပြီး သိရှိလိုက်ရသည့် အချက်မှာ မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးသည် အခြားမွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးအား ကူညီနေပါမူ မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်းအပေါ်မိမိ ဂရုဏာတော်၊ ကူညီစောင့်မမှုတို့၏ခြုံ့ထည်အား လွှမ်း ခြုံပေးတော်မူမည်။

(၉) မွတ်စ်လင်မ့်ဂုဏ်ရည်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ».

(رواه مسلم في كتاب الإيمان، "باب جامع أوصاف الإسلام").

“ စစ်မှန်သော မွတ်စ်လင်မ့်ဆိုသည်မှာ ၎င်း၏နှုတ်လျှာ၊ လက်တို့မှ အခြား မွတ်စ်လင်မ့်များငြိမ်းချမ်းစွာနေရသူဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

အကာအိမ် (ယုံကြည်ချက်များ)၊ ဖရာအိမ် (မလုပ်မနေရတာဝန်များ)၊ ဟုကူးကုလ္လာဟ် (အရှင်ဝတ္တရားများ)ကို ကျေပြန်စွာထမ်းဆောင်ပြီးသည့်နောက် လူသားအချင်းချင်း၏ဝတ္တရားများအား ကျေပြန်စွာထမ်းဆောင်ခြင်းမှာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

သတိပြုထိုက်သည့်အချက်မှာ မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်သည် မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဝတ္တရားများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပျက်ကွက်ခဲ့သူကို ခွင့်လွှတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူသားအချင်းချင်းဆိုင်ရာ ဝတ္တရားများအား ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ခွင့်လွှတ်ခြင်းကိစ္စကိုမူ ကာယကံရှင်၏သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်စေမည်ဖြစ်သည်။

မွတ်စ်လင်မ့်ကျမ်း၏ ဆင့်ဆိုချက်တစ်ရပ်အရ နဗီတမန်တော်မြတ် (ﷺ) သည် ထိုင်းဝိုင်းတစ်ခုတွင် ဆွဟာဗာသာဝကကြီးများအား "ဆင်းရဲနွမ်းပါဆုံးသောသူမည်သူဖြစ်မည်နည်း" ဟုမေးမြန်းတော်မူရာ သာဝကကြီးများက ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးဆုံးသောသူသည် ငွေ ကျေး၊

ဥစ္စာဓန မပေါကြွယ်ဝသူဖြစ်သည်။ ထိုအခါနဗီတမန်တော်မြတ် (ﷺ) အမိန့်ရှိတော်မူသည် ... "ငါကိုယ်တော်၏ အွမ္မသ်ထဲတွင် ဆင်းရဲမွဲတေ ဆုံးသောသူဟူသည်မှာ ကေယာမသ်နေ့တွင် နမားဇံ၊ ရီဇာ၊ ဇကားသ် တို့၏အကျိုးများအား ယူဆောင်လာပေမည်။ သို့သော် တစ်ဦးဦးအား သတ်ဖြတ်ခဲ့မည်၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာမှုပြုခဲ့မည်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မဟုတ်မမှန်စွာပွဲခဲ့မည်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ဥစ္စာပစ္စည်းအား မတရားစားသုံးခဲ့မည်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား မတရားရိုက်ပုတ်ခဲ့ မည်။ ထို့ကြောင့်ကေယာမသ်နေ့တွင် ၎င်း၏ကောင်းမှုများမှာ မတရား ပြုခံထားရသူများကို ပေးလိုက်ရပြီး တဖြည်းဖြည်းကုန်ခမ်းသွားမည်။ သို့သော်လည်း ကာယကံရှင်တို့ဘက်မှ မကျေနပ်နိုင်သေးသောကြောင့် ထပ်မံပေးဆောင်ရန်မရှိသည့်အဆုံး ထိုသူတို့၏အကုသိုလ်များကို ယင်း သူ၏စာရင်းတွင် ရေးမှတ်ပေးလိုက်မည်။ ထို့နောက် ဂျဟန္နမ်ငရဲဘုံသို့ ပစ်ချခံရပေမည်။"

အလွန်ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ဖွယ်ပင်။ (လူသား) အချင်းချင်း ဆိုင်ရာအပေးအယူများ၊ ဝတ္တရားများနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ပေါ့ဆ နေကြပေသည်။ ထိုပေါ့ဆမှုကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အာခေရသ်ရေး၌ လွန်စွာ ပင် သောကများပွားစရာဖြစ်လာရသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် အေဗာဒသ် လုပ်သူများ၊ နဖိလ်နမားဇံများကို ဂရုတစိုက်ပြုလုပ်သူများပင်လျှင် ဤကဏ္ဍတွင် ပျက်ကွက်လျစ်လျူရှုနေကြသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

အထူးသဖြင့်နှုတ်လျှာအား ထိန်းသိမ်းရမည်။ ထိုနှုတ်လျှာကြောင့် မုအ်မင်န်တစ်ဦးကိုစိတ်ထိခိုက်ခြင်း မရှိစေရပေ။

တစ်ခါတရံ နှုတ်လျှာကပေးသောဒဏ်ရာမှာ (နှလုံးသားအဖို့) ခါး ဒဏ်ရာများထက်ပင် ပိုမိုနာကြင်ခါးသီးပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အပြောနှင့် လုပ်ရပ်တို့ကြောင့် မည်သည့်လူသားတစ်ဦးမှ စိတ်ဒုက္ခ မရောက်သွားစေရန် အမြဲဂရုမူနေရပေမည်။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အီမာန်သည် ပြည့်ဝသွားပေမည်။ အာခေရသ်၏ အဇာဗ်ညွတ်ကွင်းမှ လည်းလွတ်ကင်းသွားပေမည်။ ဟရှရ်ကွင်းပြင်တွင် အထက်ပါဟဒီးဆ် တော်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် ချွတ်ခြုံကျ ဒေဝါလီခံသွားရသူကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း မှကင်းဝင်းရပေမည်။

(၁၀) အကြင်နာတရားရင်မှာထားချင်သည့်စိတ်ဓါတ်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«مَنْ لَا يُرِي حِمًّا لَا يُرِي حِمًّا».

(رواه مسلم في كتاب الفضائل، "باب رحمة النبي صلى الله عليه وسلم").

“အခြားသူများအား မကြင်နာတတ်သူသည် ကြင်နာခံရမည်လည်း မဟုတ်ပေ။”

ရှင်းလင်းချက်

ကိုယ်ကျင့်တရားများ ကောင်းစားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ရစူလ် ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ) မိန့်မှာသင်ကြားပေးခဲ့သည့်ကဏ္ဍများတွင် အလေး ပေးခံရဆုံး ကဏ္ဍတစ်ခုမှာ “လူသားသည်အခြားသူများနှင့် အကြင်နာ တရားရင်မှာထားပြီး ဆက်ဆံရန်ဖြစ်သည်။” ကိုယ်တော်မြတ်သည် ထို ကိစ္စ၏ ကြီးကျယ်မှုအား ဖော်ကျူးရန်အတွက် "သနားကြင်နားခြင်း သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် လူသားတို့အချင်းချင်း နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာဆက်ဆံခြင်းကို လို လားနှစ်သက်တော်မူသည်။ အရှင်မြတ်သည် ကြမ်းတမ်းမှုကြောင့် မချီး မြှင့်သောအရာတို့အား နူးညံ့သိမ်မွေ့မှုကြောင့် ချီးမြှင့်တော်မူသည်" ဟု မိန့်ကြားခဲ့သည်။

နေ့စဉ်ကျွန်ုပ်တို့ ကြုံတွေ့နေရသည်မှာ အချင်းချင်းကြင်နာယုယမှု၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့မှုတို့ကြောင့် ခဲခက်နေသောကိစ္စရပ်များ လွယ်ကူသွားပေ သည်။ (သံထည်လိုမာကြောနေသော စိတ်နှလုံးများသည်လည်း ဖော့ဖ

ယောင်းကဲ့သို့ ပျော့ပြောင်းသွားတတ်ပေသည်။) ထိုသို့ (သဘောထား နူးညံ့ခြင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်းတို့တွင်) အရှင်မြတ်၏သီးသန့်ချီးမြှင့်မှုများ၊ အရှင့်ကရုဏာအရူများ ပါဝင်သွားပေသည်။ ဤသည် ချစ်နပ်၏လမ်း စဉ်တော်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။

ဤအချက်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တွင် မချေမငံဆက်ဆံသူများ၊ မပျူမ ငှာဆက်ဆံသူများသည် အရှင့်ကရုဏာ ဆာယာအရိပ်မှ ဝေးကြရလေ သည်။ (أَعَاذَنَا اللَّهُ مِنْهُ)

(ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး အရှင့်ထံထိုအဖြစ်ဆိုးမှ ကင်းရန်ဆုပန်ပါ၏။)

(၁၁) ဆွေမျိုးများအား အဆက်ထား

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ».

(رواه البخاري في كتاب الأدب، “باب حق الضيف“).

“အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နောင်အာခေရသ်အပေါ် ယုံကြည်သူအဖို့ ဆွေမျိုးမဖြတ်ထိုက်ပေ။”

ရှင်းလင်းချက်

အစ္စလာမ်၏ သွန်သင်ဆုံးမ၊ ပဲ့ပြင်လမ်းပြ၊ ညွှန်ကြားရေးဩဝါဒ များတွင် မိဘနှစ်ပါးနှင့် ဆွေမျိုးညာတိများအား ကောင်းမွန်စွာဆက် ဆံရန်လာရှိထားပေသည်။ ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့် အဆက်ထားခြင်း ဆိုသည်မှာ ခေါင်းစဉ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဆွေမျိုးထဲတွင် ပထမ ဦး စားပေးအဆင့်တွင် မိဘနှစ်ပါးရှိသည်။ ထိုမိဘနှစ်ပါးတွင်လည်း မိခင် သည် ပထမဖြစ်သည်။ မှန်ကန်စစ်မှန် မြတ်ကုရ်အာန်ထဲတွင် မိဘနှစ် ပါးနှင့် ရည်မွန်စွာဆက်ဆံရန် တိုက်တွန်းချက်များလာရှိထားပေသည်။

ဤကဏ္ဍတွင် လျစ်လျူရှုသောသူတို့အတွက် ဟဇရတ်ဂျစ်ဗ်ရအီးလ် ၏ ကျိမ်စာရှိပေသည်။ ယင်းကျိမ်စာအပေါ် နှစ်ဘဝသခင်ကျေးဇူးတော် ရှင် (ﷺ) သခင်ကိုယ်တိုင် ထောက်ခံ အာမိန်ဆိုခဲ့ပေသည်။ မုချဧကန် ထိုကဲ့သို့သော ကျိမ်စာသင့်သူသည် မပျက်စီးဘဲ အဘယ်တွင်နေနိုင်အံ့ မည်နည်း။

မိဘနှစ်ပါးနောက်တွင် အခြားသောဆွေမျိုးသားချင်းများ၏ အဆင့် ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် မိဘနှစ်ပါးနှင့် ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံရန် မှာတမ်းပြီးလေတိုင်း(وَذَوِي الْقُرْبَى) (အခြား ဆွေမျိုးသားချင်း များနှင့်) ကောင်းမွန်စွာဆက်ဆံရန်မှာတမ်းမူများလာရှိထားပေသည်။

ဤဟဒီးဆ်တော်တွင်လည်း ဖော်ပြပါအချက်အား အီမာန်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် မိန့်ထားပေသည်။ အခြားဟဒီးဆ်တော်တစ် ပုဒ်တွင် ထိုအချက်အား အသက်ရှည်လျားစေရန်နှင့် ရိုဇီရီကွာကျယ် ဝန်းစေရန် အကြောင်းခံများဖြစ်ကြောင်းမိန့်ဆိုထားပေသည်။

ဆွေမျိုးဖြတ်သူများအား ဂျန္နုသ်သုခံဘုံသို့သွားရာ လမ်းမှန်မှ သွေ ဖည်တိမ်းမှား၊ လွဲချော်သူများဟု မိန့်ချွေချက်လာရှိထားပေသည်။

များသောအားဖြင့် (လူ့ပတ်ဝန်းကျင်)တွင် ဆွေမျိုးဆက်ချင်းသည် "သင်ကောင်းလျှင်ကျွန်ုပ်မဆိုးပါ" ဆိုသည့်စကားဆိုအတိုင်း မိမိအား ဆွေမျိုးဆက်သူများကိုသာ ဆွေမျိုးဆက်ကြသည်။

သို့သော်ဟဒီးဆ်တော်တွင် "သင်ကောင်းလျှင် ကျွန်ုပ်မဆိုးပါ" ဟူ သော ဆောင်ပုဒ်အတိုင်းပြုကျင့်သူသည် ဆွေမျိုးဆက်သူမဟုတ်။ "သင်မကောင်းလျှင်လည်း ကျွန်ုပ်မဆိုးပါ" ဟုဆိုကာ ဆွေမျိုးဖြတ်သူ ကို အကောင်းဖြင့်တုန့်ပြန်သူသာ ဆွေမျိုးဆက်သူဖြစ်သည်။

وَفَقْنَا لِلَّهِ تَعَالَى لَذَلِكَ

မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား လိုက်နာနိုင်သည့်
သောင်ကံဖိုးကံစွမ်းအား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ အာမီးနံ။

(၁၂) ဂုဏ်ပေးလေးစား အိမ်နီးနားချင်းအား

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ
كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ».

(رواه البخاري في كتاب الأدب، ومسلم في كتاب الإيمان، "باب الحث على إكرام الجار والضيف").

“အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နောင်အာခေရည်အား ယုံကြည်သူသည် အိမ်နီးနားချင်းများအား ဂုဏ်ပေးလေးစားရမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

လူသားသည် ဆွေမျိုးသားချင်းများအပြင် အနီးစပ်ဆုံးအနေဖြင့် အိမ်နီးနားခြင်းများနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်ရသည်။ ထိုအိမ်နီးနားချင်းများနှင့်ပြေလည်သင်တင့်မှုသည် ဘဝတစ်ခုလုံးတွင် ချမ်းမြေ့သာယာမှု၊ တည်ငြိမ်းအေးဆေးမှုတို့အား တည်ဆောက်ပေးသည်။

နှစ်ဘဝသခင်ကျေးဇူးတော်ရှင် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် မိမိ၏ ပဲ့ပြင်၊ သွန်သင်လမ်းညွှန်မှုများတွင် အိမ်နီးနားချင်းများကြား ဤရစ်ပတ်ဆက်နွှယ်နေသော နှောင်ကြိုးအား အထူးတလည်အရေးတယူ ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ထိုအိမ်နီးနားချင်းများအား ဂုဏ်ပေးလေးစား၊ အလေးထားရန်လည်း အထူးတလည်မိန့်မှာခဲ့ပေသည်။ သို့သာမက ထိုကိစ္စရပ်အား အီမာန်၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု၊ ဂျန္နသ်ဝင်ရောက်ရန် စည်းကမ်းချက်၊ ထို့နောက်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (ﷺ) အားချစ်မြတ်နိုးခြင်း၏ စံချိန်အဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည်။ ဟဒီးဆ်တော်တစ်ပုဒ်တွင် မိန့်တော်မူသည် .... "ဟဇရသ် ဂျစ်ဗ်ရအီးလ်သည် (ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်အား အိမ်နီးနားချင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးတလည်မိန့်မှာလေ့ရှိရာ ၎င်းတို့ကိုအမွေစားအမွေခံအဖြစ် သတ်မှတ်မည်ဟုပင် ထင်မိလာသည်။" အိမ်နီးနားချင်းတို့အား သက်သောင့်သက်သာမှုပေးခြင်း၊ ၎င်း

တို့၏စားဝတ်နေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သောကပိုက်ခြင်း၊ ပရဟိတစိတ် အပြည့်ဖြင့် ပညာမတတ်သူများကို သာသနာနှင့်ပတ်သက်၍ သင်ကြားပေးရန် သောကပိုက်ကြိုးစားခြင်းတို့သည်လည်း အိမ်နီးနားချင်းတို့၏ ဝတ္တရားများတွင်ပါဝင်သည်။ ဤအချက်သည် လူအများစု မေ့လျော့နေသည့် သာသနာ့ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဝမ်းနဲကြေကွဲဖွယ်ရာ တစ်ရပ်မှာ အိမ်နီးနားချင်းများ၏ ဝတ္တရားများသည် နစ်နာပျက်ပြားနေသည်။ အထူးသဖြင့် ဤ IT ခေတ်တွင်မူ အိမ်နီးနားချင်း အချင်းချင်း မေးဖော်ခေါ်ဖက် ဆေးဖော်ကြောဖက် လုပ်ရန်ပင်အခွင့်အခါ မသာချေ။ အချို့အခြေအနေများတွင်မူ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကုန်ခမ်းသွားသော်လည်း သူစိမ်းဆန်ဆန်ပင်ရှိနေပေသည်။ အမှန်မှာ ဟဒီးဆ်တော်များတွင် အိမ်နီးနားချင်းများအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ ဟင်းချက်ပြုတ်ရာတွင်လည်း အိမ်နီးနားချင်းတို့အတွက်ပါ ဟင်းရည်ပိုချက်ရန် အမိန့်တော်များလာရှိထားပေသည်။ ဤနေရာတွင် ဂရုပြုထိုက်သည်မှာ အနီးဆုံးအိမ်နီးချင်းသည် ပိုမိုဂရုစိုက်ရန် အထိုက်သက်ဆုံးဖြစ်သည်။

မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ ဖော်ပြပါဟဒီးဆ်တော်မြတ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝလမ်းခရီးအတွက် မီးရှူးတိုင်များအဖြစ်ပြုလုပ်ပေးသနားတော်မူပါ။ အာမီနို။

(၁၃) ဧည့်ဝတ်ပြုခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مَنْ
كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ».

(رواه مسلم في كتاب الإيمان، "باب الحث على إكرام الجار والضيف").

“အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်အလ္လာဟ်ရုစူလ်ပေါ်အီမာန်သက်ဝင်ယုံ
ကြည်သည်မိမိဧည့်သည်အားဂုဏ်ပေးလေးစား(ဧည့်ဝတ်ပြုပေး)ပါ။”

ရှင်းလင်းချက်

အစ္စလာမ်၏သင်ကြားလမ်းညွှန်မှုများတွင် ဧည့်သည်အားဂုဏ်ပေး
လေးစားခြင်းမှာ အရေးပါလှပေသည်။ ဧည့်သည်၏ ဝတ္တရားများအား
ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ၎င်းအားအေးချမ်းစွာထားနိုင်ရန် သောက
ပိုက်ခြင်းတို့မှာ အီမာန်၏တောင်းဆိုချက်များဖြစ်ပေသည်။ တစ်ခါက
ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)၏ ထံတော်ပါးတွင် လူအချို့ အခစားဝင်ခဲ့သည်။
ကိုယ်တော်မြတ်သည် မိမိ၏ကြင်ယာတော်များအိမ်၌ (ဧည့်ဝတ်
ပြုတည်ခင်းကျွေးမွေးရန်)မေးမြန်းရာ ၎င်းတို့ထံတွင် ဘာမျှမရှိခဲ့ချေ။
ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) မိန့်တော်မူသည်... "ယနေ့ည မည်သူဧည့်သည်
များအား ဧည့်ဝတ်ပြုမည်နည်း။ ဆွဟာဗီတစ်ပါးက ၎င်းတို့အား မိမိ
အိမ်တော်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ အိမ်၌လည်း ကလေးငယ်များ
အတွက်သာ အစားအစာရှိခဲ့သည်။ ထိုဆွဟာဗီသည်မိမိ၏ ဇနီးသည်
အား ကလေးငယ်များကို ချောမော့သိပ်လိုက်ရန် ပြောကြားခဲ့သည်။
ထို့နောက် ညစာအားတည်ခင်းပြီး ပရိယာယ်တစ်ခုခုဖြင့် မီးခွက်အား

ငြိမ်းပစ်စေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ၎င်းဧည့်သည်တော်များနှင့် အတူ စားသောက်နေဟန်ဖြင့် ထမင်းဝိုင်းတွင် ထိုင်လိုက်ရမည်။ ဇနီးသည်မှာလည်း ခင်ပွန်းသည်မှာတမ်းသည့်အတိုင်းပြုမူခဲ့ပြီး နှစ်ဦးလုံးသည် ဝမ်းဗိုက်ဆာလောင်စွာဖြင့် ညတာအားကုန်ဆုံးစေခဲ့သည်။ နံနက် မိုးသောက်လင်းသောအခါ ချစ်နဗီထံတော်ပါးတွင် အခစားဝင်ရာ နဗီမန်တော်မြတ် မိန့်တော်မူသည်.... မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦး၏ ညက ပြုမူချက်အား သဘောကျတော်မူခဲ့ပြီး [الحشر: ၁၀] 'يَوْمَئِذٍ نَبَأٌ عَظِيمٌ ۖ أَتُنتَفِهُمُ وَيُنَادِيكُمْ بِأَسْمَاءِكُمْ ۖ خَصَّاصَةً ۚ أَلَيْسَ فِي ذَلِكَ بَعْدٌ لِّكُلِّ فِتْنَةٍ ۖ وَيَوْمَئِذٍ يُخْرِجُكُم مِّنَ دِينِكُمْ وَيُؤْتِيكُمُ الْيَقِينَ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ مَوْتٌ مَُّجْمَعٌ ۚ وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ النَّبَى يَخْلُقُ لَهُ مِمَّا يَخْتَارُ ۚ ذُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ وَرَحْمَةٌ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۚ' ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ငတ်မွတ်နေသော်လည်း (ထိုမုဟာဂျစ်ရ်တို့အား) မိမိတို့ထက်ဦးစားပေးကြကုန်၏။" ဟူသော အာယသ်တော်ကို ချပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။" ဟု မိန့်ကြားလိုက်သည်။

ဤအရာသည် ဆွဟာဗာသာဝကကြီးများ၏ ဦးစားပေးမှု၏ပြယုဂ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ငတ်မွတ်မည်ကိုမစိုးရိမ်ဘဲ ဧည့်သည်ငတ်မွတ်မည်ကိုစိုးရိမ်ကြပေသည်။

ဤသည် အစ္စလာမ့်တရားတော်မြတ်၏ ကိုယ်ကျင့်တရား စာရိတ္တမွန်များဖြစ်သည်။ ဆွဟာဗာသာဝကကြီးများသည် ထိုစာရိတ္တမွန်များကို မိမိတို့ဘဝတွင် ဆင်ယင်ချယ်သကာ ကမ္ဘာကြီးအားဦးဆောင်ခဲ့သည်။ လောကကြီးသည် ၎င်းတို့ခြေဖဝါးအောက်တွင် ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။ တစ်ချိန်က ကုလားအုတ်ထိန်းကျောင်းသူများသည် တနေ့ကမ္ဘာကြီးကို ထိန်းကျောင်းပြုပြင်သည့် ဂုဏ်ပုဒ်အားရရှိခဲ့သည်။ လောကကြီးသည်

၎င်းတို့၏ မြင့်မားလှသော ကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့် မွန်ရည်လှသော စာရိတ္တများအား မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ခဲ့သည်။

ယနေ့ခေတ်တွင်လည်း ထိုအစ္စလာမ့်ကိုယ်ကျင့်တရား စာရိတ္တမွန်များ၊ အရည်အချင်းကောင်းများကို မိမိတို့ဘဝတွင် ပြန်လည်မွေးမြူရန်အရေးကြီးလိုအပ်နေပါသည်။ မျက်မောက်ခေတ်ရှိ မွတ်စ်လင်မ်အပေါင်းတို့၏ တိုးတက်မှုနှင့် အောင်မြင်မှု၏လျှို့ဝှက်ချက်သည်နှစ်ပေါင်း (၁၄၀၀) ကျော်လွန်နေပြီဖြစ်သည့် အစ္စလာမ့်စနစ်အား မိမိတို့အတွင်း ဆောင်ကျဉ်းမှုတွင်သာ တိမ်မြုပ်နေကြောင်း ကောင်းစွာ မှတ်သားထားသင့်ပေသည်။

(၁၄) မြင့်မားတည်ကြည် အစွလာမ့်ဂုဏ်ရည်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَزَكُّهُ مَا لَا يَعْزِيهِ».

(رواه الترمذي في سننه "أبواب الزهد عن رسول الله صلى الله عليه وسلم").

“အကျိုးမဲ့အချည်းအနီးဖြစ်သော အရာများအား စွန့်လွှတ်ခြင်းသည် လူသား၏မွန်ရည်သော အစွလာမ့်ဂုဏ်ရည်ပင်ဖြစ်ပေသည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဘဝသက်တမ်း၏ ရှုထောင့်အဖုံဖုံအား ခြုံငုံပါဝင်စေသည့် သဘာဝ တရားသည် အစွလာမ့်သာသနာတော်တစ်ပါးတည်း၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်ရည်ဖြစ်သည်။ မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦး၏ ဘဝသက်တမ်းတစ်ခုလုံးတွင် အလဟဿအချည်းအနီးဖြစ်စေမည့်အရာ စိုးစဉ်းမျှပင်မရှိချေ။ ယုတ်စွအဆုံး ၎င်း၏ စိတ်ပြေလက်ပျောက် သဘောဖြင့် ပြုမူဆောင်ရွက်သော ဆောင်ရွက်ချက်များသည်ပင်လျှင် တရားတော်၏ဘောင် မကျော်လွန်ဘဲ နီယသ်အားရှေ့ရှုလိုက်ပါက အေဗာဒသ်ဖြစ်သွားသည်။ အီမာန်ရှင်တစ်ဦးအဖို့ မိမိအား အရှင်သခင်ကလက်ဆောင်အဖြစ် ချီးမြှင့်ထားသည့် တန်ဖိုးရှိလှသော အချိန်ကာလများကိုအလဟဿ အချည်းအနီးကိစ္စရပ်များတွင်မဖြုန်းတီးသင့်ပေ။ ထိုအချိန်များနှင့်ပတ်သက်၍ မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်သည် ကေယာမသ် ကမ္ဘာ့တရားခွင်နေ့တွင်စစ်ကြောမေးမြန်းတော်မူမည်ဖြစ်သည်။

သစ်ရ်မေ့ဇီကျမ်း၏ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ရပ်တွင်လာရှိသည်မှာ... လူသားသည် ဟရှရ်ကွင်းပြင်တွင် ငါးခုသောအရာနှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ကြာမေးမြန်းခြင်း မခံရသေးသ၍ တုတ်တုတ်ပင် လှုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ သက်တမ်းအား မည်သည့်နေရာတွင် အသုံးချခဲ့သည်။ နုပျိုသောကာလအား မည်သို့ကုန်ဆုံးခဲ့သည်၊ ဥစ္စာဓနအား မည်သို့ရှာဖွေခဲ့ပြီး မည်သည့်နေရာတွင် အသုံးချခဲ့သည်၊ မိမိအသိပညာအပေါ် မည်မျှ အမတ်ပြုကျင့်ခဲ့သည်တို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်မှ အခြားတစ်ခုအား ထပ်မံသိရှိရသည်မှာ - အီမာန်ရှင်တိုင်း၏ ဘဝသက်တမ်းရှိ စက္ကန့်တိုင်းသည် အရှင်မြတ်၏ အပ်နှံပစ္စည်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချိန်တို့အား အလဟဿအချီးအနှီး ကိစ္စရပ်များတွင် ဖြုန်းတီးလိုက်ခြင်းသည် အီမာန်၏တောင်းဆိုချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်၍နေပေသည်။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းပင်ခံရနိုင်သည်။

အချုပ်ဆိုရသော် အီမာန်ရှင်တို့၏ဘဝတစ်ခုလုံးသည် မိမိအတွက် နှင့်အခြားသူများအတွက်ပါ နှစ်ဘဝအကျိုးမျှော်ကိုးနိုင်မည့် အကြောင်းခံတစ်ရပ်ဖြစ်ပေသည်။

وفقتنا الله لذلك

(၁၅) ချိုမြိန်သော စကားဆိုခြင်းသည်ပင် အလှူဒါန

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ».

(رواه البخاري في كتاب الجهاد، "باب من أخذ الركاب". ومسلم في كتاب الزكاة،

"باب بيان أن اسم الصدقة يقع على كل نوع من المعروف").

“မွန်မြတ်သော စကားဆိုခြင်းသည်ပင် အလှူဒါနဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ချိုမြိန်သောစကားနှင့် ခါးသီးသောစကားဆိုခြင်းတို့သည် လူသားတို့နှင့် အများဆုံးပတ်သက်ပြီး စူးရှမှုအရှိဆုံးနှင့် ရလဒ်ကောင်းများ၊ ရလဒ်ဆိုးများအား ဖန်တီးပေးလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် မိမိ၏အမွှာသားများ ချိုမြိန်သောစကားများ ပြောဆိုရန်နှင့် ကြမ်းတမ်းခါးသီးသော စကားများမဆိုရန် လေးနက်စွာမှာတမ်းခဲ့ပေသည်။

အချို့သော အချိန်အခါများတွင် လူသားသည် စကားတစ်ခွန်းကြောင့် အဆင့်မြင့်မြင့်သို့ရောက်ရှိသွားပြီး၊တစ်ခါတရံ မပြောပလောက်သည့် စကားတစ်ခွန်းကြောင့် နိမ့်သောအဆင့်အတန်းသို့ရောက်ရှိသွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် နှုတ်လျှာအားထိန်းသိမ်းပြီး စကားများအား သူ့နေရာနှင့်သူ ပြောဆိုရန်မှာ လွန်စွာအရေးပါလှသည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့် ကောင်းသောစကားအား နူးညံ့သိမ်မွေ့သော လေသံဖြင့်ပြောဆိုလိုက်ခြင်းသည် ယင်း၏စိတ် ရွှင်ပျော်ဖွယ်

ကိစ္စတစ်ခု အသွင်ဆောင်သွားတတ်သည်။ မုချဇကန်အရှင်မြတ်၏ ကျေးကျွန်တစ်ယောက်အား ပျော်ရွှင်စေခြင်းသည်ပင်လျှင် ကြီးမားလှသော ကောင်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ လမ်းပျောက်နေသူအား လမ်းမှန်ပြခြင်း၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်အား သင့်တော်သည့် အကြံပေးခြင်း၊ မသိသူများအား အရေးကြီးသော အသိပညာများ မျှဝေပေးခြင်း၊ မသင့်မြတ်သူနှစ်ဦးအကြား ဖြန်ဖြေပေးခြင်း၊ အချုပ်ဆိုရသော် နှုတ်လျှာမှ ကောင်းသောစကားများအား ပြောဆိုလိုက်ခြင်းတို့သည် ကောင်းသောစကားဆိုခြင်း၏ ခေါင်းစဉ်အောက်တွင်ပါဝင်ပေသည်။ ဤသည် ကောင်းကျိုးရှာဖွေရန် အလွယ်ကူဆုံးသော နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ မှန်ကန်သောရည်းစူးချက်နှင့် အာရုံပြုခြင်းတို့သာ လိုအပ်ပေသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် ချစ်နဗီ (ﷺ) သည် နှုတ်လျှာအားထိန်းသိမ်းရန်လေးနက်စွာမှတ်တမ်းပေးခဲ့သည်။ နှုတ်လျှာမှ အဖျက်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ကျဉ်းလာမည့် မည်သည့်စကားမျှ မထုတ်မိစေရန် သတိချပ်ရမည်။ ထို့အတူ အလ္လာဟ်အချစ်တော် တစ်ဦးဦးအား စိတ်ထိခိုက်စေမည့်စကားဆိုခြင်းမှလည်း ရှောင်ကျဉ်ရမည်။

မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား မိမိတို့၏ နှုတ်လျှာကို မှန်ကန်သောနေရာများတွင် အသုံးပြုနိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပြီး နှုတ်လျှာအား သေချာစွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း ပေးသနားတော်မူပါ။ အာမီးန်

(၁၆) မွန်ရည်သော စာရိတ္တများ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«كَمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا».

(رواه الترمذي في أبواب الرضاع، “باب ما جاء في حق المرأة على زوجها”).

“မုအ်မင်န့်တို့အနက် အီမာန်အပြည့်ဝဆုံးသောသူသည် ကိုယ်ကျင့်
တရား အကောင်းဆုံးသောသူ ဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

သန့်ပြန့်စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်တရားများသည် အီမာန်၏
အနှစ်သာရများအနက်မှ ကြီးကျယ်သော အနှစ်သာရများဖြစ်သည်။
ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ကိုယ်တော်တိုင် ကောင်းမွန်သောကိုယ်ကျင့် တ
ရားကဏ္ဍအား ပြီးပြည့်စုံစေရန် ကြွမြန်းလာကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း
မိန့်ခြေတော်မူခဲ့သည်။

“بعثت لأتمم مكارم الأخلاق” ((ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)သည်
မွန်မြတ်သောကိုယ်ကျင့်တရားများအား ပြီးပြည့်စုံစေရန် စေလွှတ်တော်
မူခြင်း ခံခဲ့ရသည်။))

အဘယ်ကြောင့်မဟုတ်ရမည်နည်း၊ ကိုယ်ကျင့် တရားဟူသည်
လူသား၏ဘဝတွင် အလွန်ပင်အရေးပါအရာရောက်လှသည်။ အကယ်
၍ လူသားတစ်ဦး၏ ကိုယ်ကျင့်တရားများသည် ကောင်းမွန်ပါက ၎င်း
၏ဘဝသည်လည်း အလွန်သာယာချမ်းမြေ့စွာ ကုန်ဆုံးသွားသည်။
အခြားသူများအတွက်လည်း ၎င်း၏ရှင်သန်နေထိုင်ခြင်းသည် ကရုဏာ

သက်ရန်အကြောင်းခံတစ်ခုဖြစ်သွားမည်။ အကယ်၍လူသား၏ ကိုယ် ကျင့်တရားများသည် ဆိုးရွားနေပါမူ ထိုသူကိုယ်တိုင်လည်း ဘဝ သက် တမ်း၏ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးဖွယ်ရာ ပုံရိပ်များမှလက်မဲ့ဖြစ်ရပြီး ယင်းနှင့် ပတ်သက်ရသည့် လူသားတိုင်း၏ ဘဝတို့သည်လည်း အရသာမရှိဘဲ ခါးသီးသွားပေမည်။ ဤသည် လက်တွေ့လောကတွင် ကြုံဆုံရမည့် ရလဒ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် အဆုံးမဲ့ဘဝလမ်းခရီး တွင် ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားများ၏ ရလဒ်သည် မြင့်မြတ်တော် မူသော အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်နှစ်သက်မှုများကွန်မြူးနေသည့် ဂျန္နသ် သုခဘုံဖြစ်ပြီး မကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားများ၏ ရလဒ်သည် အရှင်မြတ်၏ အမျက်ဒေါသထိရသည့် ဂျဟန္နမ်ငရဲဘုံသာဖြစ်ပေသည်။

ကောင်းမွန်သော ကိုယ်ကျင့်တရားများသည် အီမာန်နှင့်မခွဲဘဲ အမြဲ တွဲနေသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အီမာန်ပြည့်ဝသူ၏ ကိုယ် ကျင့်တရားများသည် မုချမွန်မြတ်မည်။ အီမာန်မရှိလျှင်ကိုယ်ကျင့် တရားများသည် ဝိညာဉ်ကင်းမဲ့နေမည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းကိုယ်ကျင့် တရားများ၏ အခြေအမြစ်လည်းရှိမည်မဟုတ်။ အရှင်မြတ်ထံတော်ပါး တွင်လည်း ယင်းကိုယ်ကျင့်တရားများ၏ တန်ဖိုးရှိမည်မဟုတ်ချေ။ အကယ်၍ အီမာန်နှင့်အတူ ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရားများ ပူးတွဲ နေမည်ဆိုပါက မုချထိုကိုယ်ကျင့်တရားတို့၏ အဆင့်အတန်းများသည် မြင့်မားနေမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူလူသားထုတစ်ရပ်လုံး မွန်မြတ် အောင်မြင်စေရန် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် ရတနားတစ်ပါးလည်းဖြစ်

သွားမည်။ ကောင်းမွန်သော ကိုယ်ကျင့်တရားများကြောင့် လူသားသည် တစ်ခါတရံ ကြီးမားသော အဗာဒသ်များဖြင့် မရရှိနိုင်သော အရှင်မြတ်နှင့်နီးကပ်မှု မျိုးအား ရရှိသွားတတ်သည်။

အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား ကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရား များဖြင့် ဆင်ယဉ်ချယ်သပေးသနားတော်မူပါစေ။

(၁၇) အရှင်မြတ်လမ်းတော်တွင် ထွက်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَرَوْحَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوْ غَدَوَةٌ، خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا».

(رواه الترمذي في كتاب الإمارة، "باب فضل الغدوة والروحة".)

“အရှင်မြတ်လမ်းတော်တွင် တစ်မနက်(သို့) တစ်ညနေထွက်ခြင်း သည် ဒွန္နယာနှင့်ဒွန္နယအတွင်းရှိ အရာများထက် သာမြတ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

နဗီတမန်တော်များအား စေလွှတ်ရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းခံမှာ အရှင်မြတ်၏ ကျေးကျွန်များကို ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သောလမ်း ပြသ ရန်ဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ်၏ကလိမာဟ်တော် မြင့်မားစေရေးအတွက် အရှင်လမ်းတွင်ထွက်ခြင်း၊ သာသနာတော်အားအကျိုးပြုရန်၊ သာသနာ တော်အား သင်ပေးသင်ယူပြုရန်၊ ယင်းအားပို့ချရန်အချိန်ထုတ်ခြင်း၊ မိမိ၏အိမ်ယာများအား စွန့်ခွာခြင်းတို့သည် အရှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် လူသားတစ်ဦး၏ လက်ခံခြင်းခံထိုက်သော လုပ်ရပ်များမှဖြစ်သည်။ ထိုလမ်းတွင် မိမိ၏အသက်စည်းစိမ်တို့အား စတေးခြင်း၊ တခြားသူများ ဘက်မှ ထိုးနှက်လာသော ခါးသီးသည့်စကားများနားထောင်ခြင်း၊ ချွေး သွေးများမြေခစေခြင်း၊ မိမိ၏သိက္ခာအား ပခါနမထားပဲ ကြုံဆုံရသမျှ ဒုက္ခတို့အား ခါးစည်းခံခြင်းတို့သည် နဗီတမန်တော်အပေါင်း၏လမ်းစဉ် အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နှစ်ဘဝခေါင်းဆောင်၊ ကမ္ဘာကြီး၏လမ်းပြ နဗီ (ﷺ) ၏လမ်းစဉ်ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် အမွန်မြတ်ဆုံး လုပ်ရပ်များတွင်လည်း ပါဝင်ပေသည်။ ပမာဆိုရသော် ဖော်ပြပါဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင်လည်း အလ္လာဟ်လမ်းတော်တွင် တစ်မနက်(သို့)တစ်ညနေထွက်ခြင်းသည် ဒွန္နယာနှင့်ဒွန္နယာအတွင်းရှိ အရာများထက် သာမြတ်ကြောင်းလာရှိထားပေသည်။

ဆွဟဗာသာဝကကြီးများ၏ ဘဝသက်တမ်းသည် ဖော်ပြပါဟဒီးဆ်တော်မြတ်၏ လက်တွေ့ကျသည့် နမူနာကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ဘဝ၏စက္ကန့်တိုင်းသည် အရှင်မြတ်လမ်းတွင်သာ ကုန်ဆုံးနေသည်။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်ရုလ်၏အမိန့်တော်ပေါ်၊ ၎င်းနောက် သာသနာတော်မြတ်၏ တောင်းဆိုချက်များအပေါ် မိမိကိုယ်မိမိ စတေးရန် အသင့်ဖြစ်ကြသည်။ ယခုဆက်လက်၍ အလ္လာဟ်လမ်းတော်တွင် စတေးခြင်းသည် အွမ္မသ်သားများဖြင့်သာ ရှင်သန်နေမည်။ မည်သူမဆို ဤမွန်မြတ်လှသည့် ကြိုးပမ်းမှုတွင်ပါဝင်နေပါမူ ယင်းသည်မိမိအတွက် အောင်မြင်မှု၏လမ်းစကို တွေ့ရှိမည်ဖြစ်ပြီး အရှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် သီးသန့်နီးကပ်မှုအား ရရှိဦးမည်ဖြစ်သည်။

မည်သို့မည်ပုံအွမ္မသ်ထိ ဤသာသနာရောက်ရန်၊ မည်သည့်နည်းဖြင့် အွမ္မသ်ထုတစ်ရပ်လုံး ရှုရိအသ်တရားတော်မြတ်၏ ပုံစံခွက်ထဲ သွန်းလောင်းရမည်ကို အချိန်တိုင်း တွေးတောပြီး ယင်းအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် အပတ်တကုတ်ကြိုးပမ်းနေသူများသည် အလွန်ပင် မင်္ဂလာရှိလှပေသည်။ ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်းအားလုံးသည်လည်း ဤကိစ္စရပ်အတွက် အသုံးဝင်နေမည်ဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ယင်းပုဂ္ဂိုလ်မွန်များအား အမွေသ်ဘက်မှ
ကောင်းသော အစားချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပြီး ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို
လည်း ယင်းတို့၏နောက်လိုက်ခွင့်ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါ။

(၁၈) အလ္လာဟ်လမ်းတော်တွင် ထွက်ခြင်း၏အစား

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَا يَجْتَمِعُ غِبَارٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَدُخَانٌ جَهَنَّمَ».

(رواه الترمذي في فضائل الجهاد، "باب ماجاء لا يجتمع غبار في سبيل الله ودخان

جهنم").

“အလ္လာဟ်လမ်းတော်တွင် လူးထိသောဖုံမှုနှင့် ဂျဟန္နမ်ငရဲမီးသည် တစ်နေရာတည်းတွင် မဆုံစည်းနိုင်ပေ။”

ရှင်းလင်းချက်

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် အလ္လာဟ်လမ်းထွက်ချိန် လူးထိသော မြေမှုပင်လျှင် (ဂျဟန္နမ်) ငရဲဘုံမှလွတ်မြောက်စေရန် အကြောင်းခံဖြစ် ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာမိန့်ကြားထားပေးသည်။ အကယ်၍ ထိုထက်ပိုပြီး ကြီးမားသည့်ဒုက္ခများ၊ မြေမှုနေရာတွင် သွေးချွေးများမြေခပါက ပိုမို အဆင့်အတန်းမြင့်မားမည်မှာ ဧကန်မူချပင်။ အခြားဟဒီးဆ်တော် တစ်ပုဒ်တွင် ရှဟီဒီတစ်ဦးအား အရှင်ထံသွေးစက်လက်ဖြင့် ပြန်လည် ခေါ်ယူခြင်းခံရမည်။ အရောင်မှာ သွေးရောင်ဖြစ်သော်လည်း အနံ့မှာ ကံတိုးနံ့ဖြစ်မည်။” ဟူ၍ တင်စား မိန့်ဆိုထားသည်။

ထို့အပြင် အရှင်လမ်းတော်တွင်ထွက်ခြင်း၏ အခြားသော ကတိတော်များလည်း လာရှိထားပေးသည်။ ထိုကတိတော်များအရ မည် သည့်လမ်း၌မဆို စစ်မှန်သည့်ရည်စူးချက်ဖြင့် သာသနာ့အကျိုး သယ် ပိုးသူများအတွက် သတင်းကောင်းများရှိကြောင်း သိရှိရပေသည်။

(၁၉) သတ္တလောက၏ ဓမ္မစစ်သဘောတရား

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
 «الْذُّنُوبُ سَجُنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ».
 (رواه مسلم في كتاب الزهد والرفاق).

“လောကကြီးသည် အီမာန်ရှင်အဖို့ အချုပ်ခန်းသဖွယ်ဖြစ်ပြီး
 ကာဖီရ်အဖို့ စည်းစိမ်ယစ်မူးရာဌာနဖြစ်သည်။ “

ရှင်းလင်းချက်

လူသားများအား တရားလမ်းမှန်ရရှိစေရန်၊ အဆုံးမဲ့ တမလွန်ခရီး
 တွင် အောင်မြင်မှု၏ပန်းတိုင်အား လမ်းကိုင်နိုင်ရန် ညွှန်ကြားပေးသည့်
 အချက်အများအနက်မှတစ်ခုမှာ လူသားသည် လောကအားသေးသိမ်
 ပြီး တန်ဖိုးမဲ့သောအရာဟုမှတ်ယူကာ စိတ်မဝင်စားရန်ဖြစ်သည်။

သို့သာမက နောင်တမလွန်သာ မိမိ၏ပန်းတိုင်ဟု မှတ်ယူထားရ
 မည်။ ဒွန္နယာလောကနှင့် ယှဉ်လာလျှင် အာခေရသ်တမလွန်ဘဝအား
 ပိုမိုအလေးထား၊ တန်ဖိုးထားပြီး အချိန်တိုင်းတွင် ယင်းတမလွန်ခရီးနှင့်
 ပတ်သက်ပြီး ဒွန္နယာလောကထက် ပိုမို၍ သောကထားနေရမည်။ နှလုံး
 သား၏ ဦးတည်ရာသည် အမြဲအာခေရသ်သာဖြစ်ရမည်။ ထို့ကြောင့်
 "ဤလောကသည် အီမာန်ရှင်အဖို့ အချုပ်ခန်းသဖွယ်ဖြစ်သည်" ဟု
 မိန့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ချုပ်နှောင်ခံရသူ၏ဘဝတွင် လွပ်လပ်မှုဟူ၍
 မရှိပေ။ သို့သာမက အခြားသူများ၏ ထားရာနေ စေရာသွားဘဝ ဖြင့်
 သာနေထိုင်ရသည်။ ရသမျှစား၊ ရသည့်နေရာတွင်ထိုင်၊ မိမိစိတ်

အလိုကျ မည်သည့်အရာကိုမျှ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ သို့သာမက စိတ်ပါသည်ဖြစ်စေ မပါသည်ဖြစ်စေ အခြားသူများ၏ မိန့်မှာချက်အတိုင်း လျှောက်လှမ်းရပေသည်။ အချုပ်ခန်း၏ ဒုတိယထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ အချုပ်သားသည် အချုပ်ခန်းအား မည်သည့်မခါမျှမတွယ်တာ။ ယင်းအချုပ်ခန်းအား မိမိ၏အိမ်အဖြစ်လည်းမမှတ်ယူပေ။ သို့သာမက အချိန်တိုင်း ယင်းအခန်းမှ ထွက်မြောက်လွတ်ကင်းရန်သာ မျှော်လင့်တောင်းတနေသည်။

ဤအချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည့် စည်းစိမ်ယစ်မူးရာဌာန၏ ထူးခြားချက်မှာ ထိုနေရာတွင် မည်သည့်အချုပ်အနှောင်မှမရှိ၊ မိမိစိတ်အလိုကျ ရှင်သန်နေထိုင်ခွင့်ရှိပြီး လိုတရ ဘဝဖြစ်သည်။

ဤဟဒီးတော်မြတ်တွင် အီမာန်ရှင်များအတွက် သင်ခန်းစာမှာ ဒွန္နယာလောကတွင် ဥပဒေအမိန့်ထုတ်ပြန်မှုများနှင့်ပြည့်နက်နေသော အချုပ်ခန်း၌ နေထိုင်ကျင့်သုံးသကဲ့သို့ ဘဝကုန်ဆုံးရမည်။ ထိုလောကအား မခင်တွယ်ရပေ။ အကယ်၍ ဤအတိုင်းသာ နေထိုင်နိုင်မည်ဆိုပါက ထိုလူသားသည် ပြည့်ဝသောအီမာန်ရှင်ဖြစ်သွားပေမည်။ အကယ်၍ လောကအား ခင်တွယ်သွားပြီး အဓိကအရာဟုသတ်မှတ်လိုက်လျှင် ထိုသူသည် ကဖီရ်များနည်းတူ ကျင့်သုံးသူဟူ၍ ဟဒီးဆ်တော်မြတ်က ထောက်ပြနေပေသည်။

အခြားဟဒီးဆ်တစ်ပုဒ်တွင် ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)မိန့်တော်မူသည်။ အလ္လာဟ်တော်ဝင်တော်ပါးတွင် လောကကြီးသည် ယင်ကောင်တစ်ကောင်၏

တောင်ပံတစ်ဖက်မျှပင် တန်ဖိုးရှိမှု အရှင်မြတ်သည် မည်သည့်ကာဖိရ် ကိုမျှ ရေတစ်ပေါက်ပင်တိုက်ကျွေးမည်မဟုတ်ပေ။ အာယသ်တော်တစ် ခုတွင်လည်း အရှင်မြတ်ကိုယ်တော်တိုင် မိန့်ထားသည်မှာ "အို-နဗီ တမန်တော်.... အမြို့မြို့အရွာရွာတွင် (လောကီစည်းစိမ်များဖြင့် ပြည့် ပြည့်စုံစုံ ချမ်းသာစွာဖြင့်) ကာဖိရ်တို့၏သွားလာခြင်းသည် အသင့်အား အထင်မှားအမြင်မှား မဖြစ်စေနှင့်။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား ယင်းသွား လာမှုနှင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာများသည်) တခဏမျှသော အကျိုး ခံစားမှုမျှ သာဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးတွင်မူကား ထိုသူတို့၏ပြန်လှည့်ရာဌာနသည် "ဂျဟန္နမ်"ငရဲဘုံသာလျှင်ဖြစ်ချေမည်။ စင်စစ် ယင်းဂျဟန္နမ် ငရဲဘုံ သည် အလွန်တရာ ဆိုးဝါးလှသော နေရာပင်ဖြစ်ပေသည်။"

📖 (၃:၁၉၆-၁၉၇)

ယနေ့ခေတ်ကဲ့သို့ ရုပ်ဝါဒမင်းမှုသည့်ခေတ်တွင် အီမာန်ရှင်များ၏ တာဝန်သည် ပိုမိုများပြားလာပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ကိုယ်တိုင်လည်း တရားကြံပြီး အခြားသူများကိုလည်း တရားပြနိုင်ရပေမည်။

(၂၀) စမ်းသပ်ခန်းဖြစ်သော လောက

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«حُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ».

(رواه البخاري في كتاب الرقاق، ومسلم في كتاب الجنة ونعيمها).

“ဂျပာနန္ဒမ်ငဲ့ဘုံအား ရမ္မက်များဖြင့် ဂျန္နသ်သုခဘုံအား မနှစ်မြို့ဖွယ် ရာများဖြင့် ကာရံထားပေသည်။”

ရှင်းလင်းချက်

သစ်ရံမေ့ဇီကျမ်း၏ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ရပ်တွင် လာရှိသည်မှာ မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဂျန္နသ်သုခဘုံအား ဖန်ဆင်းပြီးနောက် ဟဇရတ်ဂျစ်ဗ်ရအီးလ် (ﷺ) ကို ဂျန္နသ်အား ရှုစားရန် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ရှုစားပြီးနောက် ၎င်းကအရှင်မြတ်ထံတော်ပါးတွင် လျှောက်ထားသည်မှာ... အရှင့်သိက္ခာတော်မြတ်၏ကစမ် မည်သူမဆို ဂျန္နသ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြားရပါမူ ထိုသူသည် ဂျန္နသ်သုခဘုံတွင် မုချဝင်ရောက်ရလိမ့်မည်။ ထို့နောက် မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်သည် ဂျန္နသ်သုခဘုံအား မနှစ်မြို့ဖွယ်ရာများဖြင့် ကာရံလိုက်ရာ ဟဇရတ်ဂျစ်ဗ်ရအီးလ် (ﷺ)က ယခုကျွန်တော်မျိုးသည် မည်သူမှ ဂျန္နသ်သို့ ဝင်ရောက်ရမည်မဟုတ်ဟု စိုးရိမ်မိသည်။ ထို့နောက် ၎င်းကို ဂျပာနန္ဒမ်အား ကြည့်ရှုရန် ထပ်မံစေလွှတ်ခဲ့ရာ ကြည့်ရှုပြီး လျှောက်ထားသည်မှာ ဂျပာနန္ဒမ်အားမြင်ပြီးသူတိုင်း ယင်းအတွင်း ဝင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုအခါအရှင်မြတ်က ဂျပာနန္ဒမ်အားအလို ရမ္မက်များဖြင့် ဝန်းရံလိုက်သောအခါ ဂျစ်ဗ်ရအီးလ် ကောင်းကင်တမန်တော်က ယခုယင်း ဂျပာနန္ဒမ်မှ လွတ်မြောက်ရန်မှာခဲယင်းလှပေသည်။ဟု ပြောခဲ့သည်။

မြင့်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဒွန္နယာလောက အား စမ်းသပ်ခန်းအဖြစ် ပြုလုပ်ထားတော်မူသည်။ ထိုလောကအား အလိုရမ္မက်များ၊ ဆေးဆိုးပန်းရိုက်များဖြင့် ချယ်သထားပေသည်။ လူသားသည် ထိုလောက၏ စည်းစိမ်အတုအပများတွင် ဤသို့ရစ်မူးပြီး မိမိဖန်ဆင်းရှင်အား မေ့လျော့ပစ်လိုက်သည်။ မိမိ၏ ပန်းတိုင်အား သတိပင်မရချေ။ ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တွင် လူသားသည် အီမာန်၏ လမ်းပေါ်တွင် လျှောက်လှမ်းခြင်း အီမာန်များကွန့်မြူးနေသော ဘဝ အားရွေးချယ်ရာတွင် ဒုက္ခသုက္ခများခံစားရသည်။ မိမိစိတ်နှင့်ဆန့် ကျင်ဘက်လုပ်ရသည်။ ဤသည်အကြီးမားဆုံး စမ်းသပ်ခံရခြင်းဖြစ် သည်။

ဖော်ပြပါဟဒီးတော်မြတ်တွင် အကယ်၍လူသားသည် အသိနှင့် သတိတို့ညှိထားသူဖြစ်မှု အမြဲတည်ရှိမည့်အာခေရသ်၏ စည်းစိမ်များ အား ရှေ့ရှုမည်ဖြစ်သည်။ ပျက်သုဉ်းမည့်လောကကို အာခေရသ်အ တွက် လယ်ယာသဖွယ်ပြုလုပ်မည်။ လောက၏ စိတ်လိုရမ္မက်များအား မတည်မြဲသည့်အရာများဟုယူဆမည်။ သို့သာမက ၎င်း၏မျက်စိရှေ့ တွင် ရည်ရွယ်ထားသည့်ပန်းတိုင်သာရှိမည်။ အမြဲတစေနေထိုင်ရမည့် အာခေရသ် တမလွန်ခရီးအကြောင်း စဉ်းစားရုံပင်မဟုတ်ဘဲ ယင်းအ တွက် ဤလောကတွင်ပင်အသင့်ပြင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုတမလွန်စခန်း အတွက် မိမိ၏အင်အားအလုံးစုံအား အသုံးချမည်ဖြစ်သည်။

အချုပ်မှာ ဒွန္နယာနှင့်အာခေရသ်၏ ဓမ္မစစ်သဘောတရားများအား
 ဂဃနဏ၊ ခရေစေ့တွင်းကျနားလည်သူ၏ အခြေအနေသည် ဖော်ပြ
 သည့်အတိုင်းပင်ဖြစ်ချေမည်။ اللهم اجعلنا منهم

(၂၁) သေခြင်းတရားအား သတိရခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«أَكْثَرُ مَا ذُكِرَ هَذَا مِنَ الذِّمَّاتِ يَغْنِي الْمَوْتَ.»

(رواه الترمذي في كتاب الزهد، باب ما جاء في ذكر الموت).

“အသင်တို့သည် အရသာများကို လျှင်မြန်စွာဖြတ်တောက်ပစ်သည့် သေခြင်းတရားအား များစွာသတိရကြလေကုန်။”

ရှင်းလင်းချက်

သေခြင်းတရားသည် လူသားအားကိုင်လှုပ်ရန် အထိရောက်ဆုံး သောအရာများဖြစ်သည်။ သေခြင်းတရားရှေ့မောက်သို့ ရောက်လာ လျှင် ကြီးမားလှသော စည်းစိမ်သုခများပင်လျှင် ဒုက္ခအသွင်ပြောင်း သွားသည်။

တစ်ခါက ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)သည် ဟက်ဟက်ပက်ပက်ဟား တိုက်ရယ်မောနေသော လူတစ်စုကိုတွေ့ပြီး အသင်တို့သည် သေခြင်း တရားအားများစွာ သတိရကြလေကုန်ဟု အမိန့်ရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အမိန့်ရှိခဲ့သည်။ "ကဗရ်သည် နေ့စဉ်ဟစ်ကြွေးသည်... ငါသည် လူသူ ကင်းမဲ့သော အိမ်ဖြစ်သည်။ ငါသည် မြေကြီးဖြင့်အတိပြီးသော ပိုးမွှား များ၏အိမ်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် စစ်မှန်သော မုအ်မင်န်ကျေးကျွန်တစ် ယောက်သည် မြေကြီးထဲသို့ မြှုပ်နှံခံရသောအခါ ကဗရ်သည် လှိုက်လှဲ ပျူငှာစွာကြိုဆိုပါ၏။ မိမိအိမ်တွင်လာခြင်းကောင်းပေသည် ဟုဆိုပြီး မျက်စိတစ်ဆုံး ကျယ်ဝန်းသွားပေသည်။ အကယ်၍ အလွန်ယုတ်ညံ့ပြီး

အီမာန်ရှင်မဟုတ်သောသူ ကဗရ်မြေကြီးတွင်းသို့ ချခြင်းခံရသောအခါ ထိုကဗရ်မြေကြီးသည် အဘက်ဘက်မှ ယင်းအား နံရိုးများ ယှက်သွားသည်ထိ ဖိညှပ်ပစ်လိုက်လေသည်။ ယင်းသူအပေါ် မြွေနဂါးပေါင်း (၇၀) ကျော်အား လွှမ်းမိုးစေလိုက်ရာ ထိုနဂါးများသည် ကေယာမသ်တိုင် ၎င်းအားပေါက်နေမည်ဖြစ်သည်။ (အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို ထိုအဖြစ်ဆိုးမှ ထိန်းသိမ်းတော်မူပါစေ။)

လူသားသည်မိမိ၏ အာခေရသ်ဆိုင်ရာနိဂုံးအား ဥပက္ခောပြုမထားသင့်ပေ။ သေခြင်းတရားနှင့် သေတွင်းဆင်းရမည့် အကြောင်းများအား သတိရပြီးအမြဲ မိမိအားကုသနေရမည်ဖြစ်သည်။ သေခြင်းတရားကို သတိရခြင်းသည် မိမိ(အကုသိုလ်) များအတွက် အထိရောက်ဆုံးသော ကုထုံးဖြစ်သည်။ ဆွဟဗာသာဝကကြီးများထားရှိနိုင်ခဲ့သော ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတရား၊ အရှင်မြတ်အားကြောက်ရွံ့စိတ်၊ နောင်တမလွန်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သောကထားခြင်းများသည်လည်း အထက်ဖော်ပြပါကုထုံးအတိုင်းချစ်နဗီ (ﷺ) ကုသခဲ့ခြင်း၏ရလဒ်ပင်ဖြစ်သည်။ ယနေ့လည်း ဤကုထုံးအတိုင်း ဘဝအားကုသနေသည့် အလ္လာဟ်အချစ်တော်များတွင် ဖော်ပြပါဆွဟဗာများ၏ အရည်အချင်းများကိုတွေ့မြင်ရပေသည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား ပြေးရှောင်ပုန်း၍မရနိုင်သည့် သေခြင်းတရားကို အမြဲသတိရနိုင်စွမ်းချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ သေခြင်းတရားတွင် သက်ကြီးရွယ်အို၊ အပျိုလူပျို၊ ကြီးသူ၊

ငယ်သူ၊ သူဌေး၊ သူဆင်းရဲဟူ၍ သက်မှတ်ချက်မရှိပေ။ အလှည့်ရောက်
သူတိုင်းသည် အဆင်သင့်ဖြစ်နေရမည်။

အရှင်မြတ်နှင့်တွေ့ဆုံရန် အမြဲမျှော်လင့်နေနိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေး
သနားတော်မူပါစေ။

(၂၂) နီဟားကံ - အရေခြံအယောင်ဆောင်မွတ်စလင်မ်၏ လက္ခဏာများ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ، إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اتُّبِنَ خَانَ».

(رواه البخاري في كتاب الإيمان، باب آية المنافق، ومسلم في كتاب الإيمان، باب بيان

خصال المنافق).

မိုနာဖိုက်(အယောင်ဆောင်မွတ်စလင်မ်)၏ စရိုက်(၃)ခုရှိပါသည်။

(၁) စကားပြောသောအခါ မုသားပြောခြင်း။

(၂) ကတိပေးသောအခါ ကတိဖျက်ခြင်း။

(၃) ယုံကြည်ပြီး အပ်နှံခံရသောအခါ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း။

ရှင်းလင်းချက်

နဗီတမန်တော်မြတ်(ﷺ) များစွာသွန်သင်တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး မုအ်မင်န် တို့အဖို့ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အချို့သောစာရိတ္တမွန်များမှာ မှန်ကန်ခြင်း၊ ကတိတည်ကြည်ခြင်းနှင့် သစ္စာသမာဓိရှိခြင်းတို့သည် ထိပ်တန်းတွင်ပါဝင်သည်။ ယင်းတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တွင် လိမ်လည်ခြင်း၊ ကတိဖောက်ဖျက်ခြင်းနှင့် အလွဲသုံးစားပြုခြင်းတို့သည် အဆိုးဆုံးအကုသိုလ်များစာရင်းဝင်သည်။ သို့သာမက စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်းရှိသူတိုင်းသည်ပင် ထိုဆိုးယုတ်လှသည့် အကုသိုလ်များကို ရှောင်ကြသည်။

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင်လည်း ထိုအကျင့်ဆိုးများကို သာသနာ့အရေခြံခြင်း၏ လက္ခဏာများဟုသတ်မှတ်ထားသည်။

မုနာဖိက် သာသနာ့အရေခြုံသူအစစ်ဆိုသည်မှာ နှစ်နှစ်ကာကာ အစ္စလာမ်လက်ခံမထားဘဲ ရည်ရွယ်ချက် အကျိုးတစ်ခုခုကြောင့်သာ မိမိကိုယ်ကို မွတ်စ်လင်မ် မုအ်မင်နီဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသသူကို ဆိုလိုသည်။

နီဖားက် (ခ) သာသနာ့အယောင်ဆောင်ခြင်းသည် အဆိုးရွားဆုံးသော ကုဖ်ရ် (အရှင်မြတ်အမိန့်ကို ဆန့်ကျင်ခြင်း) ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ သောသာသနာ့အရေခြုံ မုနာဖိက်များနှင့်ပတ်သက်၍ အရှင်မြတ်က ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်တွင် "မုချမုနာဖိက် (အယောင်ဆောင် မွတ်စ်လင်မ်)များသည် ဂျဟန္နမ်ငရဲဘုံ၏ အောက်ဆုံးအထပ်တွင် ရှိကြမည် ဖြစ်သည်။" ဟုမိန့်ဆိုထားပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာပင် မုနာဖိက်များနှင့်သာ အထူးပတ်သက်ဆက်နွှယ်မှုရှိသည့် အချို့သောစရိုက်ဆိုးများရှိသည်။ ဥပမာ-မုသားပြောခြင်း၊ ကတိဖောက်ဖျက်ခြင်း၊ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထိုသို့သော စရိုက်ဆိုးများ၏ အရိပ်အယောင်ပင်လျှင် စစ်မှန်သော မွတ်စ်လင်မ်များတွင် မရှိအပ်ပါ။ အကယ်၍ရှိသွားမည်ဆိုပါက ထိုမွတ်စ်လင်မ်တွင် အယောင်ဆောင်မွတ်စ်လင်မ်တို့၏ အကျင့်ဆိုးစွဲကပ်သွားပြီဟု မှတ်ယူရမည်။

အချုပ်ဆိုရသော် မုနာဖိက် (၂) မျိုးနှစ်စားရှိသည်။ တစ်မျိုးမှာ အီမာန်နှင့်ယုံကြည်ချက်ကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး မွတ်စ်လင်မ် ဟန်ဆောင်ခြင်း၊ ဤအမျိုး၏ ဒုတိယအမည်မှာ အဆိုးရွားဆုံး ကုဖ်ရ် ဖြစ်

သည်။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ အကျင့်၊ လုပ်ရပ်၊ စရိုက်အားဖြင့် မုနာဖိက် ဖြစ်သွားခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

မွတ်စ်လင်မ်တစ်ဦးအတွက် ပထမအမျိုးဖြစ်သော ယုံကြည်ချက် ညစ်ညမ်းစေခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်အရေးကြီးသကဲ့သို့ ဒုတိယအမျိုးဖြစ် သောလုပ်ရပ်များ စရိုက်များစွန်းထင်းစေခြင်းမှလည်း ရှောင်ကြဉ်ရန် အရေးကြီးသည်။

အရှင်မြတ်ထိုကဲ့သို့သော စရိုက်ဆိုးများမှ ကျွန်ုပ်တို့အား ထိန်း သိမ်းပေးသနားတော်မူပါစေ။ အာမီနီ

(၂၃) အဝတ်အစားကို ခြေမျက်စေ့ဖုံး ဝတ်သူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَا يَنْظُرُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى مَنْ جَرَّ إِزَارَهُ بَطَرًا».

(رواه البخاري في كتاب اللباس، باب من جر ثوبه من الخيلاء).

“မာန်မာနထောင်လွှားစွာ ပုဆိုး၊ ဘောင်းဘီတို့ကို ခြေမျက်စေ့ အောက်ထိ ဝတ်ဆင်သူများကို အရှင်မြတ်သည် ကေယာမသ်နေ့တွင် (ကရုဏာ၏အရှုဖြင့်) ရှုတော်မူမည်မဟုတ်ပေ။”

ရှင်းလင်းချက်

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ခေတ်အခါသမယ၌ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွင် အပိုသုံးခြင်းသည် မာနထောင်လွှားသည့် အရပ်တို့၏ ဖက်ရှင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုလုပ်ရပ်ကို ကြီးကျယ်ခြင်း၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်ဟုလည်း သတ်မှတ်ကြသည်။ ပုဆိုး၊ (ဘောင်းဘီ)များကို မြေပေါ် တရွတ်တိုက် အောင် ရှည်လျားစွာဝတ်ဆင်ကြသည်။

ထို့အတူ အင်္ကျီ၊ ခေါင်းပေါင်း စသည့်အဝတ်အစားများတွင် အပို ဖြုန်းတီးပြီး မိမိကိုယ်မိမိ ကြီးကျယ်ကြောင်း၊ တမူထူးသည့်ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသလိုကြသည်။ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတွင် ဖြုန်းတီးခြင်းဖြင့်နှလုံးသားရှိ မာနကိုထုတ်ဖော်ပြသည့်ဖက်ရှင်သည် အရပ်တို့ထံတွင် ရေပန်းစားနေသောကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် မိမိအမွှာသားများကို ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှ ပြင်းထန်စွာ တားမြစ်တော်မူခဲ့

သည်။ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများလည်း ပြုလုပ်တော်မူခဲ့သည်။

လူတိုင်းအရှင်မြတ်၏ကရုဏာတော်ကို လိုအပ်နေမည့်ကေယာမသ်နေ့တွင် ခြေမျက်စေ့ဖုံးအုပ်စွာ ဝတ်ဆင်သူများသည် အရှင်ကရုဏာမှ လက်မဲ့ဖြစ်ကြရမည်။ ခြေမျက်စေ့ဖုံးအုပ်ထားသည့် အတိုင်းအတာရှိ အစိတ်အပိုင်းများသည် ငရဲမီးတွင် လောက်မြိုက်စေခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။

အဗူဗဆီးဒ်ဒ်ဒ်ရီ(ﷺ)ဆင့်ပြန်သည့် ဟဒီးဆ်တော်အရ မုအ်မင်န်အမျိုးသားတို့အတွက် အကောင်းဆုံးမှာ လုံခြုံသည့်ကိုခြေသလုံး တစ်ဝက်ထိသာဝတ်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်။ (ဤမျှမဖြစ်နိုင်လျှင်)ခြေမျက်စေ့အထက်ထိလည်းဝတ်ပိုင်သည်။ ခြေမျက်စေ့အောက် ရောက်သွားလျှင် ထိုအစိတ်အပိုင်းသည် ငရဲလားရမည်ဖြစ်သည်။

သတိမမူမိဘဲ ခြေမျက်စေ့အောက်သို့ လုံ့လျည်၊ ဘောင်းဘီများ ရောက်ရှိသွားခြင်းမျိုးဖြစ်ပါက ဟဇရသ်အိဗ်နေအုမရ်သခင် (ﷺ) ဆင့်ပြန်သည့် ဟဒီးဆ်တော်အရ အရေးယူခြင်းခံရမည်မဟုတ်ပေ။

ဖော်ပြပါ ဟဒီးဆ်တော်များကိုအခြေခံပြီး ပညာရှင်များက အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်မိန့်ဆိုထားကြသည်။ ခြေမျက်စေ့အောက်ထိ ပုဆိုး၊ ဘောင်းဘီများကို ဝတ်ဆင်ခြင်းသည် ...

(၁) မာနထောင်လွှားလိုစိတ်ကြောင့်ဖြစ်ပါက ဟရာမ်ဖြစ်မည်။

(၂) ဖက်ရှင်ကြောင့်ဆိုပါက မက္ကရူးဟ်ဖြစ်မည်။

(၃) သတိမမူမိခြင်းကြောင့်ဆိုပါက အရေးယူခံရမည်မဟုတ်။

လက်ရှိခေတ်တွင် ခြေမျက်စေ့ဖုံးဝတ်ဆင်ခြင်းသည် ခေတ်စားနေသောကြောင့် ဂရုစိုက်ရန်အရေးကြီးသည်။

ထိုလုပ်ရပ်အား ရွံရှာပြီး၊ ရှောင်ကြဉ်လိုစိတ်များ ကျွန်ုပ်တို့နှလုံးသားတွင် အရှင်မြတ်ထည့်သွင်းပေးသနားတော်မူပါစေ။

(၂၄) မုတ်ဆိတ်ထားပြီး နှုတ်ခမ်းမွှေးညှပ်ခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«جُزُّوا الشَّوَارِبَ، وَأَرْخُوا اللَّحْيَ خَالِفُوا الْمَجُوسَ».

(رواه مسلم في كتاب الطهارة، باب خصال الفطرة).

“နှုတ်ခမ်းမွှေးညှပ်ကြကုန်၊ မုတ်ဆိတ်ထားကြကုန်၊ မဂျူစီ (မီးကိုးကွယ်သူ)တို့နှင့်ဆန့်ကျင်ကြကုန်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဤဟဒီးဆ်တော်မြတ်တွင် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ကမုတ်ဆိတ်ထားပြီး နှုတ်ခမ်းမွှေးညှပ်ရန် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မိန့်ဆိုထားသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဟဒီးဆ်တော်များကိုအထောက်အထားပြုကာ သာသာနဲ့ပညာရှင်ကြီးများက နှုတ်ခမ်းမွှေးညှပ်ခြင်းနှင့် မုတ်ဆိတ်ထားခြင်းကို (ဝါဂျိဗ်) ဟုမိန့်ဆိုထားကြသည်။ အခြားဟဒီးဆ်တော်များအရ မုတ်ဆိတ်ထားခြင်းသည် နဗီရုစူလ်အပေါင်းနှင့် နဗီများ၏ခေါင်းဆောင်တမန်တော်မြတ် (ﷺ) ၏စွန္နသ်တော်ဖြစ်ကြောင်းသိရသည်။

အချို့ဆင့်ပြန်ချက်များတွင် မုတ်ဆိတ်ရိပ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ဒေါသထွက်ကြောင်းလည်းတွေ့ရသည်။ မုတ်ဆိတ်ရိပ်ထားသော ကျမ်းရပုဂ္ဂိုလ်တစ်ချို့ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ထံ အခစားဝင်လာသောအခါ ကိုယ်တော်ကမျက်နှာတော် လွှဲပစ်ခဲ့ကြောင်းလားရှိသည်။

သို့သော်ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည့်အချက်မှာ ယနေ့ခေတ်အမွှာ
ရှိလူအများစုမှာ ဤချစ်စဖွယ်စွန့်သံတော်နှင့် လက်မဲ့ဖြစ်နေရသည်။
မုတ်ဆိတ်ထားခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏နှစ်ဘဝလမ်းပြသခင် ကိုယ်တော်
မြတ် (ﷺ) နှင့် နဗီတမန်တော်အပေါင်း၏လမ်းစဉ်နှင့် ဆက်နွယ်နေ
ကြောင်း၊ မုတ်ဆိတ်မထားခြင်းသည် နဗီတမန်တော်အပေါင်း၏ လမ်း
စဉ်ကိုငြင်းဆန်သူတို့၏ လုပ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့မွတ်စ်လင်မ်များ
သိရှိလျှင် အဘယ်မျှကောင်းမည်နည်း။

မုတ်ဆိတ်များသည် ဖရိုဖရဲရှည်ထွက်လာပါက ညီညာစွာပြုသင့်
ကြောင်း ဟဒီးဆ်တော်များတွင်လာရှိသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) နှင့်
ဆွဟာဗာတို့လည်း ဤသို့ပြုခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားများရှိသည်။
ထိုသို့ပြုနိုင်သည့်အတိုင်းအတာမှာ လက်တစ်ဆုပ်စာကျော်သွားခြင်းဟု
ပညာရှင်များက သတ်မှတ်ထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် လမ်းမှားနေသူများနှင့်ဆန့်ကျင်
ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဟဒီးဆ်တော်၏အဆုံးပိုင်းကလည်း မီးမောင်းထိုး
ပြနေပါသည်။ အရှင်မြတ်နှင့်တူဖက်နှိုင်းယှဉ်သူများ၊ တရားသစ်တီထွင်
သူများ၏နေပုံထိုင်ပုံ၊ သွားပုံလာပုံတို့အား ရွေးချယ်ခြင်းသည် အီမာန်
ရှင်တို့၏အချင်းလက္ခဏာမဟုတ်ပါ။ အရှင်မြတ်ကကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်
တွင် အသင်တို့သည် မိမိကိုယ်မိမိညှင်းပမ်းနှိပ်စက်သူများ၏ လမ်းစဉ်
ဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်ခြင်းအလျဉ်းမပြုကြကုန်နှင့်၊ သို့မဟုတ်ပါက အသင်
တို့ကို ငရဲမီးထိရောက်လာလိမ့်မည်။ ဟုမိန့်တော်မူထားသည်။

အတွေးအခေါ်အရဖြစ်စေ၊ အလုပ်သဘောအရဖြစ်စေ၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုအရဖြစ်စေ၊ အပြင်ပိုင်းပုံပန်းသဏ္ဌာန်အရဖြစ်စေ မည်သည့်ကဏ္ဍတွင်မှ ရှစ်ရက်ပြုသူများဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်သွားခြင်းမပြုအပ်။ ထိုသို့ယိမ်းယိုင်သွားခြင်းသည် အရှင်မြတ်ကိုဒေါသထွက်စေသည်။

ဟဒီးဆ်တော်တွင် မီးကိုးကွယ်သူ (မဂျူစီ)များနှင့်ဆန့်ကျင်ကြဟု အထူးမိန့်ကြားထားခြင်းမှာ မုတ်ဆိတ်ရိပ်ပြီး နှုတ်ခမ်းမွေးရှည်ရှည်ထားသည့်ဓလေ့ဆိုးမှာ ၎င်းတို့ထံ ရေပန်းစားလွန်းသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

မုတ်ဆိတ်ထားပြီးနှုတ်ခမ်းမွေးညှပ်ခြင်း၏ (ဟစ်ကံမသ်) လျှို့ဝှက်ချက်များအနက် တစ်ခုမှာ မဂျူစီများနှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မွတ်စ်လင်မ်အပေါင်းသည် လမ်းမှားသူများနှင့်ဆန့်ကျင်ကြရန်လည်း အမိန့်ပေးခံထားရကြောင်းသိရှိရသည်။

(၂၅) စလာမ်(မေတ္တာ)၏ ပတ်ဝန်းကျင်တည်ထောင်ခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ».

(رواه مسلم في كتاب الطهارة، باب بيان أنه لا يدخل الجنة إلا المؤمنون).

“အသင်တို့အချင်းချင်းကြား စလာမ်(မေတ္တာ)ပို့သခြင်းကို ပြန့်ပွား
အောင်ပြုလုပ်ကြကုန်။”

ရှင်းလင်းချက်

လောကရှိ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသော လူမျိုးစုတိုင်းသည် အချင်းချင်း
တွေ့ဆုံချိန် ချစ်ခင်ခြင်း၊ ဂုဏ်ပေးလေးစားလိုခြင်းနှင့် အကောင်းလို
လားခြင်းကို သက်သေထူရန် (သို့) တစ်ဖက်လူနှင့်ရင်းနှီးမှုရရန်နှင့်
ပျော်ရွှင်စေရန် သီးသန့်နှုတ်ခွန်းဆက်စကားတစ်ခု ပြောဆိုသည့်ခလေး
ရှိခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နဗီတမန်တော် (ﷺ) က السَّلَامُ عَلَيْكُمْ (အသင်တို့အပေါ်
ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုအပေါင်း ခညောင်းပါစေ)ဟု နှုတ်ခွန်းဆက်သရန်
လေးနက်စွာ မိန့်မှာထားပေသည်။ ဤနှုတ်ခွန်းဆက်စကားထက် ပိုမို
ပြီး အချစ်သက်သေထူပြနိုင်မည့်စကားလည်း မရှိနိုင်ပါ။

ဤနှုတ်ခွန်းဆက်စကားတွင် အကောင်းဆုံးသော ဆုမွန်များပါရှိ
နေသည်။ သို့သာမက ငယ်ရွယ်သူများအား ကြင်နာခြင်း၊ သက်ကြီး
ရွယ်အိုများအား ဂုဏ်ပေးလေးစားခြင်းများသည်လည်း ထိုနှုတ်ခွန်း
ဆက်စကားတွင် တိမ်မြောက်နေသည်။ ထို့အတူ السَّلَامُ ဟူသောပုဒ်သည်

အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်များအနက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြင့်မြတ်တော်မူသောအရှင်မြတ်က နဗီတမန်တော်များအတွက်လည်း ဤ اَلْسَّلَامُ ဂုဏ်ပုဒ်အား ချစ်ခြင်းမေတ္တာအပြည့်ဖြင့် ဂရုတစိုက် အသုံးပြုထားတော်မူသည်။

တွေ့ဆုံရသည့်ညီနောင်သည် အစကတည်းက သိရှိပြီးဖြစ်နေပါကလည်း စလာမ်ပေးခြင်းဖြင့် အချစ်များပိုတိုးလာမည်။ ဤနှုတ်ခွန်းဆက်စကားကြောင့် တွေ့ဆုံလာသူနှလုံးသားတွင် ယုံကြည်မှုများ၊ အကောင်းအတွက် မျှော်လင့်ချက်များလည်း ကိန်းအောင်းလာမည်ဖြစ်သည်။

အချုပ်ဆိုရသော် စလာမ်သည် အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ အထိမ်းအမှတ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ စလာမ်သည် မွတ်စ်လင်မ်အချင်းချင်း စောင့်ထိန်းအပ်သည့် ဝတ္တရားတစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က စလာမ်၏ မြောက်မြားစွာသော အကျိုးကျေးဇူးများကိုလည်းတင်ပြထားသည်။ မွတ်စ်လင်မ်အချင်းချင်း ချစ်ခင်မှုများ တည်ဆောက်ရန် အကြောင်းခံလည်းဖြစ်သည်။ စလာမ်ပေးခြင်းသည် ဂျန္နသ်ဝင်ရန် အကြောင်းခံလည်းဖြစ်သည်။ စလာမ်စတင်ဆက်သသူသည် အရှင်မြတ်နှင့်ပိုမိုနီးကပ်ခွင့်ရမည်ဖြစ်ပြီး အရှင်ကရုဏာဖြင့် အထိုက်သက်ဆုံးသူအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသည်။ စလာမ်သည် မာန်မာနကို ကုသရန် ဆေးစွမ်းကောင်းတစ်လက်လည်းဖြစ်သည်။

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က اَلْسَّلَامُ عَلَيْنَا ဟုဆက်သသူ အတွက် ကောင်းမှု (၁၀) ခုရေးမှတ်ခြင်းခံရမည်။ وَرَحْمَةُ اللَّهِ ဟုဆက်သသူအတွက်

ကောင်းမှု (၂၀)။ ﷺ ဟုပါတိုးပြီး ဆက်သသူအတွက် ကောင်းမှု (၃၀) ရေးမှတ်ခြင်းခံရမည်" ဟုအမိန့်ရှိ ထားတော်မူသည်။

စလာမ်ဆက်သခြင်း၏ ပညတ်ချက်များအနက်တစ်ခုမှာ အကာ အကွယ်တစ်ခု ခြားသွားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ပြန်လည်တွေ့ဆုံခွင့်ရလျှင်သော်လည်းကောင်း အသစ်တဖန် စလာမ်ဆက်သရမည်။

တစ်ဦးတည်းရှိသူက အုပ်စုအပေါ်၊ လူနည်းစုက လူများစုအပေါ်၊ စီးနင်းသူက ခြေလျင်လျှောက်သူအပေါ်၊ ရောက်လာသူများက ထိုင်နေသူများအပေါ် စလာမ်ဆက်သရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ခွဲခွာချိန် စလာမ်ဆက်သခြင်းသည်လည်း စွန့်သ်ဖြစ်သည်။

စလာမ်ဆက်သရာတွင် မိမိ၏စလာမ်သံကြောင့် အိပ်စက်နေသူလည်း နိုးမသွားစေရန်၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ဒုက္ခပေးခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရန် အထူးသတိထားရမည်။

အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို ဤမျှချစ်စဖွယ်ကောင်းလှသည့် ရိုသေသမှုများကို သင်ယူနိုင်စွမ်းချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။(အာမီးန်)

(၂၆) နှာချေသူသည် အရှင်မြတ်ကို ချီးမွမ်းရန်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ: الْحَمْدُ لِلَّهِ».

(رواه البخاري في كتاب الأدب، باب إذا عطس كيف يشمت).

“အသင်တို့အနက် တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် နှာချေပါက **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ဟုဆိုလိုက်ရမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

နှာချေလိုက်ခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည့် ပိုးမွှားများ၊ အညစ်အကြေးများ ဦးနှောက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်မှ ထွက်သွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် သာမန်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် နှာချေခြင်းမှာ အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နှာချေသူသည် အရှင်မြတ်ကို **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ဟုချီးမွမ်းရန်လမ်းညွှန်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတူအနီးတွင်ရှိသူကလည်း နှာချေသူကို **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى هَذَا النَّبِيِّ وَآلِهِ** (အရှင်မြတ်အသင့်ကိုသနားတော်မူပါစေ) ဤသို့နှာချေခြင်းသည် အသင့်အတွက် ကောင်းခြင်းများ ဆောင်ကြဉ်းလာပါစေဟု ဒိုအာကောင်း ချီးမြှင့်ပေးလိုက်ရမည်။ ထိုဒိုအာချီးမြှင့်သံကို ကြားလိုက်ရသောအခါ နှာချေသူက တဖန်ဒိုအာပေးသည့်ညီနောင်ကို **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى هَذَا النَّبِيِّ وَآلِهِ** (အရှင်မြတ်အသင်တို့ကို တရားလမ်းမှန်ချီးမြှင့်ပြီး အသင်တို့၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ကောင်းမွန်စွာပြု ပေးသနားတော်မူပါစေ) ဟုဆုမွန်ကောင်းတောင်းပေးလိုက်ရမည်။

နာချေစဉ် နားခေါင်းနှင့်ပါးစပ်ပေါ် လက် (သို့) အဝတ်တစ်ခုခု အုပ်ထားခြင်းမှာလည်း စွန့်သိဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အကြိမ်ကြိမ်နာချေလျှင်(သို့)ရောဂါကြောင့် နာချေခြင်းမျိုးဖြစ်လျှင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်ဒိုအာများ ရွတ်ဆိုရန် မလိုအပ်တော့ပါ။

(၂၇) ရိုကျိုးခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«مَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ».

(رواه مسلم في كتاب البر والصلة، باب استحباب العفو والتواضع)

“မည်သူမဆို အရှင်မြတ်အတွက် ခယရိုကျိုးလိုက်ပါက အရှင်မြတ်သည် ထိုသူ၏ အဆင့်အတန်းအားမြင့်မားစေတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ခယရိုကျိုးခြင်း၊ မိမိကိုယ်မိမိနှိမ့်ချခြင်းဆိုသည့် အကျင့်သီလသည် ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်နှင့် ဟဒီးဆ်တော်များတွင် လေးနက်စွာတိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခြင်းခံထားရသည့် စာရိတ္တများအနက်မှဖြစ်သည်။ လူသားဆိုသည်မှာ အရှင်ကျေးကျွန်သာဖြစ်သည်။ ကျေးကျွန်တစ်ဦး၏ ပြီးပြည့်စုံသည့်အလှတရားမှာ ထိုသူ၏လုပ်ရပ်တိုင်းတွင် ရိုကျိုးခြင်း၊ နှိမ့်ချခြင်း၊ အမိန့်နာခံခြင်းများ ထင်ဟပ်နေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုရသော် ရိုကျိုးခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်ကိုနှိမ့်ချခြင်းတို့သည် ကျေးကျွန်ပီသခြင်း၏ ပြယုဂ်ဖြစ်သည်။

လူသား၏ ကျွန်ပီသခြင်း၊ အမိန့်နာခံခြင်းသည် အရှင်မြတ်ကို အလွန်ပင်နှစ်သက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိအချစ်ဆုံးနဖီအား မိအ်ရားဂျ်ကောင်းကင်ဘုံနန်းခရီးသို့ ပင့်ခေါ်ချိန် ချီးမွမ်းသောအခါ (အကြင်အရှင်မြတ်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူ၏။ ထိုအရှင်မြတ်သည် တစ်ညညီထဲတွင် မိမိကျွန်(နဖီတမန်တော်မူဟမ္မဒ်)အား "မတ်စ်ဂျေဒေ

ဟရမ်"မှ"မတ်စ်ဂျေဒေအတ်က်စွာ" ဝတ်ကျောင်းတော်သို့ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့တော်မူ၏။) ဟုမိန့်ဆိုထားပေသည်။

ရိုကျိုးမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မာနထောင်ခြင်း၊ မောက်မာခြင်းတို့သည် အရှင်မြတ်အမုန်းဆုံးဖြစ်သည်။ မောက်မာပလွှားသူကို အရှင်မြတ် နှိမ့်ချပစ်တော်မူမည်ဟုလည်း ဟဒီးဆ်တော်များတွင် လာရှိသည်။ ထိုသို့ပြုခြင်းခံရသူသည် မိမိကိုယ်မိမိအထင်ကြီးနေလင့်ကစားလူတို့၏ အရှုတွင် သေးသိမ်ယုတ်ညံ့သူ၊ တန်ဖိုးမဲ့သူသာဖြစ်နေမည်။

အခြားဆင့်ပြန်ချက်တစ်ရပ်တွင် "မြူမှုန်ခန့်မျှပင် မာနရှိသူသည် ဂျန္နသ်သုခဘုံသို့ ဝင်ရောက်ရမည်မဟုတ်" ဟူ၍လာရှိထားသည်။

အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား ဤမျှယုတ်ညံ့ အကျည်းတန်လှသည့် ရောဂါဆိုးမှ ထိန်းသိမ်းပေးသနားတော်မူပြီး မိမိကိုယ်မိမိ နှိမ့်ချနိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ (အာမီးန်)

(၂၈) အရှက်သိက္ခာ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْحَيَاءُ شُعْبَةٌ مِنَ الْإِيمَانِ».

(رواه البخاري في كتاب الإيمان، باب أمور الإيمان).

“အရှက်တရားထားခြင်းသည် အီမာန်၏ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

လူ့အကျင့်စာရိတ္တများတွင် အရှက်တရား၏ အဆင့်အတန်းသည် အလွန်ပင်မြင့်မားသည်။ အရှက်တရားဆိုသည်မှာ လူသားအား မကောင်းသောလုပ်ရပ်များ၊ သဘာဝနှင့်ဆန့်ကျင်သည့် ကိစ္စရပ်များ၏ အနီးကပ်ခြင်းမှ ကြောက်ရွံ့စေသောဗီဇ၊ သဘာဝကိုဆိုလိုသည်။ အရှက်တရားသည် လူသားနှင့် မကောင်းသောလုပ်ရပ်များကြား ကာဆီးထားသောအကာအရံတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ထို့ အကာအဆီးကြောင့် လူသားသည် များစွာသောဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ကြဉ်သွားနိုင်သည်။

ထို့ကြောင့် အရှက်တရားနှင့် အီမာန်တွင် ခိုင်မာသောဆက်စပ်မှုများရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ နဗီတမန်တော်မြတ် (ﷺ) က ဆွဟဗာတစ်ပါးအား "အရှက်တရားမရှိတော့လျှင် အသင်ကြိုက်ရာလုပ်ပေတော့" ဟု သတိပေးခဲ့သည်။ အရှက်တရားသည် ဖန်ဆင်းခံအချင်းချင်းကြား၌သာ ထားရှိရမည်မဟုတ်။ ဖန်ဆင်းရှင်နှင့်ပတ်သက်ပြီးလျှင်လည်း ပိုမို၍ပင် အရှက်တရားထားရှိရမည်ဖြစ်သည်။

များသောအားဖြင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအား ဂရုမစိုက်သူကို လူ့ပတ်ဝန်းကျင်က အရှက်မရှိသူဟုသတ်မှတ်ကြသည်။ ဤသူသည်လည်း မုချမရှက်တတ်သူဖြစ်သည်။ သို့သော် အရှက်တရားမရှိဆုံးသောသူမှာ မိမိဖန်ဆင်းရှင်က လုပ်ရပ်တိုင်းကိုမြင်နေ၊ ကြားနေတော်မူသည်ဟူသော အသိတရားရှိပါလျှက် မကောင်းသောလုပ်ရပ်များကို ကျူးလွန်နေသူသာဖြစ်သည်။

သိရ်မေဇီကျမ်းလာ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ခုအရ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က မိမိသာဝကတော်များအား ဤသို့မိန့်ကြားခဲ့သည်။ "အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ရှက်ကြောက်ထိုက်သည့်အတိုင်း ရှက်ကြောက်ကြကုန်။ ထိုအခါ ဆွဟာဗာတို့က အလ်ဟမ်ဒုလိလ္လာဟ် ကျွန်ုပ်တို့ရှက်ကြောက်ကြပါသည်ဟု ဖြေလျှောက်ကြသည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က "အရှင်မြတ်အား ရှက်ကြောက်ခြင်းဆိုသည်မှာ သာမန်အရှက်တရားကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပေ။ အရှင်မြတ်ကို အစစ်အမှန် ရှက်ကြောက်ခြင်း ဆိုသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း သဘောပေါက်ထားရမည်။ ဦးနှောက်ထဲဝင် ရောက်လာတတ်သည့် အတွေးများ သန့်စင်လာအောင်ဂရုစိုက်ပါ။ ဝမ်းဗိုက်တွင်း ထည့်သွင်းသည့် အစားအစာများကို စနစ်တကျစိစစ်ပါ။ (ဦးနှောက်ကို မှားယွင်းသောအတွေးအခေါ်များမှ၊ ဝမ်းဗိုက်ကို ဟရာမ်အစားအစာများမှ ထိန်းသိမ်းထားခြင်းတို့ကိုဆိုလိုသည်။) တဖန် ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ကဗရ်အတွင်းကြုံဆုံရမည့် အခြေအနေများကို ယခုကတည်းက ကြိုတင်စဉ်းစားထားရမည်။

အထက်ပါကိစ္စရပ်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားသူသည် အရှင်
မြတ်အား ရှက်ကြောက်သင့်သည့်အတိုင်း ရှက်ကြောက်ထားသူသာဖြစ်
သည်။"

(၂၉) မိတ်ဆွေဖွဲ့တတ်ပါစေ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ».

(رواه الترمذي في كتاب الزهد)

“လူသားသည် မိမိချစ်မိတ်ဆွေ၏ လမ်းစဉ်ပေါ်တွင် ရပ်တည်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် လူတိုင်းသည် ကိုယ်ချစ်မိတ်ဆွေဖွဲ့မည့်သူအား ဂရုတစိုက် စိစစ်ပါ။”

ရှင်းလင်းချက်

မိမိချစ်မြတ်နိုးသူကို မိတ်ဆွေဖွဲ့တတ်ခြင်းသည် လောက၏ နိယာမတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ လူသားသည် မိမိချစ်မြတ်နိုးသည့် မိတ်ဆွေနှင့် အတူသွားအတူထိုင်ပြီး မိတ်ဆွေ၏အချစ်ကြောင့် ၎င်းလျှောက်လှမ်းသောလမ်းစဉ်ကို နှစ်သက်လာတတ်သည်။ ထိုလမ်းစဉ်အတိုင်းဘဝကုန်ဆုံးရန်လည်း ကြိုးစားလာတတ်သည်။

သူငယ်ချင်းတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၏ နေထိုင်မှုစနစ်များသည် များသောအားဖြင့်တူညီတတ်သည်။ အတွေးအခေါ်များ နီးနီးစပ်စပ်ရှိနေခြင်းသည် မိတ်ဆွေဖြစ်ခြင်း၏ အဓိကအုတ်မြစ်ဖြစ်နေရခြင်းမှာ အများအသိပင်ဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ်အတွက်ဖြစ်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုသို့မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းမျိုးတွင် အချင်းချင်းကောင်းရာညွှန်ကြား၊ မကောင်းမြစ်တားခြင်းများပါဝင်နေရမည်။

လောကီအတွက်သက်သက်ဖြစ်သော မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းမှာ တမလွန်တွင် ရန်ငြိုးအဖြစ်ပြောင်းလဲသွားမည်။ မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်က အောက်ပါအတိုင်းမိန့်ထားသည်။ (ထိုနေ့တွင် သူတော်စင်တို့မှတစ်ပါး အခြားမိတ်ဆွေရင်းချာတို့မှာ အချို့သည်အချို့၏ရန်သူများပင် ဖြစ်ကြပေမည်။)

ထိုကေယာမသ်နေ့တွင် လမ်းမှားခြင်းပေါ် တည်ဆောက်ခဲ့သည့် မိတ်ဆွေဖြစ်ခြင်း၏ ဆုံးရှုံးမှုကိုခံစားလာရမည်။ ဆုံးရှုံးရခြင်း၏ အကြောင်းခံဖြစ်သော ချစ်မိတ်ဆွေများသည် အချင်းချင်း ရွံ့မုန်းလာကြမည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် များသောအားဖြင့် တစ်ကိုယ်ရည် အကျိုးစီးပွားများ၊ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက်မိတ်ဆွေဖွဲ့နေကြသည်။ ထိုမသမာသောရည်ရွယ်ချက်များပေါ် ကျင်းပသည့် အခမ်းအနားများ၏ ဆိုးကျိုးများသည်လည်းနေ့စဉ် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်သည်။ လောကတွင်ပင် မျက်ဝါးထင်ထင် ဆိုးကျိုးများ မြင်တွေ့နေရသည်ဖြစ်ရာ တမလွန်တွင် ဆုံးရှုံးရမည်မှာ မြေကြီးလက်ခပ်မလွဲပင်။

လောကတွင် မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်းများသည် အရှင်မြတ်အတွက် သက်သက်ဖြစ်ခဲ့မည်၊ အရှင်မြတ်အတွက် အချင်းချင်း ချစ်ခဲ့မည်ဆိုပါက ဟဒီးဆ်တော်များတွင် များစွာသောအကျိုးကျေးဇူးများ လာရှိထားသည်။ မုစ္ဆန္နုအဗ်ဒွရ်ရဇ္ဇာက်ကျမ်းတွင် ဟဇရသ်အလီ (ခ)ထံမှ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ရပ်လာရှိသည်။ "မုအ်မင်န်မိတ်ဆွေနှစ်ဦးနှင့် ကာဖီရ်

မိတ်ဆွေနှစ်ဦးရှိခဲ့သည်။ မုအ်မင်န်မိတ်ဆွေနှစ်ဦးအနက် တစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် ဂျန္နသ်၏သတင်းကောင်းပေးခြင်းခံလိုက်ရသည်။ ကွယ်လွန်သူသည် လောကရှိ မိမိမိတ်ဆွေအားသတိရပြီး "အိုအရှင် လောကတွင်ရှင်လျက်ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေသည် ကျွန်ုပ်အား ကောင်းရာညွှန်ကြား မကောင်းမြစ်တားခြင်းများပြုခဲ့ပြီး သေခြင်းတရားကိုလည်းသတိရစေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်အား ချီးမြှင့်ထားသည့် စည်းစိမ်များကို ထိုသူ့ကိုလည်းချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါ။ လောကတွင်လမ်းလွဲသွားခြင်းမှ ထိန်းသိမ်းပေးပါ" ဟုဆုမွန်ကောင်းတောင်းပေးမည်။ ထိုအခါ အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ "ထိုသူပိုင်ဆိုင် ရရှိမည့် စည်းစိမ်များကို အသင့်အား ပြောပြလိုက်မည်ဆိုပါက အသင်သည် အနည်းငယ်သာငိုပြီး များများရယ်မောရမည်။" ထို့နောက် လောကရှိမိတ်ဆွေသည်လည်းကွယ်လွန်သွားသော် နှစ်ဦးလုံး၏ဝိညာဉ်များကို ဆုံတွေ့စေပြီး အချင်းချင်းချီးမွမ်းရန် အရှင်ဘက်မှ အမိန့်တော်လာရှိမည်။

ယင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တွင် ကာဖီရ်မိတ်ဆွေနှစ်ဦးအနက် တစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် မိမိ၏မကောင်းသောလုပ်ရပ်များ၏ရလဒ်ဆိုးများကို တွေ့လိုက်ရသောအခါ "အိုအရှင် ကျွန်ုပ်မိတ်ဆွေကသာ ကျွန်ုပ်အား လမ်းမှားအောင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသူ့ကိုလည်း ငရဲမီး၏ အရသာခံစားစေပါ။" ဟုလျှောက်ထားမည်။ လောကရှိမိတ်ဆွေလည်း ကွယ်လွန်သောအခါ နှစ်ဦးလုံး၏ဝိညာဉ်များကို ဆုံဆည်းစေတော်မူပြီး

အချင်းချင်း ပြစ်တင်ရှုတ်ချရန် အမိန့်တော်လာရှိမည်။ ထိုထက်ပင်မက
သေး နှစ်ဦးလုံးငရဲလားကြရမည်။ အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အား (ထိုအဖြစ်
ဆိုးမှ) ထိန်းသိမ်းပေးသနားတော်မူပါ။ (အာမီးန်)

(၃၀) ကေယာမသ်နေတွင် လင်းလက်နေမည့်ဝိဇ္ဇာအဆစ်အပိုင်းများ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«تَرْدُونَ عَلَيَّ غُرًّا، مُحَجَّلِينَ مِنْ أَثَرِ الْوُضُوءِ».

(رواه الترمذي في كتاب الزهد)

“ငါ့ကိုယ်တော့်ထံ (ကောင်ဆရ်ရေ)သောက်သုံးရန်လာသောအခါ အသင်တို့၏ နဖူးဆံစများ၊ လက်၊ ခြေထောက်များသည် ဝိဇ္ဇာရေသန့်စင် ခဲ့ခြင်းကြောင့် လင်းလက်တောက်ပနေမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

လောကတွင် ဝိဇ္ဇာပြုခြင်းကြောင့် ခြေလက်များသန့်ပြန့်သွားမည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော် ဝိဇ္ဇာပြုခြင်း၏အကျိုးစစ် အကျိုးမှန်များမှာ ဤဟဒီးဆ်တော်နှင့် အခြားဟဒီးဆ်တော်များတွင် လာရှိထားသည့်အ တိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဟဒီးဆ်တော်တစ်ရပ်တွင် "မည်သူမဆို (ဝိဇ္ဇာ၏ စည်းကမ်းများ၊ စွန့်သင်တော်များကို ဂရုစိုက်ကာ) ဝိဇ္ဇာပြု လုပ်လိုက်မည် ဆိုပါက ၎င်းကျူးလွန်မိခဲ့သည့်အကုသိုလ်များသည် ဝိဇ္ဇာရေဖြင့် ဆေးကြောပြီးသား ဖြစ်သွားကာ သန့်ပြန့်မှုရသွားမည်။ သို့သာမက ကေယာမသ်နေတွင် ဟဒီးဆ်တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းပင် ဝိဇ္ဇာပြု လုပ်သည့် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)၏ အမွေသ်သားများ၏မျက်နှာ၊ လက်၊ ခြေထောက်များသည် လင်းဝင်းတောက်ပနေမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည် ကေယာမသ်နေ၌ ကိုယ်တော့်အမွေသ်၏ ထင်ရှားလှစွာသော အမှတ်

အသားဖြစ်နေမည်။ ဝိုဇူစ်ချိန်မီသည့်အတိုင်းအတာနှင့်အညီ လင်းဝင်းတောက်ပမှုသည်လည်း ပြည့်ဝနေမည်ဖြစ်သည်။

မည်သူမဆို ဤလင်းဝင်းတောက်ပမှုကို အပြည့်အဝရယူရန် ကြိုးစားနေရမည်။ ထိုသို့လုပ်နည်းလုပ်ဟန်မှာ ဝိုဇူကိုစည်းကမ်းချက်များနှင့်တကွ အမြဲဂရုတစိုက်ဆောင်ရွက်နေရမည်။

ယနေ့စက်ယန္တရားခေတ်တွင် ဝိုဇူသည်လည်း စက်ကိရိယာတစ်ခုသဖွယ်ဖြစ်သွားရသည်။ နိယာသ်ဆန်းစစ်ရန်သတိရခြင်း၊ ဒိုအာရွတ်ဆိုခြင်း စသည်တို့သည်လည်း ကွယ်ပျောက်သွားရသည်။

ဟဒီးဆ်တော်တစ်ပုဒ်တွင် "ဝိုဇူမစမီ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ရွတ်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးမှ အကုသိုလ်များမှာ သန့်စင်သွားပေမည်။" ဟုလာရှိထားသည်။

သိရ်မေဇီကျမ်းလာ ဟဒီးဆ်တော်တစ်ပုဒ်အရ ဝိုဇူပြုလုပ်ပြီးနောက် အောက်ပါ ကလေမဟ်တော်များကို ရွတ်ဆိုလိုက်ခြင်းဖြင့် ထိုသူ့အတွက် ဂျန္နုသ်သုခဘုံ၏တံခါး (၈) ပေါက်လုံးပွင့်သွားမည်။ ထို ကလေမဟ်တော်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ،
اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ، وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က နေ့စဉ်ဝိုဇူလုပ်သူကို အောက်ပါအတိုင်း ပုံဆောင်ချက်ပေးထားသည်။ အိမ်တံခါးဝတွင် ကြည်လင်သန့်ပြန့်သော ရေချောင်းတစ်ချောင်းစီးဆင်းနေရာ နေ့စဉ်ထိုရေချောင်းမှ ငါးကြိမ်

ရေချိုးသူပေါ်တွင် အညစ်အကြေးများမကျန်ရှိသကဲ့သို့ ဝိုဏ်းရေသန့်စင် သူ၏ခန္ဓာကိုယ်တွင်လည်း အညစ်အကြေးများ ကျန်ရှိမည်မဟုတ်ပေ။

အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကို အာရုံအပြည့်ဖြင့် ဝိုဏ်းပြုလုပ်နိုင် သည့် စွမ်းအားချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။ ဝိုဏ်းဖြင့် ရုပ်ပိုင်း၊ နာမ်ပိုင်း နှစ်ခုစလုံးအား သန့်ပြန့်စင်ကြယ်မှုချီးမြှင့်တော်မူစေ။ အာမိန်

(၃၁) မိစ်ဝါးက် (တံပူစားခြင်း)၏ အကျိုးကျေးဇူး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَوْلَا أَنْ أَشَقَّ عَلَى أُمَّتِي أَوْ عَلَى النَّاسِ لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَاكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ».

(رواه البخاري في كتاب الجمعة، باب السواك يوم الجمعة).

“ငါ့ကိုယ်တော်သည် အစ္စမာသုက္ကရောက်မည်ကို မစိုးရိမ်ရပါက နမား၍ အချိန်တိုင်းတွင် မိစ်ဝါးက်သုံးရန်အမိန့်ရှိတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ရုပ်နာမ်အားသန့်ပြန့်စင်ကြယ်မှုပြုရာတွင် အသုံးပြုရန် ကိုယ်တော် (ﷺ)အသိပေးတိုက်တွန်းခဲ့သည့်အရာများတွင် မိစ်ဝါးက် သုံးခြင်းလည်း ပါဝင်သည်။ မိစ်ဝါးက်ပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ သီးသန့်ရှိနေသော် ငြားလည်း အစ္စလာမ့်ရှုထောင့်အရ သုံးသပ်ကြည့်မည်ဆိုပါက မိစ်ဝါးက် သုံးခြင်းသည် အရှင်မြတ်ကို ကြေနပ်နှစ်သက်စေသော လုပ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ်(ﷺ)က "မိစ်ဝါးက်အသုံးပြုခြင်းသည် အာခံ တွင်းကို သန့်ပြန့်စင်ကြယ်စေပြီး အရှင်မြတ်အားနှစ်သက်စေသည်" ဟု မိန့်ထားသည်။

အချို့သော လုပ်ရပ်များတွင် လောကီလောကုတ္တရာ အကျိုးများ တိမ်မြောက်နေသည်။ ယင်းတို့တွင် မိစ်ဝါးက်လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ မိစ်ဝါးက်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လောကီတွင်ချက်ချင်းလက်ငင်း ရရှိလာမည့် အကျိုးမှာ ခံတွင်းသန့်ပြန့်သွားခြင်း၊ ပါးစပ်တွင်းဒုက္ခဖြစ်စေမည့်အရာ

များထွက်သွားခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ တမလွန်တွင်ရရှိမည့် အကျိုးမှာ အရှင် မြတ်၏ကြေန်နှစ်သက်မှုရရန်အကြောင်းခံဖြစ်ခြင်းပင်။

ဟဒီးဆ်တော်များတွင် လာရှိသည်မှာကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် အိပ်ယာမှထချိန် အထူးသဖြင့် သဟဂျ်ဂျွဒ်အတွက်ထတော်မူချိန် မိစ်ဝါးက်အသုံးပြုလေ့ရှိ သည်။ ထို့အတူ အိမ်သို့ဝင်သောအခါတွင် လည်း ဦးစွာ မိစ်ဝါးက်ပြုလေ့ရှိသည်။

ဖော်ပြပါ ဟဒီးဆ်တော်များကို ထောက်ရှုပြီး သာသနာ့ပညာရှင် များက အောက်ပါအတိုင်းသုံးသပ်ထားကြသည်။ မိစ်ဝါးက်ပြုခြင်းသည် အချိန်တိုင်းတွင် အကျိုးဆေးဝါးဗီရရှိစေပြီး (၅) ခုသောအခြေအနေမျိုး တွင် မိစ်ဝါးက်ကိုအထူးတလည်အသုံးပြုရမည်။

(၁) ဝိုဇူပြုချိန်

(၂) နမားဇ်ချိန် (နမားဇ်နှင့်ဝိုဇူကြား အချိန်ကြာမြင့်သွားသောအခါ)

(၃) ကုရ်အာန် သေလာဝသ် မပြုမီအလျင်

(၄) အိပ်ယာမှနိုးထစဉ်

(၅) အာခံတွင်းနံ့ဆိုးသောအခါ၊ သွားရောင်များပြောင်းသွားသည့်အခါ မိစ်ဝါးက်ပြုခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မိစ်ဝါးက်ပြုခြင်းသည် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ၏ချစ်လှစွာသော စွန့်သံတော်တစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့ခေတ်တွင် လူအများစုသည် ဤစွန့်သံတော်၏ အလင်းဖြင့်ကင်းကွာနေကြသည်မှာ ဝမ်းနည်းစရာ ပင်။

အရှင်မြတ်ဤမျှတန်ဖိုးကြီးမားလှသည့် စွန့်သံတော်အား ကိုယ်တိုင်
အမလ်လုပ်နိုင်စွမ်းချီးမြှင့်ပေးပြီး အခြားသူများကိုလည်း ဤစွန့်သံ
တော်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်နိုင်စွမ်းချီးမြှင့်တော်မူပါစေ။

(၃၂) နမားဇ်၏ အရေးကြီးပုံ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«إِنَّ أَوَّلَ مَا يُحَاسَبُ بِهِ الْعَبْدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عَمَلِهِ صَلَاتُهُ».

(رواه الترمذي في أبواب الصلاة، وأبو داود في كتاب الصلاة)

“ကေယာမသ်နေတွင် လူသား၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအနက် နမားဇ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစွာ မေးမြန်းစစ်ကြောခြင်းခံရမည်ဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

နမားဇ်သည် လူသားတို့အပေါ် အရှင်မြတ်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးထားသည့်အကြီးဆုံးတာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သာသနာ၏ မဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ မွတ်စ်လင်မ်နှင့်ကာဖိရ်ကြား ခြားနားပေးသည့် အကြောင်းခံလည်းဖြစ်သည်။ အောင်မြင်ခြင်း၏ စည်းကမ်းတစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ်သည် နမားဇ်အား တရားလမ်းမှန်နှင့်သက္ကဝါတရားအတွက် အခြေခံစည်းတစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ထားသည်။

ထို့ကြောင့် ကေယာမသ်နေတွင် ဦးစွာနမားဇ်နှင့်ပတ်သက်ပြီးစစ်ကြောခြင်းဖြစ်သည်။ နမားဇ်သည် လွပ်လပ်သူ၊ ကျွန်၊ သူဌေး၊ ဆင်းရဲသား၊ မကျန်းမာသူ၊ ခရီးသည်နှင့် အိမ်တွင်နေထိုင်သူ စသည့်အလွှာအသီးသီးမှ လူသားများအပေါ်တွင် အချိန်တိုင်း၊ အခြေအနေတိုင်းတွင် မလုပ်မနေရ တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ်ရှိနေမည်။ အရွယ်ရောက်သည့် မည်သူ့ကိုမှ ခွင့်လွှတ်ကန့်သတ်ပေးထားခြင်းမရှိပါ။ ယုတ်စွာအဆုံး စစ်ဖြစ်နေချိန်တွင်လည်းနမားဇ်ဖတ်ရန် အရေးကြီးနေမည်သာဖြစ်သည်။ စစ်

မက်ဖြစ်ပွားချိန်ဖတ်သည့် နမားဇ်ကို صلاة الخوف (စိုးရိမ်ချိန်ဝတ်ပြုရသောနမားဇ်)ဟုပင် အမည်ပေးထားသည်။

အမှန်မှာ နမားဇ်သည် လူ့ဗီဇ၊ လူ့သဘာဝ၏ တောင်းဆိုချက်များကိုဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်ကို ချည့်နဲ့ခြင်း၊ လိုအပ်ချက်ကိုချပြခြင်း၊ အရှင်မြတ်နှင့်နှစ်ဦးတည်း တီးတိုးစွာရင်ဖွင့်ခြင်း၊ ကျေးကျွန်ပီသခြင်း၊ ခယရိုကျိုးခြင်း၊ ချိုးနှိမ်ခြင်းဆိုင်ရာစိတ်ဓါတ်ဟုလည်းခေါ်ဆိုနိုင်သည်။ နမားဇ်သည် ဖန်ဆင်းရှင်နှင့်ဖန်ဆင်းခံကြား သွယ်တန်းနေသည့် ခိုင်မာသောကြိုးတစ်ချောင်းလည်းဖြစ်သည်။

မည်သူမဆို ထိုကြိုးကို ခိုင်မာစွာ ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး မိမိလုံခြုံရေးအတွက် အာမခံချက်ရယူနိုင်သည်။ နမားဇ်သည် ဝိညာဉ်၏အာဟာရ၊ နာကျင်မှုအတွက်အမြိုက်ဆေး၊ ဒဏ်ရာအတွက်ဒဏ်ကြေဆေး၊ ရောဂါများအတွက်ပျောက်ကင်းမှုပေးနိုင်သော ဆေးဝါးတစ်လက်လည်းဖြစ်သည်။ လူသားအတွက်အကြီးဆုံးလက်နက်၊ မှီခိုအားထားရာမဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်အရှင်မြတ်က ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန်တွင် "အို - အီမာန် သက်ဝင်ယုံကြည်ထားကြသူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် နမားဇ်၊ (ဆွဗရ်)ဒုက္ခပေါ်ကြံ့ခိုင်ခြင်းများဖြင့် အရှင်မြတ်ထံမှအကူအညီတောင်းခံကြကုန်" ဟုမိန့်ဆိုထားသည်။

"ငါ့ကိုယ်တော်၏ မျက်လုံးအေးမြမှုသည် နမားဇံတွင်ရှိသည်" ဟူသော ကိုယ်တော်၏မိန့်ကြားချက်သည်လည်း အထက်ပါအာယသ်တော်ဘက်သို့ ညွှန်းဆိုနေသည်။

နမားဇံစွန့်လွှတ်သူသည် ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်တစ်ခုမှ လက်မဲ့ဖြစ်နေပြီး အရှင်မြတ်၏ကူညီစောင့်မမှုမှ ဝေးနေရသူသာဖြစ်သည်။

ဤမျှကြီးကျယ်လှသည့် တာဝန်တစ်ရပ်ကိုမေ့လျော့ပေါ့ဆနေသည့် မှတ်စံလင်မိအများစု၏ အခြေအနေမှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာပင်။

ဤပထမဆုံး ဖရစ်တာဝန်ကို မေ့လျော့ပျက်ကွက်နေသူများကို သတိပေးရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အတွက်အရေးကြီးလှသော သာသနာပေးတာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့အရပ်ဒေသတွင် နမားဇံစွန့်လွှတ်သူတစ်ဦးမှ မရှိစေရန်ကြိုးပမ်းနေရမည်ဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား ဤပထမဆုံး ဖရစ်တာဝန်ကို အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါစေ။

(၃၃) သဟဂျ်ဂျွဒ် နမားဇ်

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«أَفْضَلُ الصَّلَاةِ، بَعْدَ الْغَرِيضَةِ، صَلَاةُ اللَّيْلِ».

(رواه مسلم في كتاب الصيام، باب فضل صوم المحرم).

“ ဖရစ်နမားဇ်များနောက် အမြတ်ဆုံးနမားဇ်မှာ သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ် ပင်ဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဝိညာဉ်အင်အားဖြစ်စေမည့်အကောင်းဆုံးအကြောင်းခံ၊ နှလုံးသား ကိုနွေးထွေးမှုရရှိစေမည့် အထိရောက်ဆုံးနည်းလမ်းမှာ ညတွင်ထ၍ သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ် ဝတ်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင်လည်း ကြိမ်ဖန် များစွာ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ချက်များလာရှိထားသည်။ သဟဂျ်ဂျွဒ်ဖတ် သူများကိုချီးကျူးထားသည့် ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယသ်တော်များကို ကြည့်ခြင်းဖြင့်လည်း သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်၏တမူထူးသော ထွဋ်မြတ်မှု များကိုသိရှိနိုင်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် ခရီးတွင်ဖြစ်စေ၊ အိမ် တွင်ဖြစ်စေ သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်ကို စွဲမြဲစွာဖတ်တော်မူခဲ့သည်။ အိပ်ချင် လွန်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးမကောင်းသည့်အတွက်သော် လည်းကောင်း ညညတွင်သဟဂျ်ဂျွဒ်မဖတ်လိုက်ရပါမူ နေ့တွင် (၁၂) ရကအသ် ပြန်ဖတ်လေ့ရှိခဲ့သည်။

ဆွဟဗာသာဝကတို့ထံတွင်လည်း သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်ကို အထူးတလည် ဖတ်ရွတ်ကြသည့်ခလေ့ရှိခဲ့သည်။ သဟဂျ်ဂျွဒ်သည် ခေတ်တိုင်း၊ လူ့အလွှာတိုင်းတွင် သူတော်စင်များ၊ အရှင့်အချစ်တော်သာသနာ့ပညာရှင်များ၊ သာသနာရေးကြိုးပမ်းသူများ၊ စိတ်စေတနာဖြူစင်သူများနှင့် အရှင့်ဘက်သို့ဖိတ်ခေါ်သူများ၏အသဲစွဲအမလ်တစ်ရပ်လည်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် တစ်နေ့တာကြိုးပမ်းခဲ့ပြီးပင်ပန်းနေသည့် ခန္ဓာကို အားသစ်မာန်သစ်များ လောင်းပေးရန် လိုအပ်နေမှုအား သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ် ဖတ်ခြင်းဖြင့်ဖြည့်စွက်ကြသည်။ ဤသည်ပင် အွမ္မသ်အတွက်ရွှေစံချိန်၊ ဘဝအမောများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ချေသည်။

ယနေ့ခေတ်တွင်လည်း ဤလမ်းညွှန်ချက်များသာ လမ်းပြမီးအိမ်အဖြစ် ဦးဆောင်ရပ်တည်နေမည်ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် သာသနာ့ပညာရှင်များနှင့် အရှင်မြတ်ဘက်သို့ ဖိတ်ခေါ်သူများသည် သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်ကိုဂရုတစိုက်ဝတ်ပြုနေသင့်သည်။ သို့မှသာ မိမိ၏ဖိတ်ခေါ်မှုတွင် ထိရောက်မှု၊ မိမိစကားတွင် စူးရှမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပေမည်။ နဗီအမွေပေးခဲ့သောတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်ရာတွင် လွယ်ကူမှုလည်းရရှိလာမည်။ သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်ဖတ်သူ၏ရပ်ပိုင်းတွင် ပင် သန်းပေါင်းများစွာသော လူထုကြီး တရားလမ်းမှန်ရရှိရေးတွင် အကြောင်းခံဖြစ်မည့်သီးသန့်ဆွဲဆောင်မှုတစ်ရပ်လည်းပေါ်လွင်နေမည်။

သဟဂျ်ဂျွဒ်နမားဇ်ဝတ်ပြုရာတွင် ပြစားလိုသည့် အရိပ်အရောင်ပင် မရှိစေရန်ကြိုးစားရမည်။ လူသူကင်းမဲ့ပြီး တိတ်ဆိတ်နေသော ညဉ့်ယံ

တွင် အရှင်မြတ်နှင့်မိမိကြား မည်သည့်အရာကိုမှ ကာဆီးခွင့် မပေးသင့်ပါ။

အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အား စစ်မှန်သည့်အိမ်လားစွဖြင့် သဟဂျ်ရွှင်နမားစ် ဝတ်ပြုနိုင်စွမ်းချီးမြှင့်တော်မူပါစေ။ (အာမီးန်)

(၃၄) သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောဗလီများနှင့် အကျည်းတန်သော ဈေးများ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ مَسَاجِدُهَا، وَأَبْغَضُ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ أَسْوَاقُهَا».

(رواه مسلم في كتاب المساجد ومواضع الصلاة، باب فضل الجلوس في الصلاة).

“ လောကရှိ နေရာများအနက် အရှင်မြတ် အနှစ်သက်ဆုံးနေရာမှာ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များဖြစ်ပြီး၊ မနှစ်သက်ဆုံးသော နေရာများမှာ ဈေးများပင်ဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

မြေပထဝီရှိနေရာများတွင် အရှင်မြတ်အနှစ်သက်ဆုံးမှာ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များသာဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များသည် အရှင်မြတ်နှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်နေသောကြောင့်ပင်တည်း။ ကျမ်းတော်မြတ်ကုရ်အာန်တွင် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များသည် အရှင်မြတ်၏သီးသန့်နေရာများဖြစ်သောကြောင့် အသင်တို့သည် အရှင်မြတ်နှင့်(ယှဉ်တွဲ၍) မည်သည့်အရာကိုမျှ မတသကြလေနှင့်(ဟု အမိန့်ရှိထားပေသည်။

ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်သည်သာ အရှင်မြတ်၏ကြီးကျယ်မှုကို ထင်ရှားစွာ ပြသနိုင်သည့်ပြယုဂ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် မည်သည့်အဖန်ဆင်းခံအတွက်မျှ ပိုမိုဂုဏ်ရှိခြင်း၊ ထူးကဲခြင်းများမရှိပါ။ ဤနေရာတွင် သခင်နှင့်ကျွန်၊ ဘုရင်နှင့်တိုင်းသူပြည်သား၊ သူဌေးနှင့်သူဆင်းရဲ အားလုံးတို့ကိုတပြေးညီတွေ့မြင်ရသည်။

ဤနေရာတွင် ရိုးသားခြင်းနှင့်တည်ငြိမ်ခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်းနှင့် စိတ်သန့်ခြင်းများကွန့်မြူးနေသည်။ ဝိညာဉ်လန်းဆန်းတက်ကြွပြီး စိတ်ငြိမ်ရပ်ဝန်းလည်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် တစ်ပါတည်းသောအရှင်အား ကိုးကွယ်ခြင်း၏ ထင်ရှားသည့်အထိမ်းအမှတ်များကို ပေါ်လွင်စွာတွေ့မြင်ရပြီး အခြားသူတို့၏ ဝတ်ပြုရာနေရာများဖြင့် မတူဘဲ ကွဲပြားခြားနားနေသည်။

ဤနေရာသည် အရှင်ကရုဏာတော်များကျရောက်ပြီး မင်္ဂလာမိုးများရွာသွန်းဖွိုးသည့်နေရာပင်ဖြစ်သည်။ အကောင်းဟူသမျှ၏ ရေသောက်မြစ်လည်းဖြစ်သည်။ မွတ်စ်လင်မ်တို့အဖို့ သာသနာ့ပညာ သင်ပေးသင်ယူခြင်း၊ စာရိတ္တများပြုပြင်ခြင်း၊ ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များရယူရာ ဌာနချုပ်လည်းဖြစ်သည်။

စစ်မှန်သောအသိပညာ၊ တောက်ပသောတရားလမ်းမှန်၊ မွန်ရည်သောစာရိတ္တလမ်းညွှန်တရားများ၊ သာသနာ့ကြိုးပမ်းမှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုတို့သည်လည်း ဤဌာနချုပ်မှပင်မွေးဖွားလာခဲ့သည်မဟုတ်ပါလော။

ယနေ့ခေတ်တွင်လည်း မွတ်စ်လင်မ်တိုင်းသည် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များနှင့် ခိုင်မာစွာအဆက်အသွယ်ထားနေရမည်။ ကျွန်ုပ်တို့အစ္စလာမ့်ရပ်ဝန်းအတွက် အခရာကျသည့် ဌာနချုပ်အဖြစ် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များကို ပြန်လည်ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။

ဤဟဒီးဆ်တော်၏ဒုတိယအပိုင်းတွင် ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်များသည် အရှင်မြတ်ထံတွင်အနှစ်သက်ဆုံးဖြစ်ခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်

အနေနှင့် ဈေးများသည် အရှင်မြတ်မနှစ်သက်ဆုံးသော နေရာများသာ ဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ဈေးတွင် အရှက်မဲ့သည့်အမှုကိစ္စများ၊ မလိုအပ်သည့်ဆင်မြန်းချယ်သမှုများကို အမြောက်အမြားတွေ့ရတတ်သည်။ ထိုနေရာများတွင် ရှိုင်သွာန်အတွက် လှည့်ဖြားရန် အကောင်းဆုံး အခွင့်အလမ်းများရရှိသည်။ ထို့ကြောင့်ဈေးများကို ရှိုင်သွာန်မိစ္ဆာ အပေါင်း၏ဌာနချုပ်ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

အထူးသဖြင့်လက်ရှိကာလရှိ ဈေးများတွင် မကောင်းမှုဟူသမျှ လိုလိုပင် တွေ့မြင်နေရသည်မဟုတ်ပါလော။

ဤဟဒီးဆ်တော်၏မီးမောင်းထိုးပြချက်အရမွတ်စ်လင်မ်တိုင်းသည် မိမိကိုယ်ကိုဘဝ၏ကိစ္စအဝဝအတွက် ဌာနချုပ်ဖြစ်သော ဗလီဝတ် ကျောင်းတော်ဖြင့် အဆက်အသွယ်ခိုင်မာစွာထားရှိရမည်။ သို့မှသာ ကေယာမသ်နေ့တွင်အရှင့်အရ်ရှ်ပလ္လင်အရိပ်အောက်တွင် စံမြန်းကြရမည့် (၇)ဦးစာရင်းတွင် ပါဝင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အလားတူဗလီနှင့် အဆက်အသွယ် ထားရှိသူတစ်ဦးအဖို့ ဈေးများတွင် အချိန်ပြည့်သွားလာနေခြင်း၊ စိတ်စွဲလမ်းနေခြင်းသည်လည်း မသင့်တော်ပါ။ လိုအပ်ချက်ကြောင့် လိုအပ်သလောက်သာ သွားခြင်းကိုမူ ရှရီအသ်က ခွင့်ပြုထားပေသည်။

(၃၅) ဂျမာအသ်ဖြင့် ဝတ်ပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَعْدِلُ خَمْسًا وَعِشْرِينَ دَرَجَةً مِنْ صَلَاةِ الْفَذِّ».

(رواه مسلم في كتاب الأذان، ومسلم في كتاب المساجد، باب فضل صلاة الجماعة).

“ဂျမာအသ်နှင့်ဝတ်ပြုသောနမားဇ်သည် တစ်ဦးတည်းဝတ်ပြုသော
နမားဇ်ထက် (၂၅) ဆသာမြတ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဖရန်နမားဇ်များကို ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုရန် အမိန့်တော်လာရှိ
ထားသည်။ နမားဇ်ကို ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုခြင်းသည် အစွလာမ့်
အနှစ်သာရတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤအတွက်ကြောင့် ကိုယ်တော်သခင်
(ﷺ)နှင့် ဆွဟာဗာအပေါင်းတို့သည် ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုခြင်းကို
နမားဇ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ကာ ဂရုစိုက်လေ့ရှိကြ
သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)သည် ကွယ်လွန်ရာပါရောဂါဖြစ်နေချိန်
တွင်လည်း ဂျမာအသ်ကိုမစွန့်လွှတ်ခဲ့ပါ။ ဆွဟာဗာတို့၏ဂျမာအသ်ဖြင့်
ဝတ်ပြုခြင်းကို ဟဇရသ်အိမ်နေမတ်စ်အူးဒ်သခင်၏ အောက်ပါဟဒီးဆ်
တော်ဖြင့်ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ "နှစ်ယောက်တွဲ၍ လမ်းလျှောက်နိုင်သူများ
ကိုလည်းတွဲ၍ ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုရန်ခေါ်ဆောင်လာလေ့ရှိသည်။"

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ)သည် ဂျမာအသ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းပေါ် ပြင်း
ထန်စွာ မိန့်ကြားလေ့ရှိသည်။ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ရပ်တွင် "ငါ့ကိုယ်တော်
သည် တစ်ဦးတစ်ယောက်အား နမားဇ်ရှေ့ဆောင်ပြုရန် လွှဲအပ်ခဲ့ပြီး

အခြားတစ်ဦးကို ထင်းများစုပေးရန်အမိန့်ရှိတော်မူမည်။ ထို့နောက် ဂျမာအသ်ဖြင့် ဝတ်မပြုသူများအိမ်သို့သွားပြီး မီးရှို့ပစ်ရန် ဆန္ဒထားတော်မူသည်။”

မြင့်မြတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်သည် ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုခြင်းတွင်အနှစ်သာရများ၊ အကျိုးတရား အမြောက်အမြား ထည့်ပေးထားသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးတရားများ၊ အရှင်ကရုဏာမိုးများရွာသွန်းဖြိုးခြင်း၊ အရှင့်ခပ်ဝပ်မှုပြုရာတွင် လွယ်ကူလာခြင်း၊ခပ်ဝပ်မှုပြုရာတွင်သူ့ထက်ငါသာရန် ပြိုင်ဆိုင်လိုစိတ်များပေါက်ဖွားလာသည်။ ထို့အတူနမားဇ်၏ အမိန့်ပညတ်ချက်များ၊ စည်းကမ်းများကိုလည်း သင်ယူလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ဂျမာအသ်ဖြင့်ဝတ်ပြုသူများသာရရှိမည့် အခြားသော အကျိုးကျေးဇူးများလည်း ရှိပါသေးသည်။

(၃၆) ပထမလိုင်းတွင် နမားဇ်ဝတ်ပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူး

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أَوَّلُهَا».

(رواه مسلم في كتاب الصلاة، باب تسوية الصفوف).

“အမျိုးသားတို့၏ နမားဇ်လိုင်းများအနက် အမြတ်ဆုံးမှာပထမဆုံး
လိုင်းဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဟဒီးဆ်တော်များအရ ပထမဆုံးလိုင်းရှိ နမားဇ်များသည် အရှင့်ရဟ်
မသ်၊ ကောင်းကင်တမန်တို့၏ဒိုအာများနှင့် အထိုက်သက်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်
များသာဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ဒုတိယလိုင်းမှ နမားဇ်များသည်လည်း
အထက်ပါဒိုအာများ၊ ရဟ်မသ်များတွင် ပါဝင်နေသော်လည်း ဒုတိယ
အဆင့်တွင်သာရှိပေသည်။ အရှင့်ကရုဏာကို လိုလားတက်မက်သူ
သည် တတ်စွမ်းနိုင်သရွေ့ ပထမလိုင်းတွင်သာ နမားဇ်ဖတ်ရန်ကြိုးစား
နေရမည်။ ထိုအခွင့်ထူးကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန် ဗလီသို့စောလျင်စွာ သွားနိုင်
မှဖြစ်မည်။ ဗိုခါရီနှင့်မွတ်စ်လင်မ်ကျမ်းလာ ဆင့်ပြန်ချက်တစ်ခုတွင်
ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) အမိန့်ရှိတော်မူသည်။ “ပထမလိုင်းတွင် နမားဇ်
ဝတ်ပြုခြင်းကြောင့် ရရှိမည့် အကျိုးကျေးဇူးကို လူတို့သိရှိကြပါမူ အလှ
အယက်ထိုအကျိုးကို ရယူလိုကြမည်ဖြစ်သောကြောင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ပေး
ရလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။”

ဤဆဝါးဗ်ကို ရယူလိုစိတ်ဖြင့် အခြားသူများကို ဒုက္ခပေးခြင်းမပြုအပ်ပေ။ ပထမလိုင်းတွင် နမားဇံဝတ်ပြုခြင်းမှာ အကျိုးရရှိစေမည့် ကောင်းသောအလုပ်တစ်ခုသာဖြစ်သည်။ အခြားသူများကိုဒုက္ခပေးခြင်းမှာမူဟရာမ်(မပြုပိုင်သော)လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ကောင်းသောအလုပ်တစ်ခုကို ရယူရန်ဟရာမ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းမှာ မှားယွင်းသော ဟရာမ်နည်းလမ်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်စောလျင်စွာ ဗလီသို့ရောက်ရန် ဂရုစိုက်ရမည်။ အဇာန်သံကြားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မုအ်ဇင်န်ကို အဖြေပေးရင်း ဗလီဘက်သို့ ဦးတည်လာရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ပထမလိုင်းတွင် နမားဇံဝတ်ပြုနိုင်မည်။

အာအေရှာ သခင်မက အဇာန်သံကြားချိန် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ၏အခြေအနေကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထားပေသည်။ ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ) သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်ကိစ္စတစ်ခုခုတွင်မွေ့လျော်နေစဉ်အဇာန်သံကြားလိုက်ပါက ထိုအလုပ်နှင့်လုံးဝမဆိုင်တော့ဘိအလား ဥပေက္ခာပြုကာချက်ချင်း မတ်တပ်ရပ်ပြီး ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်သို့ ကြွမြန်းသွားတော်မူလေ့ရှိသည်။

အရှင်မြတ်ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးအား ပထမလိုင်းတွင် နမားဇံဝတ်ပြုနိုင်ရန် ပထမအချိန်တွင် ဗလီသို့ရောက်နိုင်စွမ်း ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူပါ။ အာမီးနံ။

(၃၇) ဒိုအာ၏ အရေးကြီးပုံ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«لَيْسَ شَيْءٌ أَكْرَمَ عَلَى اللَّهِ مِنَ الدُّعَاءِ».

(رواه الترمذي: باب ما جاء في فضل الدعاء).

“အရှင်မြတ်ထံတွင် ဒိုအာပြုခြင်းထက် သာပိုမြင့်မြတ်သည့်ကိစ္စ မရှိပေ။”

ရှင်းလင်းချက်

အရှင်မြတ်ထံတွင် ကျေးကျွန်၏ကျွန်ပီသခြင်းသည် နှစ်သက်ဖွယ် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ကျွန်ပီသရေးတွင် လူသားသည်မိမိမတတ်စွမ်းကြောင်း၊ အရှင်မြတ်ကိုအမြဲလိုအပ်နေကြောင်း ခံစားမိနေသရွေ့အရှင်မြတ်ကလည်း ထိုကျေးကျွန်ကို ချစ်နေမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ ဒိုအာပြုခြင်းသည်လည်း မိမိလိုအပ်ချက်များ၊ မတတ်စွမ်းနိုင်ခြင်းများကို အလုံးစုံ စိုးပိုင်တော်မူသောအရှင်မြတ်ထံတွင် ဖွင့်ဟတောင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဒိုအာပြုခြင်းသည် ကျေးကျွန်ပီသမှုကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် အသက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ဘဝသခင် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) က “الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ” (“ဒိုအာပြုခြင်းသည် ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်း၏ အမြူတေဖြစ်သည်” ဟု မိန့်ကြားထားတော်မူသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် အရေးကြီးသော အခါတိုင်းတွင် ဒိုအာကို ဂရုတစိုက် တောင်းခံလေ့ရှိသည်။ ဤသည် ပြည့်စုံကုံလုံသော နဖီ

ဖြစ်ခြင်းနှင့်အတူ ကျေးကျွန်ပီသကြောင်းကို ကိုယ်တောင့်ဘက်မှ ထုတ်ဖော်ခြင်း တစ်မျိုးလည်းဖြစ်သည်။

အခြေအနေအရပ်ရပ်တွင် တောင်းခံရမည့် ဒိုအာအမျိုးမျိုးမှာ ကိုယ်တော်သခင်ထံမှ ဆင့်ပြန်ချက်များလာရှိထားသည်။ ထိုဒိုအာများကို တောင်းဆိုခြင်း၊ မိမိတို့လက်တွေ့ဘဝတွင် ဆင်မြန်းခြင်းမှာ မင်္ဂလာရှိလှသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ဒိုအာတောင်းဆိုသူ၏ ကျိုးနွံမှုနှင့်အညီ အရှင်မြတ်ကလည်းထိုသူ့ ဒိုအာကို လက်ခံပေးသနားတော်မူသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ဒိုအာပြုသူသည် ဘယ်သောအခါမှ လက်မဲ့မဖြစ်ပါ။ တောင်းသည့်အရာ ချက်ချင်းရသွားသည်မျိုးလည်းရှိသည်။ သို့မဟုတ်ဒိုအာပြုခြင်း၏အစားတွင် ဘေးဘလာတစ်ခု ဝေးကွာသွားသည်လည်းရှိတတ်သည်။ လောကတွင် မရရှိလျှင်လည်း ထိုဒိုအာ၏ အစားကို အာခေရသ်တွင်ရရှိမည်မှာ မြေကြီးလက်ခက်မလွဲပင်။ ကေယာမသ်နေ့တွင် ဒိုအာတောင်းခြင်းပေါ် အရှင်မြတ်ချီးမြှင့်မည့် အစားကိုကြည့်ပြီး လူသားက “ငါ့ဒိုအာတစ်ခုမှ လောကတွင်လက်ခံခြင်းမခံရလျှင် ကောင်းလေစွ” ဟုပင် တမ်းတမိလိမ့်မည်။

ဒိုအာအမြန်ဆုံးလက်ခံစေမည့် စည်းကမ်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ ဦးစွာ အရှင်မြတ်ကို ချီးမွမ်းထောပနာပြုရမည်။ ထို့နောက် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ပေါ် ဒရူးဒ်မေတ္တာပို့သရမည်။ ထို့နောက်

မိမိအတွက်၊ မိမိနှင့်ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူများအတွက်၊ မွတ်စ်လင်မ်ထုတစ်ရပ်လုံးအတွက်လည်း ထည့်သွင်းတောင်းခံပေးရမည်။

ဟဒီးဆ်တော်တစ်ရပ်တွင် “နောက်ကွယ်မှအခြားသူများအတွက် တောင်းခံပေးသော ဒိုအာများသည် မြန်မြန်လက်ခံခြင်းခံရသည်” ဟု လာရီထားသည်။ ဒိုအာပြုစဉ် လက်မြှောက်ခြင်းမှာ သာပိုကောင်းမွန်သည်။ လက်မြှောက်လိုက်ခြင်းသည် မိမိ၏လိုအပ်ချက်ကို ဖော်ပြခြင်း၏လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဒိုအာတောင်းပြီးသောအခါ လက်နှစ်ဖက်ဖြင့်မျက်နှာကို ပွတ်သပ်လိုက်ရမည်။ ပြီးပြည့်စုံသောဒိုအာများကို တောင်းခံနိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်။ ယုံကြည်မှုအပြည့်ဖြင့် ဒိုအာတောင်းခံရမည်။ အခက်အခက်ကြုံဆုံနေစဉ်တွင်လည်း အထူးဒိုအာတောင်းခံရမည်။ ချောင်လည်သောအခြေအနေတွင်လည်း ဒိုအာတောင်းခံနေရမည်။

ဒိုအာတောင်းခံရန် မေ့လျော့နေခြင်းသည် လက်လွတ်ဆုံးရှုံးမှုကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဒိုအာကို တစ်ဦးချင်းစီလည်း တောင်းခံနိုင်သည်။ လူစုလူဝေးဖြင့်လည်း တောင်းခံနိုင်သည်။ တိုးတီးစွာလည်း တောင်းခံနိုင်သည်။ ကျယ်လောင်စွာဖြင့်လည်းတောင်းခံနိုင်သည်။ သို့သော် တစ်ဦးတည်း တိုးတီးစွာ ဒိုအာတောင်းရန်ကြိုးစားနေရမည်။ ထိုအခြေအနေတွင် ပိုမိုအာရုံစိုက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ပြစားလိုစိတ်လည်း ကင်းဝေးမည်ဖြစ်သည်။

ဒိုအာလက်ခံသည့် အထူးအချိန်များကိုလည်း ဂရုစိုက်နေရမည်။ အထူးသဖြင့် သောကြာနေ့၊ သဟဂျ်ဂျွဒ်အချိန်၊ အစွရ်နမားဇ်ပြီးမဂ်ရိပ် ဝင်ခါနီးအချိန်တို့သည် ဒိုအာလက်ခံစေသည့် အထူးအချိန်များဖြစ် သည်။

ခရီးတွင်တောင်းသည့်ဒိုအာသည်လည်း အထူးလက်ခံခြင်းခံရမည် ဖြစ်ကြောင်းဟဒီးဆ်တော်များတွင်လာရှိသည်။ အခြားသူများထံမှလည်း ဒိုအာပြုပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံနေရမည့်အကြောင်း ဟဒီးဆ်တော်များ တွင် အတိအလင်းလာရှိထားသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) တောင်းဆိုလေ့ရှိသော ပြည့်စုံလှသည့် ဒိုအာ များကို မရရှိပါက နှုတ်တိုက်ကျက်မှတ်ထားရမည်။ ဤအကျိုးကျေးဇူး များကို ပြည့်စုံကုံလုံလှသည့် ဟဒီးဆ်တော်လာ ဒိုအာတစ်ခုဖြင့် အဆုံး သတ်လိုသည်။

ဟဇရသ်အဗူအုမာမဟ်ထံမှ ဆင့်ပြန်ချက်လာရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သည် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ထံအခစားဝင် လျှောက်ထားခဲ့သည်။ ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ)သည် များစွာသော ဒိုအာများတောင်းဆိုခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုဒိုအာများအနက် အများစုကို ကျွန်ုပ်တို့ မကျက်မှတ် နိုင်ခဲ့ပါ။ ထိုအခါ ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ)က ငါကိုယ်တော် အသင်တို့ အား ဒိုအာပေါင်းချုပ်တစ်ခု သင်ပေးရမည်လောဟုမိန့်တော်မူပြီး အောက်ပါဒိုအာကို သင်ကြားပေးတော်မူခဲ့သည်။

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَأَنْتَ
الْمُسْتَعَانُ، وَعَلَيْكَ الْبَلَاءُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

“အိုအရှင်မြတ် ကျွန်တော်မျိုးသည် အရှင်မြတ်ထံမှ အရှင့်ချစ်နမိ
တောင်းခံခဲ့သည်များအနက် အကောင်းဆုံးကို တောင်းခံအပ်ပါသည်။
အရှင့်ချစ်နမိခိုလှုံခွင့်တောင်းခံခဲ့သည့်အရာများအနက် အဆိုးဆုံးသော
အရာများမှ အရှင့်ထံခိုလှုံခွင့်တောင်းခံပါသည်။ အရှင်မြတ်ထံမှသာ
အကူအညီတောင်းခံခြင်းပြုပါသည်။ အရှင်မြတ်ပေါ်သာ အပြည့်အဝ
ယုံပုံအားကိုးပါသည်။ စွမ်းအားဟူဟူသရွေ့တို့သည် အရှင်မြတ်ထံတွင်
သာ ရှိတော်မူပါသည်။”

(၃၈) ရိုဇာဥပုသ်စောင့်ထိန်းခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الصَّيَامُ جُنَّةٌ».

(رواه البخاري في كتاب الصوم: باب هل يقول: إني صائم، ومسلم في كتاب الصيام:

باب فضل الصيام).

“ရိုဇာဥပုသ်စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ဒိုင်းသဖွယ်ဖြစ်သည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ရိုဇာစောင့်ထိန်းခြင်းသည် အစ္စလာမ့်မဏ္ဍိုင်များအနက် တစ်ခုဖြစ်သည်။ အသိဉာဏ်ရှိပြီး အရွယ်ရောက်သည့် မွတ်စ်လင်မ်တိုင်းအပေါ် ရိုဇာထားရန် ဖရ်ဇ်မလုပ်မနေရတာဝန်အဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဤသို့ မလုပ်မနေရတာဝန်အဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမှာ လူ့စိတ်သည် စိတ်လိုရမ္မက်များနှင့်မကောင်းသောအကျင့်ဆိုးများ၏ ထောင်ချောက်မှလွတ်မြောက်ရန်ဖြစ်သည်။ လူသား၏ ရာဂရမ္မက်အင်အားစုများတွင် မျှတမှုဖြစ်လာစေရန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြင့် နှစ်ဘဝ၏ နဖူးစာကံကောင်းခြင်းများကို ရရှိနိုင်ရန် မိမိနှလုံးသားအား သန့်ပြန့်စွာထားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစာငတ်၊ ရေငတ်ခံလိုက်ခြင်းကြောင့်စိတ်အလိုရမ္မက်၏တွန်းအားများလျော့ကျလာမည်။ စိတ်ရိုင်း၏လှုံ့ဆော်အားလျော့နည်းလာမည်။ ဆင်းရဲသားတို့၏ ဆာလောင်မွတ်သိပ်ခြင်းကိုလည်းစာနာထောက်ထားသနားတတ်လာမည်။ ရိုဇာထားခြင်းသည် ခန္ဓာတွင်းရှိုင်သွာန်မိစ္ဆာ၏ဝင်ရောက်ရာ လမ်းများကို ပိတ်ဆို့ပေးသည်။ လူ့ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်

အပိုင်းများကို လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ဘဝလုံးတွင် ဆုံးရှုံးစေမည့် ကိစ္စရပ်များမှ ရှောင်ကြဉ်စေသည်။ ဤရှုထောင့်အရရှိဇာထားခြင်းသည် သက္ကဝါရှင်တို့၏အားထားရာ၊ သာသနာ့အတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်လိုသူများအတွက်ခိုင်း၊ သူတော်စင်များအတွက် ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင်လည်း ထိုအရာဘက်သို့ အရှင်မြတ်က အောက်ပါအတိုင်း ညွှန်းဆိုထားပေသည်။

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“အို-အီမာန်ရှင်အပေါင်းတို့၊ အသင်တို့အလျှင်ကပွင့်ပေါ်ခဲ့ကြသည့် အမွှသများအတွက်ရှိဇာကို ပြဋ္ဌာန်းပေးထားသကဲ့သို့ အသင်တို့အပေါ် ဝယ် ရှိဇာစောင့်ထိန်းခြင်းကိုဖရစ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်ပြီ။ အသင်တို့ သက္ကဝါရှင်များ ဖြစ်ကြပါစေသား။”

လူသားသည် မင်္ဂလာအပေါင်းခညောင်းသည့် လမြတ်ရမ်ဇန်တွင် အရှင်မြတ် အမိန့်တော်ကိုနာခံလျက် စားပိုင်၊ သောက်ပိုင်သောအရာများအနီးသို့ပင် မသွားရာ အခြားလများတွင် အရှင်မြတ်က ဟရမ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော အရာများအနီးကို အဘယ်သို့ ချဉ်းကပ်နိုင်မည်နည်း။ လမြတ်ရမ်ဇန်၏ ရှိဇာများ စောင့်ထိန်းလိုက်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်ခြင်း၏ လေ့ကျင့်ခန်းလည်း ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်သွားသည်။ ထိုလေ့ကျင့်ခန်းသည် ရှိဇာထားသူ၏ လက်တွေ့ဘဝတွင် ခိုင်း

သဖွယ် မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ပေးနေမည်ဖြစ်ရာ ထိုဒိုင်းဖြင့် ရှိုင်သွာန်မိစ္ဆာကောင်၏ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်မှုများ၊ စိတ်ရိုင်း၏ ပရိယာယ် အသွယ်သွယ်ကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(၃၉) အရှင်လမ်းတော်တွင် သုံးစွဲခြင်း၏ အရေးပါပုံ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: أَنْفَقَ يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفَقْ عَلَيْكَ».

(رواه البخاري في كتاب النفقات، باب فضل النفقة).

“အိုလူသား (အရှင်လမ်းတော်)သုံးစွဲပါ။ ငါအရှင် အသင့်ပေါ် သုံးစွဲပေးတော်မူမည်။”

ရှင်းလင်းချက်

ဤဟဒီးဆ်တော်တွင် မွတ်စ်လင်မ်များကို အရှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားသည့် ဥစ္စာထဲမှ အလ္လာဟ်လမ်းတွင် သုံးစွဲကြရန် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းနှိုးဆော်ထားပေသည်။ ဤသို့လှူဒါန်းလိုက်ခြင်းပေါ်အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ ပေးကမ်းချီးမြှင့်ခြင်း၏ မိုးများထပ်မံ ရွာသွန်းဖြိုးစေမည်ဖြစ်သည်။ ဟဒီးဆ်တော်တစ်ရပ်တွင်လာရှိသည်မှာ “အရှင်မြတ်သည် ကောင်းကင်တမန်တော်တစ်ပါးကို အောက်ပါအတိုင်း ဒိုအာပြုနေရန် ခန့်အပ်ထားတော်မူသည်။ “အိုအရှင်မြတ် - ပေးကမ်းသူများကို သာပိုကောင်းမွန်သည့်အစားများပေးသနားတော်မူပါ။ မပေးကမ်းသူများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း များကိုပျက်စီးစေတော်မူပါ။”

ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ထာဝရသက်တမ်းတွင် ဆွဒကဟ်၏ အကျိုးဆက်များကို ဆထက်ထမ်းပိုးတိုးကာ မြင်တွေ့ရပေမည်။ ဟဒီးဆ်တော်တစ်ပုဒ်တွင် ဟရှရ်ကမ္ဘာလူသားထုတစ်ရပ်လုံး စုရုံးမည့်နေ့၌ ပေးကမ်းသူသည် မိမိပေးကမ်းခြင်း၏ အရိပ်အာဝါသအောက်တွင်ရှိနေမည်။

ပေးကမ်း စွန့်ကျဲခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ဖော်ပြနေသည့် အခြား ဟဒီးဆ်တော် အမြောက်အမြားလည်း ရှိသေးသည်။

ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် မိမိလိုအပ်ချက်ထက် ပိုလျှံနေသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အချိန်အနည်းငယ်မျှ ထိန်ချန်ထားခြင်းကို မနှစ်မြို့ပေ။ အလ္လာမဟ်အိဗ်နေ့ကိုင်ယစ်မ်သခင်က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။ “ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) သည် မိမိ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ဆွဒကဟ်၊ ဒါနကြေးအဖြစ် ပေးလှူတော်မူလေ့ရှိသည်။

တစ်ဦးတစ်ယောက်က ကိုယ်တော့်ထံရှိနေသော အရာတစ်ခုကို လာရောက်တောင်းခံပါက လျော့နည်းသွားမည်ကို ဂရုမပြုဘဲ ပေးကမ်းလိုက်လေ့ရှိသည်။ ကိုယ်တော်သည် နည်းသွားခြင်း၊ ကြပ်တည်းခြင်း စသည်တို့ကို မစိုးရိမ်ဘဲ ပေးကမ်းလိုက်လေ့ရှိသည်။ ဆွဒကဟ်ပေးခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်းတို့သည် ကိုယ်တော်မြတ် (ﷺ) ၏ အနှစ်သက်ဆုံး လုပ်ရပ်များဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်သခင်သည် ပေးကမ်းချိန် ယူသူထက်ပင် ပိုမိုပျော်ရွှင်ဝမ်းမြောက်တော်မူသည်။ ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ) သည် ရက်ရောမှုတွင် ပြိုင်စံရှားဖြစ်သည်။ ကိုယ်တော်သခင်၏ ရွှေလက်တော်သည် ပေးကမ်းခြင်း၏ လေညှင်းတစ်စင်းဖြစ်သည်။ လိုအပ်ချက်ရှိသူက တောင်းဆိုလာလျှင် ကိုယ်တော်သည် မိမိလိုအပ်ချက်ထက် ထိုသူ့လိုအပ်ချက်ကို ဦးစားပေးလေ့ရှိသည်။ ကိုယ်တော်သခင် (ﷺ) ၏ ပေးကမ်းပုံသည်လည်း အမျိုးမျိုးရှိသည်။ တစ်ခါတရံလက်ဆောင်

အဖြစ်၊ တစ်ခါတရံ ဆွဒကဟ် အဖြစ်၊ တစ်ခါတရံအခြားခေါင်းစဉ်တစ်ခု ဖြင့်ပေးကမ်းချီးမြှင့်လေ့ရှိသည်။

တစ်ခါတရံ အခြားသူတစ်ဦးထံမှ ပစ္စည်းတစ်ခုခုဝယ်ယူပြီး ထိုသူ့ ထံမှဝယ်ယူသည့်ပစ္စည်းနှင့် ယင်း၏တန်ဖိုးနှစ်ခုစလုံးကို ပြန်လည် ချီးမြှင့်ပေးလေ့ရှိသည်။ အချို့အခြေအနေများတွင် ပေါက်ဈေး၊ ဆိုဈေး ထက်ပင် သာပိုပေးလေ့ရှိသည်။

အခြားသူများပေးကမ်းလာသည့် လက်ဆောင်များကိုလက်ခံလေ့ရှိပြီး လက်ဆောင်ပေးသူကို အဆမတန်ပြန်လည် ချီးမြှင့်လေ့လည်းရှိသည်။

အချုပ်ဆိုရသော် ကိုယ်တော်သခင်သည် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၊ ကောင်းမှုကောင်းရာပြုကျင့်ခြင်းတို့၏ ဆန်းကျယ်လှသော နည်းလမ်းများကို ဖန်တီးပြသတော်မူခဲ့သည်။”

လှူဒါန်းခြင်း၏ အခြားတစ်မျိုးမှာ ဇကားသ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဇကားသ်သည်နိဆွားဗ်ရှင်၊ အသိဉာဏ်ရှင်၊ အရွယ်ရောက်သည့် မွတ်စ်လင်မ်တိုင်းပေါ် ဖရဲဇ်တာဝန်ဖြစ်သည်။ ဇကားသ်ပေးဆောင်ခြင်းသည် အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ အရေးကြီးလှသော မဏ္ဍိုင်များအနက် ဒုတိယအရေးပါလှသော မဏ္ဍိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ ဤမျှအရေးပါလှသော ဖရဲဇ်တာဝန်ကို မွတ်စ်လင်မ်အများစုသည် ဥပက္ခေရင်ခွင်တွင် ထည့်ထားကြသည်။

လှူဒါန်းခြင်း၏ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ ဇကူးသံအပြင် အခြား ဆွဒကဟ်ဒါနကြေးဖြစ်သည်။ အခြားသူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ရှေ့တန်းတင် ဖြည့်ဆည်းပေးပြီး မိမိလိုအပ်ချက်များကို ဒုတိယနေရာ တွင်သာ ထားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ရပ်သည် အရှင်မြတ်ကို အထူးနှစ်သက်စေသော လုပ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ရပ်ကိုလည်း မွတ်စ်လင်မ်များ မေ့လျော့ထားသည်မှာ ဝမ်းနည်ဖွယ်ရာပင်။

အရှင်မြတ်ဆွဒကဟ်ပေးခြင်း၏အရေးပါမှုကို ကျွန်ုပ်တို့နှလုံးသား ထဲတွင်ထည့်သွင်းပေးသနားတော်မူပါစေ။ အထူးသဖြင့်ဇကူးသံတွင် ပေါ့ဆနေသူများကို ဇကူးသံပေးကမ်းလာသူများအဖြစ် ပြုလုပ်ပေး သနားတော်မူပါ။ အာမီးနီ

(၄၀) ဟဂျ်ပြုခြင်း

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:
«الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ».

(رواه البخاري في كتاب العمرة، ومسلم في كتاب الحج، باب فضل الحج والعمرة).

“အရှင်မြတ်လက်ခံသောဟဂျ်ပြုခြင်းအတွက် ဂျန္နသ်မှအပ အခြား
အစားမရှိချေ။”

ရှင်းလင်းချက်

အစ္စလာမ့်မဏ္ဍိုင်ကြီး (၄)ခုအနက် နောက်ဆုံး အရေးပါလှသော
မဏ္ဍိုင်မှာ ဟဂျ်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ဟဂျ်နှင့်ဟဂျ်၏ကျင့်စဉ်များသည်
အမိန့်နာခံခြင်းသက်သက်၊ စောဒကမဲ့ အရှင့်အမိန့်များကိုလိုက်နာခြင်း၊
တောင်းဆိုချက်တိုင်း၏ ရှေ့မောက်တွင် ဦးညွှတ်ခြင်း၏ပြယုဂ်ဖြစ်
သည်။ ဟာဂျီကိုတစ်ခါတရံ မဏ္ဍပ်တွင်၊ တစ်ခါတရံမိနာတွင်၊ တစ်ခါ
တရံ အရဖားသ်တွင်၊ တစ်ခါတရံ မုဇ်ဒလေ့ဖဟ်တွင် နားခိုလျက်၊
တစ်ခါတရံ ခရီးတွင်၊ တစ်ခါတရံ ရွက်ဖျဉ်တဲဆောက်လုပ်လျက်၊
တစ်ခါတရံ ရွက်ဖျဉ်တဲ သိမ်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ဤအခြေ
အနေများအားလုံးသည် အရှင့်အမိန့်နာခံခြင်းတစ်ခုတည်းပေါ်တွင်
အခြေခံနေသည်။ ဟာဂျီ၏ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ဆန္ဒ၊ ရွေးချယ်ပိုင်
ခွင့်ဟူ၍မရှိပါ။

မိနာတွင်သက်ပြင်းပင်မချရသေး အရဖားသ်သွားရန်အမိန့်ရောက်
လာသည်။ (မိနာမှ) အရဖားသ်သွားရာလမ်းတွင်ရှိသော မုဇ်ဒလေ့ဖဟ်

တွင်နားနေခွင့်မရှိဘဲ အရဟန်းသံသို့ တိုက်ရိုက်သွားရသည်။ အရဟန်းသံ တွင်တနေ့တာလုံး ဒို့အာ၊ အေဗာဒသံပြုခြင်းတွင်မွေ့လျော်နေရသည်။ ညအရဟန်းသံတွင်အနားယူရန်ဆန္ဒရှိသော်လည်း မိမိဖြတ်ကျော်ခဲ့သော မုဇ်ဒလေ့ဖာသို့ပြန်သွားရန် အမိန့်တော်လာရှိသည်။

တစ်သက်လုံးနမားဇ်ကို အချိန်နှင့်ဝတ်ပြုသူဖြစ်လင့်ကစား မဂ်ရိဗ် နမားဇ်ကိုယင်း၏အချိန်တွင် ဝတ်ပြုခွင့်မရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လူသားသည်အရှင်အမိန့်၏ ကျွန်သာဖြစ်သည်။ မိမိလုပ်နေကျ အသား ကျနေသည့်အကျင့်များ၏ကျွန်မဟုတ်ပါ။ ထိုလွှတ်ခဲ့သောမဂ်ရိဗ်နမားဇ် ကို မုဇ်ဒလေ့ဖဟ်ရောက်မှ အရှာနမားဇ်နှင့်ပေါင်းဖတ်ရသည်။ မုဇ်ဒလေ့ဖဟ်တွင် စိတ်ရှိလက်ရှိနားပစ်ချင်သော်လည်း မိနာဘက်သို့ ထွက်ခွာရန် အမိန့်တော်လာရှိသည်။

ဤကဲ့သို့သော အမိန့်နာခံစိတ်၊မိမိကိုယ်မိမိ ချိုးနှိမ်စိတ်များကို အရှင်မြတ် အလွန်ပင်နှစ်သက်တော်မူသည်။

ဟာဂျီတစ်ဦးသည် စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာ၊ ဟဂျီ၏စည်းကမ်းများ ကိုလိုက်နာပြီးဟဂျီပြုလိုက်ပါက ထိုသူသည်ရဟ်မသ်စမ်းချောင်းထဲ တွင် ရေချိုးလိုက်သည့်ပမာဖြစ်သွားမည်။ ထိုသို့ရေချိုးလိုက်ခြင်း ကြောင့် သက်တမ်းတွင်ကျူးလွန်မိခဲ့သမျှဂိုနဟ်များ ကျွတ်သွားမည်။ လောကတွင်လည်း စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ကျန်းမာခြင်း၏စည်းစိမ်ကို ခံစားရမည်။ ထိုကဲ့သို့အမိန့်နာခံခြင်းများ၏အစားအဖြစ် ဂျန္နသ်ကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးခြင်းမှာ အရှင်မြတ်၏ ပြောင်းလဲခြင်းမဲ့သည့် ဆုံးဖြတ်

ချက်သာဖြစ်သည်။ အရှင်မြတ် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးကိုခြောက်ပြစ်ကင်း
သဲလဲစင်ပေးမည့်ဟဂျ်မျိုး ကျင့်ဆောင်ခွင့်ချီးမြှင့်ပေးသနား တော်မူပါ
စေ။ အာမီးနံ

الحمد لله الذي بعزته وجلاله تتم الصالحات، وصلى الله تعالى على حبيبه
سيدنا ومولانا محمد وآله وصحبه أجمعين صلاة وسلاما دائمين متلازمين إلى يوم
الدين.

စာအုပ်အမည် - **عبد الرحمن** (ပြန့်ပွားစေမည် ဟဒီးဆ်ရောင်ခြည်)

❁ ပြုစုရသည့်ရည်ရွယ်ချက် ...

- မတ်စ်လင်မိညီနောင်များ ဟဒီးဆ်တော် (၄၀) ကျက်မှတ်ပြီး ဂျန္နသ်ဝင်ရောက်ရေး။
- (ရှုဖာအသ်) ချစ်နဗီ ﷺ ၏ ကြားဝင်အသနားခံပေးမှု ရရှိရေး။
- ရင်သွေးငယ်များ ဟဒီးဆ်တော်များနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီး အရဗီစာပေကိုလည်း ချစ်မြတ်နိုးရေး။

❁ ထူးခြားချက်

- ဘဝကဏ္ဍအစုံမှ ဟဒီးဆ်တော် (၄၀) ကို တိကျခိုင်လုံသော ကျမ်းများမှ ကောက်နုတ်တင်ပြထားခြင်း။
- တိုတောင်းသော ဟဒီးဆ်တော်များကို ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်ရာ ကျက်မှတ်ရလွယ်ကူခြင်း။
- ဟဒီးဆ်တော်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို လိုရင်းတိုရှင်း ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားခြင်း။

❁ ဘယ်လို အကျိုးခံစားမလဲ

- တစ်ပတ်တွင် တစ်ပုဒ်ခန့် ကျက်မှတ်သင့်သည်။
- မိမိနှင့်အတူ မိသားစုဝင်များကိုပါ ဤကောင်းမှုတွင် ပါဝင်စေသင့်သည်။
- ဗလီရှေ့ဆောင်ဆရာများအနေဖြင့် (၁)လလျှင် (၅)ပုဒ်ခန့်ကို နေ့စဉ် နမားဇိတစ်ကြိမ်ကြိမ် နောက်တွင် ဦးဆောင်ကျက်မှတ်စေသင့်ပါသည်။
- ဤဟဒီးဆ်တော် (၄၀) ကျက်မှတ်တိုင်း စိတ်ထဲတွင် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ ကြားဝင် အသနားခံပေးမှုနှင့် ကိုယ်တော်မြတ် ﷺ ၏ချစ်စိတ်များကို မျှော်လင့် တောင်းခံနေသင့်သည်။

❁ ဘယ်သူတွေ ပိုမိုအကျိုးခံစားသင့်လဲ

- မတ်စ်လင်မိတိုင်း အကျိုးခံစားသင့်သည်။
- သို့သော် မက္ကသဗ်အရွယ်ကလေးငယ်များအတွက် သီးသန့်အစီအစဉ်တစ်ရပ်အနေဖြင့်ကျက်မှတ်စေသင့်ပါသည်။
- ကျမ်းမြတ်ကုရ်အာန် အာဂုံဆောင်နေသော ကျောင်းသားများ၊ အာလင်မ် အခြေခံတန်း များတွင် တက်ရောက်နေသော ကလေးငယ်များလည်း အထူးအကျိုးခံစားသင့်သောကြောင့် ကျောင်းတာဝန်ခံများ၊ အုပ်ထိန်းသူများအတွက် သတင်းကောင်းတစ်ရပ်ဟု မှတ်ချက်ပြုချင်ပါသည်။

ဟရဗီးနီစာပေ (ဗန္ဓုလေး)

09 444425960, 09 961162639